

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE
FAKULTA BIOMEDICÍNSKÉHO INŽENÝRSTVÍ
Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva

**Analýza vybraných taktických postupů a
reakcí na napadení při policejní ochraně
chráněné osoby**

**Analysis of Chosed Tactical Procedures and
Reactions to Aggression with Police
Protection of Protected Person**

Diplomová práce

Studijní program: Ochrana obyvatelstva
Studijní obor: Civilní nouzové plánování

Autor diplomové práce: Bc. Petr Kaluža
Vedoucí diplomové práce: Mgr. Milan Spáčil

Kladno 2022

I. OSOBNÍ A STUDIJNÍ ÚDAJE

Příjmení: **Kaluža** Jméno: **Petr** Osobní číslo: **434328**
Fakulta: **Fakulta biomedicínského inženýrství**
Garantující katedra: **Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva**
Studijní program: **Civilní nouzové plánování**

II. ÚDAJE K DIPLOMOVÉ PRÁCI

Název diplomové práce:

Analýza vybraných taktických postupů a reakcí na napadení při policejní ochraně chráněné osoby

Název diplomové práce anglicky:

Analysis of Chosed Tactical Procedures and Reactions to Aggression with Police Protection of Protected Person

Pokyny pro vypracování:

Předmětem diplomové práce bude provedení analýzy vybraných taktických postupů a reakcí na napadení při policejní ochraně chráněné osoby v otevřeném prostoru, bez možnosti využití blízkého krytu. Teoretická část se bude zabývat historií ochrany osob, vysvětlením základních pojmů, jednotlivými směry provedení policejní ochrany, taktickými postupy na napadení v otevřeném prostoru, bez možnosti využití blízkého krytu, používanými druhy bezpečnostních stupňů, a nakonec také způsobu provedení ochrany chráněných osob. V praktické části bude provedena SWOT analýza vybraných taktických postupů, které budou ověřeny formou experimentu. Výsledky SWOT analýzy a experimentu budou následně komparovány s taktickými postupy v zahraničí. Výstupem bude vytvoření optimálních taktických postupů a reakcí na napadení při policejní ochraně chráněné osoby v otevřeném prostoru, bez možnosti využití blízkého krytu a případný návrh na změnu standartních operačních postupů u Ochranné služby Vojenské policie.

Seznam doporučené literatury:

- [1] MÁDL, J., Bodyguard, ed. 4., Semily: Hubertlov Bohemia, 2000, ISBN 80902755-3-2
- [2] O'CONNOR, Richard, Bodyguardi aneb svět ochrany důležitých osobností, Brno: Nakladatelství BOOk, 1999, ISBN 80-7242-049-6
- [3] THOMPSON, Leroy, Manuál bodyguarda: profesionální techniky ochrany osob, Frýdek-Místek: Alpress, 2005, 358 s., ISBN 80-7362-078-2
- [4] DOLEJŠÍ, Ladislav, DOLEJŠÍ, Ladislav, Vojenská policie: Military Police Czech Republic, ed. 3. přepracované, Praha: Ministerstvo obrany České republiky – VHÚ Praha, 2016, ISBN 978-80-7278-675-6

Jméno a příjmení vedoucí(ho) diplomové práce:

Mgr. Milan Spáčil

Jméno a příjmení konzultanta(ky) diplomové práce:

Mgr. Martin Horský, MBA

Datum zadání diplomové práce: **21.09.2020**

Platnost zadání diplomové práce: **18.09.2022**

doc, Mgr, Zdeněk Hon, Ph.D,
vedoucí katedry

prof, MUDr, Jozef Rosina, Ph.D., MBA
děkan

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci s názvem Analýza vybraných taktických postupů a reakcí na napadení při policejní ochraně chráněné osoby vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů, které uvádím v seznamu bibliografických odkazů.

Nemám závažný důvod proti užití tohoto školního díla ve smyslu § 60 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

V Kladně dne 05.05.2022

.....
Bc. Petr Kaluža

PODĚKOVÁNÍ

Rád bych touto cestou poděkoval svému vedoucímu práce kpt. Mgr. Milanu Spáčilovi za jeho čas, ochotu a cenné rady, které mi poskytl při zpracování diplomové práce. Jeho vedení a pomoci si velice vážím. V neposlední řadě chci poděkovat příslušníkům Vojenské policie, PČR a Vojenské policie OS SR, kteří se osobně podíleli na experimentech v období limitovaném hygienicko-protiepidemickými opatřeními a opatřeními zamezujícími šíření onemocnění SARS-CoV-2.

ABSTRAKT

Cílem diplomové práce je analýza vybraných taktických postupů a reakcí na napadení při policejní ochraně chráněné osoby. Konkrétně budou formou experimentu ověřeny taktické postupy a reakce na napadení při policejní ochraně chráněné osoby v otevřeném prostoru bez možnosti využití blízkého krytu. Výsledky experimentu budou následně vyhodnoceny na základě SWOT analýzy.

Diplomová práce ve své teoretické části uvádí historii provedených útoků na chráněné osoby v ČR i v zahraničí. Přehled současného stavu se v nezbytně nutném rozsahu zabývá vymezením základních pojmů, historií ochrany osob, právní úpravou ochrany osob, bezpečnostními stupni při provádění ochrany osob, způsoby realizace ochrany chráněných osob, základními směry a systémy provedení policejní ochrany, typy útočníků, druhy útoků na chráněné osoby, ale také způsoby provedení samotných taktických postupů ochrany chráněných osob podle stávajících bezpečnostních procedur.

V metodické části analyzují vybrané taktické postupy a reakce na napadení při policejním zabezpečení chráněné osoby. Provedená SWOT analýza se bude opírat o výsledky provedených experimentů, které se týkají nalezení optimálních taktických postupů a reakcí na útok střelnou zbraní na chráněnou osobu pod ochranou bezpečnostního ochranného týmu v otevřeném prostoru bez možnosti využití blízkého krytu.

Aby měl experiment dostatečně vypovídající schopnost, byli ke spolupráci na experimentu přizváni příslušníci ochranných složek působících v Česku i na Slovensku. Konkrétně se ho účastnili příslušníci Oddělení ochrany osob a Oddělení doprovodů Velitelství ochranné služby Vojenské policie, příslušníci ochranného týmu velitele vojenské mise Evropské unie v Mali, členové útvaru Ochrany ústavních činitelů a dále osobní ochránci působící v obou ochranných službách Slovenské republiky.

Klíčová slova

Bezpečnostní riziko; bezpečnostní ochranný tým; chráněná osoba; ochránce; taktické postupy.

ABSTRACT

The aim of this thesis is to analyze selected tactics and responses to assault in police protection of a protected person. Specifically, the tactical procedures and reactions to assault during police protection of a protected person in an open area without the possibility of using close cover will be verified in the form of an experiment. The results of the experiment will then be evaluated based on a SWOT analysis.

The theoretical part of the thesis is based on the history of attacks on protected persons not only in the Czech Republic but also abroad. The overview of the current state of the situation deals with the definition of basic concepts, the history of the close protection, the legal regulation in the implementation of the protection, security levels in the implementation of the protection of persons, basic systems and directions for the implementation of police protection of designated persons, methods of implementation of the protection of protected persons, types of attackers, types of attacks on protected persons, but also ways of implementing the actual tactical procedures for the protection according to current security procedures.

In the methodological part, I analyse selected tactical procedures and responses to assaults during police protection. The performed SWOT analysis will be based on the results of the conducted experiments concerning finding the optimal tactical procedures and reactions to a firearm attack on a protected person under the protection of a security protection team in an open area without the possibility of using close cover.

In order to make the experiments meaningful, a large sample of members of the security services operating in the Czech and Slovak Republics was approached. The investigation involved members of the Personnel Protection Department and the Escort Department of the Military Police Protection Service Headquarters, members of the protection team of the Commander of the European Union Military Mission in Mali, members of the Police Constitutional Protection Unit, and members of the two protection services of the Slovak Republic, who, as part of their work assignment, act as personal protectors.

Keywords

Security risk; close protection team; protected person; bodyguard; tactical procedures.

Obsah

1	Úvod.....	11
2	Cíle práce a hypotézy	15
3	Přehled současného stavu.....	17
3.1	Historie osobní ochrany	17
3.1.1	Počátky historie ochrany chráněných	17
3.1.2	Historie ochrany chráněných osob od poloviny 19. století	18
3.1.3	Historie ochrany chráněných osob od vzniku Československa.....	20
3.2	Základní pojmy související s ochranou osob	21
3.2.1	Určená osoba	21
3.2.2	Chráněná osoba	22
3.2.3	Osobní ochránce	22
3.2.4	Útočník	22
3.2.5	Útok	23
3.2.6	Reakce na útok	23
3.2.7	Kryt	23
3.2.8	Úkryt.....	23
3.2.9	Bezpečnostní ochranný tým.....	24
3.2.10	Předsunutý ochránce	24
3.2.11	Zásahový bezpečnostní tým.....	25
3.2.12	Bezpečnostní prostředí	25
3.2.13	Bezpečnostní riziko	25
3.2.14	Bezpečnostní hrozba	26
3.2.15	Taktický postup	26

3.2.16	Taktický pohyb	26
3.3	Právní rámec činnosti ochrany osob u bezpečnostních složek	26
3.3.1	Právní rámec VP	27
3.4	Bezpečnostní prostředí	29
3.4.1	Bezpečnostní stupně zavedené u bezpečnostních složek při ochraně chráněných osob	29
3.4.2	Bezpečnostní stupně používané v české armádě	31
3.4.3	Stupně ohrožení terorismem používané v ČR	31
3.5	Základní směry policejní ochrany chráněných osob	32
3.5.1	Britský směr	32
3.5.2	Americký směr	33
3.5.3	Izraelský směr	33
3.6	Způsoby provedení policejní ochrany určené osoby	33
3.6.1	Základní způsoby provedení ochrany	33
3.6.2	Ochrana z pohledu počtu členů BOT	34
3.6.3	Ochrana chráněné osoby z hlediska času	35
3.7	Typologie osobního ochránce	35
3.7.1	Psychologický profil	36
3.7.2	Intelligence	37
3.7.3	Fyzická zdatnost	37
3.7.4	Odborné znalosti a předchozí praxe	37
3.7.5	Dělení ochránců dle odborných znalostí	38
3.7.6	Zdravotní způsobilost	40
3.8	Typologie útočníků	40

3.8.1	Motivace útočníka.....	40
3.8.2	Statistika útoků na chráněné osoby z pohledu motivace útočníka	42
3.8.3	Odborná znalost útočníka	43
3.8.4	Základní dělení útoků dle způsobu provedení	45
3.9	Taktika ochrany chráněných osob	49
3.9.1	Dělení základních taktických postupů a reakcí.....	51
3.9.2	Pěší přesun chráněné osoby v otevřeném prostoru	51
3.9.3	Pěší přesun chráněné osoby v budově.....	55
3.9.4	Nastupování a vystupování chráněné osoby do/z vozidla.....	55
3.9.5	Jízda chráněné osoby ve vozidle.....	56
3.9.6	Druhy ochranných formací při pěším přesunu chráněné osoby.....	57
3.9.7	Statistiky reálného použití zbraně u PČR.....	62
4	Metodika	65
4.1	Základní parametry experimentu.....	65
5	Výsledky	73
5.1	Efektivnost z pohledu smrtelného zranění chráněné osoby	73
5.2	Efektivnost z pohledu zranění chráněné osoby	75
5.3	Efektivnost z pohledu smrtelného zranění členů BOT	77
5.4	Efektivnost z pohledu zranění členů BOT	78
5.5	Efektivnost z pohledu smrtelného zranění útočníka	80
5.6	Efektivnost z pohledu zranění útočníka	82
5.7	Efektivnost dle počtu zasažení nezúčastněných osob členy BOT	84
5.8	Efektivnost dle rychlosti použití střelné zbraně členy BOT	85

5.9	Efektivnost podle útoku z různých směrů se smrtelným zraněním chráněné osoby	87
5.10	Celkové výsledky	89
5.11	SWOT analýza	91
6	Diskuze.....	94
7	Závěr	100
8	Seznam použité literatury.....	102
9	Seznam použitých obrázků	105
10	Seznam použitých tabulek	107
11	Seznam příloh	108

1 ÚVOD

Téma diplomové práce „Analýza vybraných taktických postupů a reakcí na napadení při policejní ochraně chráněné osoby“ jsem si zvolil z důvodu svého dlouholetého služebního zařazení u Velitelství ochranné služby Vojenské policie, kde jsem působil na místě Náčelníka pracoviště Oddělení doprovodů (dále jen OdD). Díky získaným zkušenostem jsem byl nadřízenými jmenován za osobního ochránce či velitele bezpečnostního ochranného týmu (dále jen BOT). Během plnění ochrany chráněné osoby jsem úzce spolupracoval se složkami Integrovaného záchranného systému (dále jen IZS), které se podílely na zajištění bezpečnosti chráněné osoby. Dalším důvodem volby tohoto tématu je dlouhodobá diskuze uvnitř jednotek zajišťující ochranu chráněných osob, jestli existuje ideální taktický postup a reakce na napadení při policejní ochraně určené chráněné osoby v otevřeném prostoru bez možnosti využití blízkého krytu. Jednotlivé jednotky tuto problematiku řešily, ne vždy ale v rámci svého řešení zohlednily osobnost útočníka, nebo jeho výcvik. Aktuálnost tohoto tématu podtrhuje dynamická změna bezpečnostního prostředí nejen v ČR, ale i zahraničí. Bezpečnost je ovlivněna migrační vlnou z oblastí zasažených válečným konfliktem, společenskými nepokoji související s hygienicko-protiepidemickými opatřeními zamezující šíření onemocnění SARS-CoV-2, zhoršující se zahraničně-politickou situací (příkladem může být politická krize na Ukrajině, která vyústila ve válečný konflikt s Ruskou federací, politická situace v Bělorusku, vnitropolitická situace), ale i bezpečnostní politikou Severoatlantické aliance (dále jen NATO) a Evropské unie (dále jen EU). Výše uvedené změny bezpečnostního prostředí mají nepřímou souvislost s mimořádnými událostmi, které se vztahují k bezpečnosti chráněných osob a staly se v předchozích letech. Příkladem z posledních let v rámci České republiky byl například útok na dům ministra obrany ČR v městské části Praha – Suchdol, který byl proveden dne 7. června 2015. Útok byl uskutečněný zápalnými láhvemi, které útočník vrhl na dům ministra obrany. Útočník použil čtyři zápalné lahve, které hodil před vchod domu. Jen díky shodě okolností došlo ke vzplanutí pouze jedné zápalné láhve. Vzniklý požár byl naštěstí včas rodinou ministra zpozorován a uhašen. Díky tomu nedošlo k ohrožení zdraví a života a nebyla způsobena škoda na majetku. Na základě této mimořádné události došlo k analýze útoku, jeho vyhodnocení a úpravě bezpečnostních opatření, která vedla ke zvýšení bezpečnosti určených chráněných osob.

Bezpečnostní prostředí České republiky významně ovlivňuje i současná vnitropolitická situace, která polarizuje českou společnost. Ta je rozdělena na dvě téměř stejně velké skupiny, přičemž jedna nesouhlasí se současnými politickými představiteli a jejich politikou. Tato skupina se radikalizuje a místo demokratických projevů nesouhlasu s daným směřováním, vyhrožuje představitelům vlády a jejich rodinám fyzickou likvidací. I když v poslední době nedošlo k fyzickému útoku na chráněnou osobu, již několikrát došlo k útoku na čest a důstojnost chráněné osoby, který je dle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR a zákona č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii, považován za útok na chráněnou osobu. Vzhledem ke zmíněné radikalizaci skupiny obyvatel není vyloučen nárůst intenzity útoků, který pozorujeme v dalších demokratických zemích. Z poslední doby (konkrétně 1. 12. 2021) mohu zmínit například pokus o útok ve stádiu přípravy na premiéra České republiky Andreje Babiše na Úřadu vlády ČR. Útočník byl zadržen ochrannou službou PČR v momentě, kdy se domáhal vstupu na Úřad vlády ČR. Před zmíněným zadržením se dožadoval osobního setkání s premiérem ČR, přičemž nebyl ochoten se podrobit detekční kontrole na přítomnost zbraní či předmětů, které mohly být použity k intenzivnímu provedení útoku. Při následné kontrole byla u útočníka nalezena pistole, nůž a vrhací hvězdice. Muž ve své následné výpovědi uvedl, že nesouhlasil s politikou premiéra Babiše a s hygienicko-protiepidemickými opatřeními zamezujícími šíření onemocnění SARS-CoV-2, která nařizuje Vláda ČR. Díky správnému nastavení bezpečnostních opatření Ochranné služby PČR na Úřadu vlády ČR nedošlo k provedení samotného útoku na chráněnou osobu. Dalším příkladem je útok nožem na britského poslance Davida Amesse. Toho napadl občan Velké Británie somálského původu Ali Harbi Ali, který nesouhlasil s jeho politickými názory. Poslanec útok ze dne 15. října 2021 nepřežil. Tento útok je vyšetřován jako teroristický čin. Ačkoli poslanec Amess neměl status chráněné osoby, je zřejmé, že za současné bezpečnostní situace není vyloučený ani útok na osobu bez zmíněného statusu.

Cílem diplomové práce je, na základě výše zmíněných případů, analyzovat vybrané taktické postupy a reakce na napadení při policejním zabezpečení chráněné osoby. Konkrétně se bude jednat o SWOT analýzu taktických postupů a reakcí na napadení při policejní ochraně chráněné osoby v otevřeném prostoru bez možnosti využití blízkého krytu, která bude ověřena formou rozsáhlého experimentu. Na základě zkoumání hypotéz

a provedení experimentu pokusím se vypracovat optimální taktický postup pro případ napadení v otevřeném prostoru bez možnosti využití blízkého krytu.

V teoretické části bude zmíněna historie ochrany chráněných osob, definována použitá terminologie a vysvětleny základní systémy ochrany chráněných osob. Na jejich základě bude popsána policejní taktika související s policejním zabezpečením chráněných osob, především z řad vrcholných ústavních představitelů státu, členů vlády, nejvyšších představitelů bezpečnostních sborů, ředitelů zpravodajských služeb a na stejnou úroveň postavených představitelů zahraničních delegací při oficiálních návštěvách podle mezinárodních dohod, ale také osob, kterým může být přidělen dočasný status chráněné osoby.

Zajištění bezpečnosti chráněných osob v ČR je úkolem Policie České republiky a Vojenské policie v rozsahu vymezeném zákony č. 273/2008 Sb., o Policii ČR a č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii. Police ČR zabezpečuje ochranu chráněných osob prostřednictvím těchto útvarů – Útvarem pro ochranu svědků, Útvarem pro ochranu ústavních činitelů a Útvarem pro ochranu prezidenta. U vojenské policie zabezpečuje ochranu chráněných osob útvar Ochranné služby Vojenské policie. Mimo tyto specializované útvary se na zajištění bezpečnosti chráněných osob spolupodílí i útvary další, i přestože ochrana osob nepatří k jejím prioritním úkolům. Praktická část bude věnována výsledkům experimentů, kterých se zúčastnili příslušníci Velitelství ochranné služby Vojenské policie, příslušníci Ochranné služby Policie České republiky a Vojenské policie Ozbrojených sil Slovenské republiky zařazení na pozicích osobních ochránců. Bohužel díky zrušení součinnostního výcviku s příslušníky jednotek Speciálního oddělu Vojenské policie Polské republiky a Úřadu pro ochranu ústavních činitelů a diplomatických misí Ministerstva vnitra Slovenské republiky, z důvodu hygienicko-protiepidemických opatření zamezujících šíření onemocnění SARS-CoV-2, se nepodařilo využít většího počtu účastníků ze zahraničních útvarů, kteří by zajisté mohli významně přispět svými zkušenostmi v prováděných experimentech. Příslušníky zvolených složek jsem do experimentu zařadil, jelikož plní obdobné úkoly, používají podobný materiál a taktické postupy při reakci na napadení při policejní ochraně chráněné osoby v otevřeném prostoru, a jejich postupy se liší jen v detailech.

Získané výsledky budou k dispozici všem složkám podílejících se na experimentu.

Část informací zpracovaných v této diplomové práci pochází z odborné literatury určené výhradně příslušníkům bezpečnostních složek, které zabezpečují ochranu chráněných osob, a nejsou tudíž veřejně dostupné. Řada informací použitých v této diplomové práci pochází z mých vlastních zkušeností získaných několikaletou praxí v oblasti zabezpečení policejní ochrany chráněných osob. Využity byly také zkušenosti mých kolegů a příslušníků jiných útvarů provádějících ochranu chráněných osob.

2 CÍLE PRÁCE A HYPOTÉZY

Cílem této diplomové práce je analýza vybraných taktických postupů a reakcí na napadení při policejní ochraně chráněné osoby. Na základě experimentu – útoku na chráněnou osobu v otevřeném prostoru bez možnosti využití blízkého krytu a jeho analýzy, bude navržen optimální taktický postup a reakce na takovou situaci.

Jednotlivé bezpečnostní složky a jednotky mají již nyní zpracované analýzy taktických postupů při ochraně chráněné osoby v otevřeném prostoru. Slabinou těchto dílčích analýz je, že nereflektují všechny podmínky, které mohou zvolenou taktiku a reakci na útok ovlivnit. Konkrétně můžeme zmínit např. typ útočníka, motiv útočníka, výcvik útočníka, znalost taktiky BOT, typ útoku, získaná zahraniční zkušenost, počet útočníků, vzdálenost útočníků od chráněné osoby, zkušenost a výcvik osobních ochránců a počet ochránců v BOT.

Jednotky zajišťující ochranu chráněných osob dlouhodobě řeší, zda existuje ideální taktický postup a reakce na napadení při policejní ochraně chráněné osoby. Na většině používaných taktických postupů panuje všeobecná shoda. Jeden z nejvíce diskutovaných a zpochybňovaných taktických postupů je taktický postup a reakce na napadení střelnou zbraní při policejní ochraně chráněné osoby v otevřeném prostoru bez možnosti využití blízkého krytu. Při řešení tohoto typu útoku se v praxi používají čtyři základní taktické postupy, které mají zhruba stejný počet zastánců i odpůrců.

Z výše uvedených důvodů budu porovnávat tyto základní čtyři taktické postupy a pokusím se určit ideální taktický postup a reakci na výše definovaný typ útoku.

Pro účely této diplomové práce a prováděného experimentu stanovuji níže uvedené hypotetické předpoklady, jejichž platnost bude experimentem ověřena.

Hypotéza 1: *Předpokládáme, že existuje ideální taktický postup a reakce na útok střelnou zbraní při policejní ochraně chráněné osoby v otevřeném prostoru bez možnosti využití blízkého krytu za všech určených podmínek.*

Hypotéza 2: *Předpokládáme, že existuje ideální taktický postup a reakce na útok střelnou zbraní při policejní ochraně chráněné osoby v otevřeném prostoru bez možnosti využití blízkého krytu na základě vzdálenosti útočníka od chráněné osoby.*

Hypotéza 3: *Předpokládáme, že existuje ideální taktický postup a reakce na útok střelnou zbraní při policejní ochraně chráněné osoby v otevřeném prostoru bez možnosti využití blízkého krytu na základě počtu ochránců v BOT.*

3 PŘEHLED SOUČASNÉHO STAVU

V této části práce se budu zabývat převážně vysvětlení základních pojmů, právnímu ukotvení a dalším skutečností, které souvisí s tématem ochrany chráněných osob a zvoleným cílem experimentu. Ochrana osob a její vývoj bude taktéž zasazena do historického kontextu. Vývoji na našem území pak bude věnována samostatná kapitola.

3.1 Historie osobní ochrany

Historii osobní ochrany můžeme sledovat již od prvopočátku dějin lidstva. Jakmile se z prvních společenství začaly vymezovat první významné osoby (ať už svým společenským statutem či majetkem), vznikla potřeba ochrany této jedinečnosti, těchto významných jedinců. Na počátku tak ochranu začali vyhledávat náčelníci či bohatí kupci. Ochranu v této době zprostředkovávali především nejlepší bojovníci daného kmene, aniž by byli speciálně organizováni či cvičeni.

3.1.1 Počátky historie ochrany chráněných

První organizované jednotky se začínají objevovat spolu se vznikem prvních říší a větších mocenských útvarů. Tyto jednotky (nazývané též gardy) v omezené míře poskytují cílenou osobní ochranu, ať už majetku či chráněné osoby, po dobu celého dne. Členové těchto jednotek byli pečlivě vybíráni a vedle bojových schopností byla důležitá i jejich loajalita. Někteří elitní válečníci byli dokonce najímáni za úplatu, protože jejich válečné úspěchy a pověst jim přinášely respekt.

Příkladem jedné z prvních organizovaných jednotek je Pretoriánská garda. Ta vznikla v římské říši na ochranu císaře. Ke své osobní ochraně ji zřídil císař Augustus v roce 27 př. n. l. a tuto činnost zastávala i pro jeho následovníky dalších více než 300 let. Jednotku tvořili legionáři, kteří měli římské občanství. Pretoriáni se pyšnili velkým politickým vlivem, což představuje popření jedné z důležitých zásad ochránců – a to apolitičnost při zajišťování osobní ochrany. [1]

Dalším příkladem organizované jednotky z pozdější doby byla Varjažská garda. Tu původně tvořili obávaní švédští Vikingové, kteří se proslavili svými loupežnými

výboji po celé Evropě. Tato garda působila v době Byzantské říše, v období 9. – 15. století, které (a jejím císařům) sloužila až do jejího zániku. [2]

Závěrem připojuji příklad tzv. Švýcarské gardy. Tato jednotka vznikla v roce 1506 na ochranu papeže Julia II a ochranu papeže za přispění Vatikánského četnictva provádí dodnes. [3]

3.1.2 Historie ochrany chráněných osob od poloviny 19. století

Za počátek novodobé historie ochrany určených osob se považuje druhá polovina 19. století. V této době vzniká v USA nová specializovaná jednotka, která se stává součástí tajné služby. Vznik této jednotky podnítily útoky na americké prezidenty, které byly ve 3 případech ze 4 úspěšné a skončily smrtí prezidenta. Způsob ochrany prezidenta byl přehodnocen a zefektivněn, pravomoci však byly této jednotce legislativně vymezeny až v roce 1951. Následné pokusy o útok na prezidenta selhávaly až do 22. listopadu 1963, kdy byl v Dallasu zastřelen John Fitzgerald Kennedy. [4]

Obdobný směr vývoje jako v USA můžeme pozorovat i v Evropě. Atentát na rakouského arcivévodu Františka Ferdinanda d'Este byl záminkou pro (do té doby největší) válečný konflikt - 1. světovou válku.

Pozadu nezůstává ani období 2. světové války, kdy se válčící protistrany snažily zneškodnit vrchní představitele státu či armády, a tím nachýlit úspěch v konfliktu na svou stranu. Několik neúspěšných pokusů o atentát bylo spácháno na nejvyššího představitele nacistického Německa, Adolfa Hitlera. Úspěšný byl naopak atentát na Reinharda Tristana Eugena Heydricha, říšského protektora v Protektorátu Čechy a Morava. Atentát byl spáchán československými výsadkáři v rámci operace Anthropoid za podpory západních mocností. Ochranu těchto vrcholných německých představitelů zaštiťovaly elitní vojenské jednotky, které ovšem neměly požadovaný speciální výcvik na ochranu osob. [5]

Další významný boom útoků a ohrožení čelních představitelů států nastal po 2. světové válce. Potýkaly se s nimi zejména státy, které se významně podílely na poválečném uspořádání světa, tedy hlavně vítězné mocnosti (USA, Francie, Velká

Británie). Některé státy (např. Španělsko, Velká Británie) se potýkaly s národními extrémistickými skupinami, které usilovaly o odtržení či změnu politického zřízení.

Zdatně si při ochraně prezidenta Charlese de Gaulla vedla Francie a francouzské bezpečnostní složky (zpravodajská služba, ochranná služba, četnictvo). Ta čelila problémům v souvislosti s odtržením kolonie Alžír od Francouzské republiky. Organizace OAS (Organizace tajné armády) viděla v eliminaci prezidenta příležitost k opětovnému připojení Alžíru k Francii. Navzdory téměř třem desítkám útoků na prezidenta po dobu jeho funkčního období (1959 – 1969) nikdy nedošlo k jeho vážnému zranění. [6]

Ne všechny země se mohou pochlubit bezchybnou ochranou osob. Další známé příklady úspěšně provedených poválečných útoků uvádím níže.

Baskická separatistická skupina ETA usilující o odtržení Baskicka od Španělska podnikla v prosinci 1973 úspěšný pumový útok na španělského ministerského premiéra Španělska Luise Cerrera Blanca. ETA zaútočila na premiérovo vozidlo, ve kterém spolu s ním zahynuli i jeho osobní strážci.

Únos italského premiéra Aldo Mora provedla v březnu roku 1978 levicová teroristická organizace Rudá brigáda, která usilovala o komunistické zřízení v Itálii. Unesený premiér měl být vyměněn za vězněné členy organizace. Protože nedošlo ke splnění požadavků Rudé brigády, ale naopak masivnímu zatýkání členů, přistoupila Rudá brigáda k popravě premiéra. [7]

Irská republikánská armáda (IRA) bojující za odtržení severního Irsku od Velké Británie si připsala v roce 1979 úspěšný bombový útok na lorda Louise Mountbattena a jeho rodinu. Provedený bombový útok na jachtě usnadnil fakt, že lord Mountbatten odmítal osobní ochranu. [8]

Závěrem v této části uvádím Izrael, který má s útoky na chráněné osoby bohaté zkušenosti. Izrael chránil vrcholné představitele od samého počátku, neboť jeho vznik měl spoustu odpůrců. Se vznikem nesouhlasily převážně sousední státy, se kterými panují napjaté vztahy doposud, hlavně s Palestinou. V průběhu let došlo k desítkám pokusů o atentát na čelní představitele státu, úspěšný byl až ten z listopadu 1995 na předsedu

vlády Jicchaka Rabina. Paradoxně atentát nezpůsobil cizinec, ale ortodoxní Žid, člen organizace Eyal, která bojovala proti uzavření příměří s Palestinou. [9]

Výše popsané události (které však představují pouze zlomek veškerých událostí) vedly v zemích svého původu ke zdokonalení a rozvoji zajištění ochrany určených osob prostřednictvím bezpečnostních složek až do současné podoby.

3.1.3 Historie ochrany chráněných osob od vzniku Československa

Také vznik Československa a související změnu poměrů provázely pokusy o atentát na vedoucí představitele státu. Za první lze považovat útok z 8. 1. 1919 na předsedu vlády Dr. Karla Kramáře, který však naštěstí nebyl úspěšný. Vlivem špatně zvolené zbraně s malou ráží a šťastné náhodě, při níž peněženka Karla Kramáře kulku odklonila, nedošlo k usmrcení ani zranění. [10]

Úspěšně provedeným atentátem se stal útok na ministra financí Dr. Aloise Rašína. Ten byl postřelen 5. 1. 1923 přímo před svým domem. Lékaři o jeho život bojovali šest týdnů, následkům svých zranění však podlehl. Tento útok je doposud jediným úspěšně dokonaným útokem na našem území. Spáchaný atentát silně rezonoval celou společností a vyústil v přijetí zákona na ochranu republiky, který byl již dříve požadován. Vybraní členové vlády také získali policejní ochranu, kterou až do roku 1938 zaštiťovalo četnictvo. [11]

Z novodobější historie lze zmínit útok ze 16. dubna 1973. Cílem se zde stal ministr spravedlnosti Slovenské socialistické republiky Pavel Király, po němž chtěl útočník zajistit změnu soudního rozhodnutí. Útočníkovi nešlo tedy primárně o usmrcení ministra, ale změnu rozhodnutí. Útočník si ale popletl ministra s vedoucím jeho sekretariátu, který byl při pokusu o osvobození zabit při výbuchu podomácku vyrobené výbušniny.

V relativně krátké historii naší země ochranu ústavních činitelů zaštiťovaly různé bezpečnostní složky, ať už domácí či zahraniční (ty ovšem jen v období 2. sv. války).

Do roku 1938 to bylo již zmiňované československé četnictvo, za doby Protektorátu Čechy a Morava pověřeni němečtí vojáci SS. Poprvé tak nejvyšší ústavní činitele chrání příslušníci jiné země. Ochranu exilové vlády zajišťovali českoslovenští vojáci v nově vzniklé jednotce zvané Oddíl stráže prezidenta republiky. Ten existoval od roku 1940

do roku 1945, kdy byl přejmenován, resp. přebudován na Četu ochrany prezidenta republiky. Na ochraně nově vzniklé vlády se koncem války podílel i zvláštní ochranný oddíl Sovětské tajné služby NKVD, a to až do jejího skončení v květnu 1945. [12]

Po skončení války přebírá ochranu nejvyšších vládních činitelů Sbor národní bezpečnosti (dále jen SNB) ve spolupráci s Hradní stráží. Zvláštní strážní oddíl SNB tuto činnost vykonává až do roku 1990, kdy ochranu přebírá Ochranná služba Federálního policejního sboru. Po rozpadu Československa je ochranná služba zajišťována specializovanými útvary Policie ČR. [13]

Vedle Policie ČR se ochrannou osob zabývá i Vojenská policie, která vznikla v roce 1991 primárně s cílem ochrany vrcholných představitelů Ministerstva obrany a důležitých zahraničních delegací. Ačkoli je ochranná činnost ukotvena již v zákoně o Vojenské policii z roku 1992 (zákon č. 124/1992 Sb.), fakticky ji VP provádí v plném rozsahu až od roku 1998, kdy vzniklo Velitelství ochranné služby. Do té doby VP při ochraně osob spolupracuje s Policí ČR a fakticky zajišťuje v rámci ochrany pouze doprovod, Policie ČR pak vlastní fyzickou ochranu. Při další změně vnitřní organizační struktury VP z roku 2000 byl následně útvar přejmenován na Velitelství ochranné služby Vojenské Policie, který pod tímto názvem působí dodnes. [14]

3.2 Základní pojmy související s ochranou osob

3.2.1 Určená osoba

Určenou osobu (či osoby) stanovuje na základě zákona č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii, v platném znění, ministr obrany ČR. Takto určená osoba se stává osobou chráněnou. V mezinárodním kontextu se pak určenou osobou stávají například ministři obrany, náčelníci generálních štábů, předsedové vojenských výborů EU a NATO a obecně vrchní velitelé vojenských uskupení, kterých je ČR členem, a členové inspekčních týmů dle Vídeňské úmluvy o diplomatických stycích. [15]

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky za určené osoby považuje *ústavního činitele České republiky, stanoví-li tak vláda, nebo osoby chráněné při jejím pobytu na území České republiky podle mezinárodních dohod.* [16]

3.2.2 Chráněná osoba

Chráněnou osobu můžeme obecně definovat jako osobu, které je zajišťována ochrana a její bezpečnost prostřednictvím osobního ochránce. V praxi se v bezpečnostní sféře můžeme setkat i s termíny střežená osoba, V.V.I.P. (very very important person), klient nebo cíl. [17]

V prostředí vojenské policie upravuje termín chráněná osoba závazný pokyn Náčelníka VP č. 10/2021 o Ochráně a doprovodu chráněných osob. Chráněnou osobu podle tohoto pokynu určuje ministr obrany. [18]

3.2.3 Osobní ochránce

Osobním ochráncem je vojenský policista, jehož úkolem je zajistit fyzickou bezpečnost ministrem určené osoby. Jedná se o policistu (vojenského policistu), který neustále vyhodnocuje bezpečnostní situaci v bezprostředním okolí chráněné osoby, komunikuje s chráněnou osobou a vykonává opatření k zajištění její bezpečnosti. Je neustále v bezprostřední blízkosti chráněné osoby tak, aby mohl v případě potřeby bez prodlení zasáhnout.

Obecná terminologie osobního ochránce je také velmi pestrá. Setkat se můžeme s termínem osobní strážce, bodyguard (tělesný strážce), či slangovým výrazem gorila (odvozeným od názvu elitní jednotky osobních ochránců generála De Gaulla – „Les Gorilles“). [19]

3.2.4 Útočník

Útočník je charakterizován aktivním jednáním proti chráněné osobě, obvykle formou rychlého přiblížení a vstupování do „osobní“ zóny, s úmyslem poškodit chráněnou osobu. Postup útočníka je většinou provázen agresivní komunikací, agresivním postojem, vulgárními, vyzývavými nebo agresivními gesty, realizací útoku a snahou o dosažení cíle útoku. Útočník si vždy vybírá místo, čas, způsob a další podmínky útoku. [20]

3.2.5 Útok

Takové jednání, které vede k ohrožení života, zdraví, cti nebo lidské důstojnosti chráněné osoby. Útok je tak aktivní činnost člověka (lidí), vedená proti jinému člověku (lidem) a jeho zájmům s právním nebo protiprávním cílem.

Většina definic se obvykle shoduje na tom, že jde o reálné ohrožení zájmu chráněného trestním zákonem. Toto ohrožení je vyvoláno protiprávním jednáním fyzické osoby a je nebezpečné pro společnost.

Dále se můžeme setkat s výrazem atentát. Atentát je definován jako útok na život významné osoby, který je provedený z politických důvodů. Tento výraz bývá často používán anarchistickými, teroristickými či jinými extremistickými skupinami k legitimizaci útoku. [21]

3.2.6 Reakce na útok

Reakcí na útok je obrana. Obrana je aktivní činnost ochránce (příslušníků BOT), vedená proti útočícímu člověku (lidem), jehož útok směřuje proti zájmům ochránce, které jsou chráněny zákonnými normami.

3.2.7 Kryt

Prostředek ochrany s odolností vyšší, než je průbojnost projektilů zbraní protivníků, který zabraňuje jak vizuálnímu vnímání osoby, tak zásahu projektilů ze zbraní. [22]

3.2.8 Úkryt

Prostředek ochrany, který zabraňuje vnímání osoby protivníkem, ale nezabraňuje zásahu střel ze střelných zbraní nebo zásahu jinými zbraněmi. Muže se jednat například o hustý porost (křoví) nebo o reklamní poutač na zastávce městské hromadné dopravy. [23]

3.2.9 Bezpečnostní ochranný tým

Bezpečnostní ochranný tým představuje skupinu ochránců, kteří se společně podílí na ochraně určené (chráněné) osoby a tvorbě bezpečnostních opatření. Jejich úkolem tak je před útoky nejen chránit, ale na základě přijatých opatření jim též přecházet.

Dle již zmiňovaného Závazného pokynu náčelníka VP č. 10 je bezpečnostní ochranný tým definován jako *skupina vojenských policistů vytvořená k zajištění ochrany a doprovodu*. Úkolem této skupiny je za pomoci stanovených opatření, postupů a činností zajistit komplexní bezpečnost chráněné osoby za použití sil a prostředků VP. Závazný pokyn náčelníka VP č. 10 definuje zajištění ochrany chráněné osoby jako *komplex organizačních, technických a taktických opatření a činností vykonávaných vojenskými policisty podle stanoveného bezpečnostního stupně, které směřují k zajištění ochrany života, zdraví, cti a lidské důstojnosti chráněné osoby*. [18]

Charakteristické rovněž je, že takový tým spolupracuje s dalšími bezpečnostními složkami.

Protože se ochránci vyskytují v těsné blízkosti chráněné osoby, používá se v zahraničí pro takovou skupinu výraz *Close protection team/ unit /operative* – tj. tým blízké ochrany. [24]

3.2.10 Předsunutý ochránce

Předsunutý ochránce je ochránce (či skupina ochránců), který s předstihem prověřuje a zajišťuje trasu a místo, na které v blízké budoucnosti plánuje přijet chráněná osoba. Na její ochraně se pak následně až do jejího odjezdu podílí. V mezinárodním prostředí je pak takový ochránce nazýván jako *security advance party (team)* – tj. předsunutá bezpečnostní skupina.

Podle Závazného pokynu Náčelníka VP č. 10 je za předsunutého ochránce označován „*Vojenský policista, určený k přípravě a zajištění místa návštěvy chráněné osoby, včetně rekognoskace trasy přesunu*.“ [18]

Podle metodického usměrnění ministerstva obrany SR se jedná o druh ochrany, kde vojenští policisté rekognoskují trasu přesunu a zabezpečují s předstihem místo pobytu chráněných osob před jejich příjezdem na místo určení. [25]

3.2.11 Zásahový bezpečnostní tým

Zásahový bezpečnostní tým tvoří skupina ochránců, která má k dispozici speciální výstroj a zbrojení k plnění svých úkolů – v tomto případě odvrácení útoku na chráněnou osobu. Pro tento tým se vžil pojem „zásahovka“, v zahraničí pak counter (contact) attack (Assault) team, tj. proti-útočný tým. [26]

V praxi je tento tým součástí bezpečnostního ochranného týmu a jeho služby se využívá hlavně při přesunech chráněné osoby. Závazný pokyn náčelníka VP č. 10 definuje zásahový bezpečnostní tým jako „zajišťování bezpečnosti chráněné osoby skupinou rychlé reakce, která vzdáleně následuje pohyb chráněné osoby a je určena k podpoře osobní ochrany v případě odrážení a snižování následku útoku na chráněnou osobu.“ [18]

3.2.12 Bezpečnostní prostředí

Tento pojem je definován jako „stav bezpečnosti v rámci prostředí. Je určen konkrétní mírou ohrožení stability, funkčnosti či dokonce existence prvků a procesů v tomto prostředí, vznikající v důsledku působení relevantních bezpečnostních hrozeb.“ [27]

Další užívaná definice související s ochranou osob je, že se jedná o „výslednici procesů a vztahů vojenského, politického a kulturně-sociálního prostředí. Je spoluurčena vnitrostátními a mezinárodními bezpečnostními poměry.“ [28]

3.2.13 Bezpečnostní riziko

Pojem riziko obecně definujeme jako pravděpodobnost výskytu nějaké nežádoucí události / následku. Bezpečnostní riziko pak představuje pravděpodobnost ohrožení chráněné osoby. Míru tohoto ohrožení může tato osoba ovlivnit svým chováním, aktivitami, prohlášeními apod.

Závazný pokyn Náčelníka VP č. 10 pak bezpečnostní riziko definuje jako „pravděpodobnost vzniku jevu, události, procesu, nebo činnosti s negativními následky na život, zdraví, čest, nebo lidskou důstojnost chráněné osoby“. [18]

3.2.14 Bezpečnostní hrozba

Bezpečnostní hrozba obecně je vnější jev, který může nebo přímo chce ohrožit (poškodit) určitou hodnotu. V kontextu této diplomové práce chráněnou osobu. Za bezpečnostní hrozbu tak bude považováno konání směřující k ohrožení života, svobody a zdraví chráněné osoby. [29]

Závazný pokyn Náčelníka VP č. 10 bezpečnostní hrozbu definuje jako „*vnější činitel, který může nebo chce poškodit život, zdraví, čest, nebo lidskou důstojnost chráněné osoby*“. [18]

3.2.15 Taktický postup

Taktický postup je souhrn činností, které vedou k zabezpečení ochrany života, zdraví a lidské důstojnosti a zajištění bezpečné přepravy určených osob za použití dostupných sil a prostředků bezpečnostního ochranného týmu. Souhrn těchto činností má zpravidla určenou souslednost postupů, které jsou nejvíce efektivní.

3.2.16 Taktický pohyb

Pohyb, při kterém musí protivník měnit záměrný cíl a ztěžuje mu zásah střel.

3.3 Právní rámec činnosti ochrany osob u bezpečnostních složek

Právní předpisy, kterými se bezpečnostní složky musí řídit, mají různou právní sílu – tzn. některé předpisy jsou nadřazené předpisům jiným. Právně nejsilnější jsou předpisy vyplývající z mezinárodních smluv, následně národní legislativa a závěrem interní prováděcí předpisy, které upřesňují obsah výše zmiňovaných předpisů.

Činnost bezpečnostních složek obecně zaštiťují národní a mezinárodní právní předpisy a smlouvy. Těmi se řídí všechny bezpečnostní složky. Rozdílnou úpravu pak nacházíme hlavně na úrovni interních prováděcích předpisů. Ty ve většině případů řeší stejnou či podobnou problematiku, ale v rámci svého resortu (např. organizační struktura VP na základě rozkazu ministra obrany x organizační struktura Policie na základě rozkazu ministra vnitra).

Právní rámec činnosti ochrany chráněných osob bude detailně aplikován na příkladu Vojenské policie, která je mi s ohledem na pracovní zařazení nejbližší ze všech bezpečnostních složek.

3.3.1 Právní rámec VP

Činnost vojenské policie se řídí národními a mezinárodními právními předpisy a smlouvami.

Mezinárodní legislativa

Mezinárodní smlouvy jsou obecně po svém uzavření implementovány z mezinárodního práva do práva vnitrostátního. Stanoví-li mezinárodní smlouva něco jiného než národní zákon, použije se mezinárodní smlouva. Mezinárodní smlouva se uzavírá ve 2 etapách. Nejprve je signována (podepsána) pověřeným představitelem státní moci a následně ratifikována (potvrzena) hlavou státu a parlamentem. Mezinárodní smlouvy se vyhláší ve Sbírce mezinárodních smluv v souladu se zákonem č. 309/1999 Sb., o Sbírce zákonů a o Sbírce mezinárodních smluv.

Na základě uzavřených mezinárodních úmluv musí ČR, resp. Vojenská policie a Policie ČR provádět ochranu takových určených osob, které jsou ze zahraničí a zastávají veřejnou funkci.

Těmito závaznými ratifikovanými úmluvami jsou:

- 1) Vídeňská úmluva o diplomatických stycích, kterou upravuje vyhláška Ministerstva zahraničních věcí (dále jen MZV) č. 157/1964 Sb.;
- 2) Vídeňský dokument 2011 (VD-11), smlouva o konvenčních ozbrojených silách v Evropě;
- 3) Úmluva o zabránění a trestání trestných činů proti osobám požívajícím mezinárodní ochrany, včetně diplomatických zástupců, kterou upravuje vyhláška MZV č. 131/1978 Sb.;
- 4) STANAG 2296 Spojenecká společná doktrína vojenské policie;
- 5) STANAG 2226 Pokyny a postupy vojenské policie NATO.

Národní legislativa

Mezi základní národní právní normy upravující činnost Vojenské policie při ochraně určených osob patří:

- 1) Zákon č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii;
- 2) Zákon č. 219/1999 Sb., - o ozbrojených silách České republiky;
- 3) Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník;
- 4) Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích.

Interní prováděcí předpisy

- 1) Systém vyhlášení ohrožení terorismem schválený usnesením vlády č. 63 ze dne 25. ledna 2016;
- 2) Rozkaz ministra obrany č. 4/2018, který upravuje pravidla používání vozidel v rezortu Ministerstva obrany a řízení provozu vozidel na pozemních komunikacích při pohybu vozidel ozbrojených sil na pozemních komunikacích;
- 3) Rozkaz ministra obrany č. 35/2003, který upravuje organizační strukturu Vojenské policie a její působnost;
- 4) Závazný pokyn náčelníka Vojenské policie č.10/2021, který upravuje ochranu a doprovod určených osob;
- 5) Směrnice náčelníka Vojenské policie Ev. č: 26/48-6/2011-7830 pro činnost příslušníků Skupiny ochrany osob Velitelství ochranné služby VP při plnění úkolů ochrany určených osob;
- 6) Směrnice náčelníka Vojenské policie Ev. č: 181/7/151/2019-7830 pro činnost příslušníků VP oddělení ochrany a doprovodů Velitelství ochranné služby Vojenské policie při plnění úkolů ochrany a doprovodů chráněných osob;
- 7) Směrnice náčelníka Vojenské policie Ev. č: 181/8/151/2019-7830 pro činnost příslušníků VP oddělení ochrany a doprovodů Velitelství ochranné služby Vojenské policie při plnění úkolů skupiny ochrany místa ubytování chráněných osob.

3.4 Bezpečnostní prostředí

Bezpečnostní rizika jsou jedním ze základních důvodů, proč se využívají bezpečnostní ochranné týmy. Bezpečnost území obecně zajišťuje stát a jeho bezpečnostní složky. Ne všechny země a oblasti jsou v plnění tohoto úkolu úspěšné. Čím úspěšněji si stát vede, tím je riziko nižší a naopak.

Bezpečnostní prostředí České republiky můžeme považovat za stabilní, proto k použití bezpečnostních týmů dochází spíše z důvodu naplnění mezinárodních smluv, prevence či zastávané funkce chráněné osoby.

Bezpečnostní prostředí se ovšem může rychle měnit. Příkladem může být vývoj na Krymu, který byl v roce 2014 anektován Ruskem. Započatý konflikt eskaloval v únoru 2022 ve vojenský konflikt s Ruskou federací. Jakýkoli vojenský konflikt u nás či blízkém sousedství může ovlivnit bezpečnostní prostředí ČR. Bezpečnostní složky musí být reakce schopné takové hrozby řešit.

Při výběru vhodného způsobu ochrany chráněné osoby je třeba znát bezpečnostní riziko, které ji ohrožuje. To je v rámci VP určováno na základě informací od zpravodajské služby ČR, Policie ČR, zahraničních bezpečnostních složek nebo chráněné osoby. Zdrojem jsou též tzv. „otevřené zdroje“ – internet, média. Po důkladné analýze se stanoví pravděpodobnost útoku, bezpečnostní riziko a následně stupeň ochrany. V rámci nastavených bezpečnostních opatření se následně bezpečnostní rizika částečně či zcela eliminují.

V praxi bezpečnostních složek nacházíme různé značení bezpečnostních stupňů. Škála bývá v rozsahu 3 – 5 stupňů, které jsou označeny číslicemi, písmeny či kódem. V dalším textu se zaměříme na bezpečnostní značení používané vojenskou policií.

3.4.1 Bezpečnostní stupně zavedené u bezpečnostních složek při ochraně chráněných osob

Vojenská policie pro určení stupně bezpečnostního rizika využívá pětistupňovou škálu, v rámci které stupeň č. 1 znamená nejnižší riziko a stupeň č. 5 nejvyšší bezpečnostní riziko. V roce 2021 tak došlo k sjednocení počtu bezpečnostních stupňů u VP a PČR.

V závazném pokynu NVP je u každého bezpečnostního stupně definováno, jaké bezpečnostní opatření se může v daném bezpečnostním stupni využít. [18]

Označení bezpečnostních stupňů:

- **Bezpečnostní stupeň I. (nízké bezpečnostní riziko)**
  - situace, kdy na základě zjištěných informací neexistují žádné konkrétní nebo obecné poznatky o stávajícím ohrožení;
- **Bezpečnostní stupeň II. (mírné bezpečnostní riziko)**
  - „situace, kdy nebyly zjištěny žádné konkrétní nebo obecné poznatky o stávajícím ohrožení, ale potencionální ohrožení existuje s ohledem na faktory, které se pojí k chráněné osobě nebo zemi, kterou tato osoba zastupuje“; [18]
- **Bezpečnostní stupeň III. (zvýšené bezpečnostní riziko)**
  - situace, kdy na základě zjištěných informací vzniklo reálné podezření na napadení a ohrožení života a zdraví chráněné osoby;
- **Bezpečnostní stupeň IV. (vysoké bezpečnostní riziko)**
  - situace, kdy jsou zaznamenány konkrétní informace o chystaném útoku a ten je tak velmi pravděpodobný;
- **Bezpečnostní stupeň V. (bezprostřední bezpečnostní riziko)**
  - situace, kdy je na území ČR (či místě pobytu chráněné osoby) ozbrojený konflikt, tedy je reálné a permanentní riziko útoku mimo zabezpečenou zónu.

Příslušníci VP se setkávají vedle bezpečnostních stupňů 1-5 i s bezpečnostními stupni používanými v armádě. Své označení pak nesou i stupně ohrožení terorismem. Na jejich základě může dojít k navýšení standardně použitého bezpečnostního stupně či opatření. Podmínkou je vyhlášení zvýšeného stupně ohrožení terorismem či zvýšeného bezpečnostního stupně.

3.4.2 Bezpečnostní stupně používané v české armádě

Armáda České republiky pro určení stupně bezpečnostního rizika využívá základní čtyřstupňovou škálu - Alfa až Delta. Alfa představuje nejnižší riziko, Delta nejvyšší bezpečnostní riziko. Tyto stupně mohou být, jsou-li známy konkrétní informace o možných rizicích, zvýšeny o opatření z vyšších bezpečnostních stupňů a tento upravený stupeň je doplněn o znamínko +, například Alfa+. [30]

- Alfa – k dispozici nejsou žádné signály, které by naznačovaly útok;
- Bravo – znamená zvýšenou kontrolu a ostrahu armádních objektů a objektů ministerstva obrany;
- Charlie – znamená možnost přímého ohrožení;
- Delta – nejvyšší stupeň se použije v případě útoku na ČR nebo její spojence, kdy se ČR dle mezinárodních smluv zavazuje ke společné obraně.

3.4.3 Stupně ohrožení terorismem používané v ČR

Určení jednotlivých stupňů ohrožení terorismem navrhuje vládě ČR Výbor pro zpravodajskou činnost. Vyhlášení konkrétního stupně je pak úkolem vlády.

Stanoveným stupněm ohrožení terorismem se řídí všechny bezpečnostní složky ČR a přizpůsobují na jeho základě svá opatření.

- „Nulový stav je dle schváleného systému situace, při níž není známa žádná konkrétní, ani obecná hrozba teroristického či obdobného útoku na území ČR“;
- „První stupeň ohrožení terorismem upozorňuje na existenci obecného ohrožení terorismem, vyplývající ze situace v zahraničí a z příslušnosti České republiky k euroatlantickým strukturám i z mezinárodních aktivit České republiky, zároveň ale není známa konkrétní hrozba teroristických aktivit na území ČR“;
- „Druhý stupeň ohrožení terorismem upozorňuje na existenci zvýšené pravděpodobnosti ohrožení terorismem, přičemž bližší okolnosti hrozby, včetně přesnějšího načasování, nelze předpovědět. Vyhláší se v návaznosti na předchozí události, či v návaznosti na informace o hrozbě projevů terorismu“;

- „Třetí stupeň ohrožení terorismem zavádí vysoký stupeň bdělosti a pohotovosti, kdy je teroristický útok na český cíl (na českém území či v zahraničí) očekáván s vysokou pravděpodobností nebo již proběhl a je třeba přijmout opatření k zamezení pokračování či opakování útoku a minimalizovat následné škody.“

[31]

3.5 Základní směry policejní ochrany chráněných osob

Způsobů, jakými může být provedena ochrana určených osob, je mnoho. Naše bezpečnostní složky se inspirovaly v zahraničí u zemí, které mají bohatou praktickou zkušenost s útoky na chráněné osoby. Konkrétně se jedná o USA, Velkou Británii a Izrael. Některé z útoků provedených v těchto zemích zmiňuji v kapitole věnující se historii ochrany určených osob.

Britský, americký a izraelský směr se liší hlavně v legislativním ukotvení ochrany, taktice zneškodnění útočnicka, množství nasazených sil a prostředků a ekonomických možnostech obecně.

V prostředí ČR se tyto směry prosadily mj. z praktických důvodů. Jelikož patří tyto země mezi spřátelené, je použití stejného způsobu ochrany nezbytné při kooperaci při zajištění policejní ochrany chráněné osoby a řešení mimořádných událostí.

V praxi Vojenské policie a bezpečnostních složek obecně pak dochází k použití mixu všech tří směrů, jejichž popisu se budu věnovat v následujícím textu. Použitý směr policejní ochrany a samotný způsob jejího provedení vychází z legislativních omezení a vyhodnocení bezpečnostního rizika.

3.5.1 Britský směr

Britský směr dbá na velkou univerzálnost a zastupitelnost svých ochránců. Taktika přístupu k chráněné osobě je taková, že v případě útoku se snaží chráněnou osobu z osy útoku vychýlit a snížit pravděpodobnost úspěchu takového útoku. Současně tímto krokem nutí útočnicka vybrat si, zda se v dalším útoku zaměří na chráněnou osobu či ochránce.

[32]

3.5.2 Americký směr

Pro americký směr je typické – s ohledem na velké ekonomické možnosti – použití velkého množství sil a prostředků. V rámci bezpečnostního týmu funguje úzká specializace jednotlivých členů a jejich úkolů (např. otevírač dveří, hlídač únikového prostoru atd.). V případě útoku na chráněnou osobu chrání osobní ochránce chráněnou osobu vlastním tělem. [29]

3.5.3 Izraelský směr

Pro izraelský směr je typické, že ochránce má absolutní volnost v reakci na útočníka, což nachází oporu v zákoně. Na rozdíl od amerického směru nemusí šetřit život a zdraví osob, a proto se taktika izraelských ochránců zaměřuje na úplnou eliminaci útočníka. Jejich role a úkoly taktéž nejsou striktně definované a jejich použití je tak univerzální. Chráněná osoba je i v tomto směru primárně chráněna tělem ochránce.

3.6 Způsoby provedení policejní ochrany určené osoby

Vojenská policie provádí ochranu chráněných osob různými způsoby v závislosti na analýze bezpečnostního rizika a následně zvolené taktice pro daný případ.

3.6.1 Základní způsoby provedení ochrany

1. otevřený způsob ochrany chráněné osoby;
2. skrytý způsob ochrany chráněné osoby;
3. kombinace obou způsobů.

Otevřený způsob ochrany chráněné osoby

Tento způsob ochrany je využíván vždy při oficiálním programu chráněné osoby, kdy příslušníci ochranného týmu záměrně neskrývají svoji přítomnost. Přítomnost ochránců je tedy na první pohled zřejmá. Dále se tento způsob využívá při zvýšeném bezpečnostním stupni, kdy členové BOT nosí zbraně viditelně.

Skrytý způsob ochrany chráněné osoby

Tento způsob ochrany je zpravidla využíván v rámci neveřejného programu chráněné osoby, který se ochranný tým snaží co nejméně narušovat svou činností. Dále se tento způsob ochrany používá při ochraně svědků nebo u zpravodajských služeb. Ochránci se snaží do prostředí co nejvíce zapadnout a svou přítomnost rozkrývají pouze v případě řešení mimořádné události.

Kombinace způsobů ochrany chráněné osoby

Kombinace výše zmíněných přístupů se používá v případě zvýšení bezpečnostních opatření nebo na místech, kde se předpokládá větší míra rizika vzniku mimořádné situace. Při tomto způsobu ochrany zůstává část týmu skryta a část týmu naopak působí veřejně, aby bylo zřejmé, že je daná osoba chráněna. K odkrytí týmu věnujícímu se skryté ochraně dochází pouze při řešení mimořádné situace.

3.6.2 Ochrana z pohledu počtu členů BOT

Na ochranu osob můžeme nahlížet i z pohledu počtu a specializace osob, které se na ochraně podílí. V tomto případě platí pravidlo, že čím nižší bezpečnostní riziko určené osoby je, tím nižší je i následné nasazení sil a prostředků k ochraně. Minimální počet ochránců pak také obvykle stanovuje interní předpis.

U ochranné služby VP jsou používány následující 3 typy bezpečnostních ochranných týmů:

- řidič ochránce;
- řidič, osobní ochránce a epizodní ochránce;
- bezpečnostní ochranný tým.

Řidič ochránce

Pozici zastává ozbrojený policista, který vedle funkce řidiče zastává současně funkci osobního ochránce.

Řidič, osobní ochránce a epizodní ochránce

Jde o základní bezpečnostní ochranný tým, který je schopen zabezpečit základní atributy pro zajištění bezpečnosti chráněné osoby.

Bezpečnostní ochranný tým

Jedná se o ochranný tým, kde se vedle doprovodného ochránce (ů) na ochraně podílí i další specialisté (např. pyrotechnik, psovod, counter assault team, odstřelovači atd.).

3.6.3 Ochrana chráněné osoby z hlediska času

Dalším hlediskem, kterým je možné nahlížet na ochranu osob je čas, který udává, jaká část dne je ochraně věnována.

Nepřetržitá ochrana

Je poskytována v průběhu celého dne, tj. 24 hodin. Ochrana se tak týká pracovních i soukromých aktivit chráněné osoby.

Dočasná ochrana

Jak název napovídá, je tento typ ochrany poskytován v rámci dne po omezenou dobu, a to v čase oficiálních, pracovních aktivit chráněné osoby. Po skončení jejího pracovního programu je ochrana přerušena a znovu započata s počátkem výkonu pracovních povinností. Používá se hlavně při přesunech cizinců (určených osob) do ČR nebo služebních cestách do zahraničí.

3.7 Typologie osobního ochránce

Stejně jako ve většině jiných oborů musí uchazeč na pozici osobního ochránce u ozbrojených sil nebo bezpečnostních sborů splňovat určité předpoklady, které vypovídají o jeho budoucím úspěšném a kvalitním plnění služebních úkolů v souvislosti ochranou chráněné osoby. Při nástupu na tyto pozice v BOT se posuzují především tyto základní vlastnosti:

- psychologický profil;
- inteligence;
- fyzická zdatnost;
- odborné znalosti a předchozí praxe;
- zdravotní způsobilost.

3.7.1 Psychologický profil

Součástí výběrového řízení k Policii ČR i VP je psychologické vyšetření. Jeho cílem je zjišťování osobnostních předpokladů. Posuzované parametry se u výše zmíněných složek řídí Závazným pokynem policejního prezidenta a Závazným pokynem náčelníka Vojské policie č. 13. Osobnostní předpoklady se zaměřují na:

- výkonnostní předpoklady;
- interpersonální předpoklady;
- osobnostní předpoklady.

Základní psychodiagnostická baterie probíhá formou celodenního vyšetření za použití různorodých diagnostických metod a testů, aby se projevilo, zda je uchazeč schopen plného, bezproblémového a efektivního výkonu služby u této složky. Pokud uchazeč toto základní psychologické vyšetření splní, je v následném týdenním výběrovém řízení sledován psychology při plnění úkolů. [33]

Výkonnostní předpoklady – v této části psychologického vyšetření se posuzuje psychická odolnost uchazeče a její míra. Maximální možné výkony se zde sledují a porovnávají v klidovém módu a při plném zatížení. Vedle dosažené výkonnosti se sleduje i chybovost, ke které v rámci testu dochází.

Interpersonální předpoklady – v této části psychologického vyšetření se posuzuje, zda a jak je uchazeč schopen pracovat v týmu, zda je schopen respektovat rozhodnutí nadřízeného, pracovat a plnit úkoly samostatně.

Osobnostní předpoklady – v poslední části psychologického vyšetření se posuzuje, jestli uchazeč na pozici osobního ochránce vyznává morální hodnoty, které jsou na této pozici

vyžadovány. Jedná se například o obětování ve prospěch jiného, loajalitu, společenskou odpovědnost a smysl pro povinnost, odvahu, čest, sebedůvěru, vytrvalost, trpělivost. Tyto vlastnosti jsou například zahrnuty v etickém kodexu osobního ochránce, kterým se musí všichni příslušníci VP zabezpečující ochranu chráněných osob řídit.

V praxi se setkáváme s tím, že někteří uchazeči upravují účelově své odpovědi v dotazníku a taktéž účelově upravují v průběhu výběrového řízení své přirozené chování, aby se dostali na tyto výběrové pozice. Pokud by se nepodařilo zjistit, jaký je skutečný psychologický profil daného uchazeče, tak by hrozilo reálné ohrožení chráněné osoby nebo ochranného týmu. K tomu může dojít vyjádřením konkrétních informací o chráněné osobě či útoku na ni nežádoucím osobám – ať už útočníkům nebo např. médiím.

3.7.2 Inteligence

Pro zařazení na pozici osobního ochránce je důležitá přirozená inteligence, která se opírá o řadu psychických procesů a stavů. Tyto stavy ovlivňují především myšlení, pozornost, paměť a vnímání. Přirozená inteligence je složena ze základních částí, kterými jsou pružnost myšlení, logický úsudek, kritičnost a chápavost. [35]

3.7.3 Fyzická zdatnost

Součástí výběrového řízení k Policii ČR i VP je fyzické přezkoušení. Posuzované parametry se u výše zmíněných složek řídí Závazným pokynem policejního prezidenta a Závazným pokynem náčelníka Vojenské policie č. 13. Fyzické předpoklady se zaměřují na vytrvalost, silové schopnosti, obratnost a sebeobranu. Splněním těchto požadavků uchazeč dokazuje, že je schopen se zařadit do výkonu služby u těchto složek.

3.7.4 Odborné znalosti a předchozí praxe

V této části se posuzuje, zda a jaké má osobní ochránce znalosti v policejních nebo bojových činnostech, a jakou má předchozí praxi, která je využitelná na nové pozici. Tyto odborné znalosti napomáhají nadřazeným k maximálnímu využití potenciálu každého žadatele, vypovídají o jeho aktivitě v sebevzdělávání a jeho předpokládané rychlosti začlenění do BOT. Velmi přínosná pro činnost BOT je zkušenost získaná v jiných útvarech

či zahraničních misích. Různorodé zkušenosti členů týmu pomáhají při implementaci nových trendů v ochraně osob v rámci jednotky. VP i Policie ČR vyžadují minimálně 2letou relevantní praxi svých uchazečů. V rámci PČR musel uchazeč pracovat na jiných služebních místech v rámci PČR, pro přijetí k VP je to pak služba v ozbrojených silách nebo bezpečnostních sborech.

3.7.5 Dělení ochránců dle odborných znalostí

Všichni příslušníci Vojenské policie, tak Policie ČR, kteří plní osobní ochranu chráněných osob, musí úspěšně absolvovat odborný kurz zaměřený na tuto problematiku. U Vojenské policie se jedná o odborný kurz Ochránce, který má tři úrovně. Tyto úrovně jsou rozčleněny podle provedení z početního hlediska.

úroveň I. – **Řidič – ochránce** je základní úroveň a musí ji podstoupit všichni příslušníci, kteří plní osobní ochranu chráněných osob. Po absolvování tohoto kurzu má příslušník ochranné služby tyto odborné znalosti a schopnosti:

- znalost zákonů a interních normativních aktů vztahující se k ochraně osob v resortu MO;
- znalost základních taktických principů ochrany osob, teorie útoků, plánování a vyhodnocování tras přesunů;
- schopnost bezpečné manipulace se zbraní;
- aplikace základů bezpečné a defenzivní jízdy;
- schopnost obrany proti sledování;
- znalost základních taktických postupů při reakci na útok na chráněnou osobu;
- zvládnutí nouzové evakuace z vozidla;
- schopnost poskytnout první pomoc.

úroveň II. – **Osobní ochránce** je pokročilá úroveň a musí ji podstoupit všichni příslušníci, kteří plní osobní ochranu chráněných osob v BOT. Tento kurz je rozdělen do dvou fází. První fáze představuje zvládnutí IBG drills (individual bodyguard) a druhou fází je zvládnutí všech ostatních pozic v BOT. Po absolvování tohoto kurzu má příslušník ochranné služby tyto odborné znalosti a schopnosti:

- znalost taktiky ochrany osob;
- schopnost plánovat, připravovat a realizovat komplexní bezpečnostní opatření na území ČR (vysoce rizikové osoby, V.V.I.P., konference...);
- schopnost taktiky a formace pro pěší přesuny;
- schopnost přesunů ve vozidlech;
- schopnost pokročilé manipulace se zbraní;
- znalost taktických postupů při reakci na útok na chráněnou osobu během pěšího přesunu, útoku na vozidlo, na chráněnou kolonu;
- schopnost sebeobrany a boje zblízka se zaměřením na sebeobranu beze zbraně, sebeobranu se zbraněmi, sebeobranu s obrannými prostředky a boj s využitím improvizovaných prostředků;
- schopnost poskytnout rozšířenou první pomoc.

úroveň III. – **BOT v rizikových oblastech** je nejvyšší úroveň a musí ji podstoupit všichni příslušníci, kteří plní osobní ochranu chráněných osob v BOT na území vyhodnocené zpravodajskou službou jako vysoce rizikové. Po absolvování tohoto kurzu má příslušník ochranné služby tyto odborné znalosti a schopnosti v rizikových oblastech:

- schopnost úspěšně zvládnout přípravu před výjezdem do zahraniční operace;
- znalost činnosti BOT v zahraniční operaci;
- řídičské a technické schopnosti zaměřené na pancéřová vozidla;
- schopnost manipulace se speciálními zbraněmi za ztížených podmínek;
- schopnost výkonu činnosti při nebezpečí IED (Improvised explosive devise – improvizovaný nástražný výbušný systém) a po útoku IED;
- schopnost reagovat při útoku během pěšího přesunu nebo na kolonu vozidel;
- schopnost ovládat standardizovaná hlášení NATO – přivolání pomoci METHAN, MEDEVAC;
- schopnost poskytnout rozšířenou první pomoc.

3.7.6 Zdravotní způsobilost

Příslušníci ochranné služby musí splňovat mimo základní zdravotní způsobilosti i zdravotní způsobilost určenou pro specialisty zabezpečující ochranu a bezpečnost jiných osob. Tato způsobilost zaručuje, že příslušníci BOT jsou schopni vykonávat výcvik a samotný výkon služby bez jakýchkoliv omezení. [35]

3.8 Typologie útočníků

Typy útočníků můžeme dělit podle více kritérií. Těmi hlavními jsou motiv a odborné znalosti útočníka.

3.8.1 Motivace útočníka

Politické a revoluční důvody

- tyto útoky lze očekávat u chráněné osoby, která se pohybuje ve vysoké politice a má nějaké extremistické oponenty, nebo se pohybuje v geografických oblastech, kde jsou útoky na politické oponenty určitou normou. Cílem těchto útočníků je touha po změně politického směřování země a jako prostředek volí násilné odstranění představitelů současného politického směřování. Příkladem tohoto druhu motivu může být 30 pokusů o atentát na prezidenta Francie Charlese de Gaulle radikální opozicí zvanou OAS. [6]

Ekonomické důvody

- útočník nebo jejich skupina je přesvědčena, že chráněná osoba zodpovídá za jejich špatnou ekonomickou situaci nebo celkově špatnou ekonomickou situaci ve státě. Dalším motivem tohoto typu může být, pokud chráněná osoba jako regulátor významně ovlivňuje trh vysoce ziskových činností se silnou konkurencí, nebo působí jako konkurence na tomto trhu. Útočníci se formou vyhrožování nebo únosů pokouší získat konkurenční výhodu na tomto trhu. Příkladem může být pokus o atentát na ministra financí a vnitra Kolumbie, o který se pokusila ozbrojená organizace zapojená do obchodu s drogami.

Ideologické důvody

- útočník nebo jejich skupina je přesvědčena, že útokem změní současné postoje vládnoucí skupiny obyvatel, které vycházejí z náboženství. Jedná se především o snahu zakázat jakékoliv jiné náboženství na daném území, nebo naopak o násilné vnucení svého náboženského přesvědčení ostatním obyvatelům území. U chráněné osoby lze ideologicky motivované útoky očekávat, pokud patří k odpůrcům daného náboženského hnutí či sekty, anebo patří k čelním představitelům jiného náboženského hnutí. V těchto případech se nejčastěji objevují fanatické sklony útočníků. Příkladem může být úspěšný pokus o atentát na prezidenta Libanonu Bashira Džamáíla. Útok provedla radikální muslimská opozice, protože prezident chtěl vyjednat kompromis mezi muslimy a křesťany v otázkách moci v Libanonu ve prospěch křesťanů.

Osobní důvody

- útočník je motivovaný především mstou nebo násilným vyrovnáním dluhu. Zpravidla se jedná o útočníka, který má pocit ublíženosti, a podle jeho názoru se nelze jinak domoci spravedlnosti a potrestání viníka. Osobní důvody mohou mít reálné základy, mohou být ale i vykonstruované. Proto je tento důvod častým jevem u útočníků s psychickou poruchou. Příkladem osobně motivovaného útoku může být fyzický útok na ministra zdravotnictví Davida Ratha. Útok provedl místopředseda ODS Miroslav Macek z důvodu, že o něm řekl David Rath, že si svou ženu vzal kvůli penězům. Toto chování bylo motivováno mstou, protože výše zmíněné nařknutí ministr zdravotnictví nechtěl vzít zpět a omluvit se manželům Mackovým.

Psychologické důvody

- motiv útočníka je výrazně ovlivněn některými psychologickými příčinami, které mají vliv na reálné vnímání jeho chování. Jedná se především o mentální poruchy, fanatismus a citovou nestabilitu. Tyto psychologické problémy vedou k nepřičetnosti útočníka a v případě následného posuzování jeho zodpovědnosti za své jednání, je k této okolnosti přihlíženo. Příkladem může být úspěšný pokus o atentát na prezidenta USA Johna Fitzgeralda Kennedyho. Útok provedl Lee Harvey Oswald

puškou na projíždějící automobil ze středně velké vzdálenosti. Dle vyšetřovací verze byl útok spáchán zřejmě v době nepřítomnosti útočnicka, který byl politicky motivován.

Finanční důvody

- motivem útočnicka je provedení útoku za úplatu. Takto motivovaní útočníci mají zpravidla bohatou kriminální minulost, jsou silně závislí na omamných a psychotropních látkách. Často jde o členy teroristických organizací nebo bývalé příslušníky ozbrojených složek státu, kteří nezvládli sociální zařazení do společnosti po odchodu z této služby. Příkladem může být pokus o atentát na fašistického vůdce Itálie Benita Mussoliniho. Útok provedl Tito Zanibony puškou, kterou ukryl v pouzdru na deštníky, když byl Mussolini na balkoně paláce Palazzo Chigi při oslavách vítězství Itálie v první světové válce. Dle vyšetřovací verze byl útok spolufinancován československou stranou sociálně demokratickou, a to částkou 300 000 franků. Toto však československá oficiální místa popřela.

Nahodilé důvody

- jde o útok nahodilého jedince, kterého nelze zařadit do žádné skupiny motivu, a jedná se zpravidla o náhodný čin, který není cíleně promyšlený, a jeho provedení nelze situovat do konkrétních míst ani do konkrétního chování, nebo postavení chráněné osoby. Příkladem může být fyzický útok na poslance Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky Dominika Feriho při koštu vín. Ten byl napaden dvěma muži, kteří mu způsobili lehké zranění. Útočníci ve své následné výpovědi uvedli, že nesouhlasili s politikou zmíněného poslance, který byl umocněn větším množstvím požitého alkoholu. Samotný útok na poslance před jejich setkáním neplánovali a agrese se vystupňovala až při samotné diskuzi.

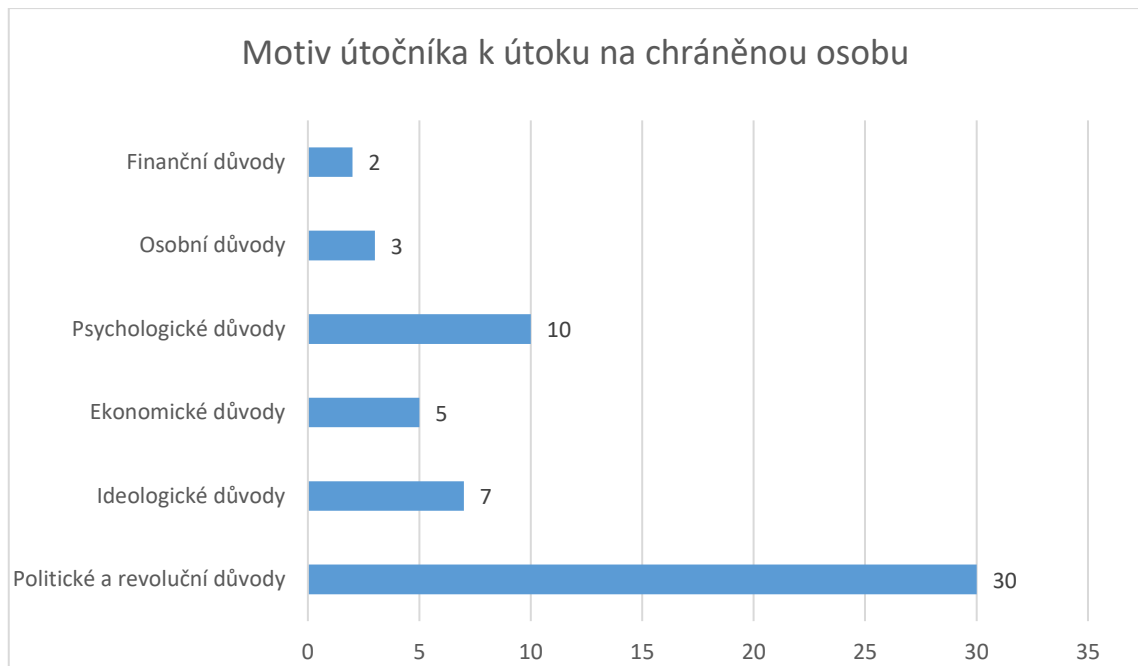
Motiv útoku nemusí být vždy pouze jeden, ale jednotlivé motivy se mohou vzájemně prolínat.

3.8.2 Statistika útoků na chráněné osoby z pohledu motivace útočnicka

Motivy útočníků nám může přiblížit zpracovaná analýza motivů útočnicka z 57 nejznámějších, úspěšně provedených útoků, které se odehrály v letech 1962-2020. Analýza

je zpracovaná v rámci vzdělávacího manuálu pro bodyguardy od Bodyguard training academy, South Africa. [36]

Analýzou motivů útočníka z 57 nejznámějších útoků na chráněnou osobu bylo zjištěno, že nejčastěji jsou útoky motivovány politicky. Bližší zastoupení důvodů útoku přehledně zobrazuje níže uvedený graf.

Obrázek 1 – Motiv útočníka na chráněnou osobu [36]

Z grafu je patrné že, nejčastější motivací útočníka k útoku na chráněnou osobu jsou politické a revoluční důvody. Na pomyslné druhé příčce se umístily psychologické důvody, které následovaly ideologické a ekonomické důvody. Méně častým důvodem útočníků k útoku na chráněné osoby byly osobní a finanční důvody.

3.8.3 Odborná znalost útočníka

Z pohledu odborné znalosti útočníka můžeme útočníky dělit na amatéry, proškolené amatéry a profesionály.

Amatéri

„Za amatéry jsou většinou pokládáni útočníci, kteří si tímto způsobem chtějí kompenzovat skutečné nebo zdánlivé křivdy. Ovšem velmi často jsou jejich důvody obtížně definovatelné a neurčitě. Mnohdy jim jde jenom o upoutání pozornosti na vlastní osobu“. [37]

Jedná se o útočníky, jejichž znalost taktiky bezpečnostního ochranného týmu je jen povrchní, chovají se velmi emotivně a psychická stabilita je na nízké úrovni. Vzhledem k neznalosti taktiky BOT nemají do detailu promyšlený postup útoku, anebo jej mají promyšlený v naivní rovině.

Proškolení amatéri

Za proškolené amatéry jsou většinou považováni útočníci, kteří prošli relativně krátkým výcvikem ve výcvikových táborech radikálních skupin. Naučené schopnosti si nemohli ověřit v předchozích operacích a v řadě případů čekali několik měsíců bez možného výcviku na vhodnou příležitost. Tito útočníci získali od dalších členů skupiny kusé informace o pohybu chráněné osoby a všeobecné informace o možných reakcích bezpečnostního ochranného týmu. Díky těmto schopnostem nejsou považováni za amatéry, ale krátce nabytými schopnostmi a omezenými znalostmi nejsou považováni ani za profesionály. [38]

Profesionálové

Útočníci profesionálové sledují určitý více, či méně přesně definovaný cíl. Od obou výše zmíněných skupin se liší vyšší kvalitou operativních technik. Profesionálové jsou většinou dobře vycvičení zabijáci, kteří pracují jako nájemní zločinci a s dokonale neosobním a diskrétním přístupem, pouze za částku s dostatečným počtem nul, provedou v podstatě cokoli. Amatér je člověk, který jedná sám za sebe, profesionál většinou ke své oběti žádný osobní vztah nemá a jedná pouze na základě objednávky od někoho, kdo chce oběti ublížit, ale nemá dostatek odvahy nebo síly učinit to sám. [36]

Jedná se tedy o útočníky, kteří jsou motivováni prostředky, které za útok dostanou. Logicky díky jejich motivaci chtějí z místa útoku zmizet a nebudou v případě efektivní obrany riskovat svůj život. Jejich velkou výhodou je, že celou akci mají do detailu naplánovanou s možnými záložními variantami. Vzhledem k tomu, že se tyto útočníci rekrutují převážně z osob,

které dříve působily v bezpečnostních složkách, tak mají konkrétní představu, jakým způsobem reagují ochranné týmy na napadení. Díky svému výcviku, praxi a zkušenostem, bývají na útok dobře připraveni, což podporují skrytým pozorováním chráněné osoby s cílem zjistit její zvyklosti. Tyto schopnosti ho dělají i psychicky odolnějším při samotném útoku.

3.8.4 Základní dělení útoků dle způsobu provedení

Útoky na chráněnou osobu z pohledu taktických postupů lze dělit podle způsobu provedení. Tyto dělíme na útoky provedené:

Střelnou zbraní

V současné době se jedná o nejčastěji používanou metodu útoku. Je to především z důvodu relativně snadné dostupnosti střelných zbraní. Velká část dnešní populace se díky službě v ozbrojených silách naučila se střelnými zbraněmi dobře zacházet, popřípadě se nachází v regionech, kde je držení zbraně určitým společenským standardem (území Sahelu, střední východ, území současného Afghánistánu s příhraničními oblastmi sousedících států). V neposlední řadě je použití těchto zbraní velmi efektivní a lze je použít z bezprostřední i velmi velké vzdálenosti, pokud jsou vybaveny optickými zaměřovacími systémy. Ochrana v těchto případech vyžaduje souhrn opatření, jako je využití epizodního ochránce, eliminace pohybu v otevřených prostorech, využití anti-sniper týmu, preference nasedání a vysedání v uzavřených areálech atp. Tato opatření jsou organizačně, časově a personálně velmi náročná.

Příkladem střeleckého útoku je útok na černošského bojovníka za lidská práva Martina Luthera Kinga. Toho 4. dubna 1968 v 18:01 zasáhl bělošský recidivista James Earl Ray. O konkrétním místě pobytu (pokoj 306) informovala média, útočník tak měl zjednodušenou možnost útok spáchat. Není zřejmé, jaké byly přesné motivy útoku – zda rasové nebo finanční (na Kingovu hlavu byla vypsána odměna 100 000 dolarů). Vraha se podařilo po 2 měsících dopadnout a uvězněn byl po dobu 30 let až do své smrti.

Chladnou zbraní na malou vzdálenost

Druhou nejčastější metodou útoku je použití chladné zbraně nebo jí podobné v malé vzdálenosti od chráněné osoby. Útočníci většinou používají zbraně sečné nebo bodné.

Ve většině případů tuto metodu používají fanatici a psychicky labilní jedinci. Vzhledem k tomuto způsobu provedení, předpokládanému odhalení a brzkému dopadení se jedná o odhodlané útočníky, kteří nehledají cestu úniku po spáchání atentátu a snaží se dokončit útok na chráněnou osobu bez ohledu na svůj život.

Příkladem tohoto typu útoku je útok na Hendrika Verwoerda, předsedu vlády v Jihoafrické republice. Ten byl 6. 9. 1966 ubodán při jednání parlamentu parlamentním poslem jménem Dimitri Tsafendas. Verwoerd byl bodnut čtyřikrát do krku a hrudníku, než byl útočník zpacifikován. I přes lékařskou pomoc Verwoerd svým zraněním podlehl.

Výbušniny

Tato metoda provedení útoku vyžaduje od útočníka nebo skupiny útočníků větší znalosti a dovednosti. Dále musí mít operativní schopnosti, aby vybral vhodný způsob iniciace a místo uložení. Tuto metodu v současné době většinou využívají teroristické skupiny, které mají potřebné znalosti na sestavení těchto nástražných výbušných systémů zvaných taky jako IED (Improvised explosive devise). Ochrana proti tomuto typu útoku se provádí za pomoci využití technických prostředků jako například ruční detektory výbušnin, rentgenové scannery pro kontrolu předmětů a vozidel nebo pomoci speciálně vycvičených psů. Tuto metodu provedení útoku dělíme podle způsobu iniciace IED (iniciované povellem, iniciované s časovým zpožděním, iniciované obětí, iniciované sebevražedným útočníkem, iniciované tlakovým spínačem) a podle místa uložení IED ("nesené" člověkem, "nesené" ve vozidle a uložené v prostoru).

Příkladem bombového útoku je útok z 12. 10. 1984 na Margaret Thatcherovou v brightonském hotelu během vícedenní konference její politické strany. Útok spáchal člen Irské republikánské armády (IRA) Patrick Magee, který stál za 16 uskutečněnými nebo plánovanými útoky po celé Británii. Magee v Brightonu sestrojil časovanou bombu, kterou umístil do stěny v koupelně. Thatcherovou zachránilo, že v době výbuchu seděla v obývacím pokoji, kde si připravovala projev. Kdyby byla v době výbuchu v koupelně, s největší pravděpodobností by nepřežila.

Únosy

V prvotní fázi se nejedná o útok na život a zdraví chráněné osoby, ale následně může dojít k usmrcení v případě nesplnění požadovaných podmínek. Známé jsou i případy, kdy došlo k usmrcení osoby po splnění podmínek únosců. Unesena nemusí být jen chráněná osoba, ale například i osoby z jejího blízkého okolí, jejímž prostřednictvím hodlají naplnit svůj cíl.

Příklad únosu můžeme nalézt i v naší minulosti. Dne 27. 9. 1985 se odehrál únos náměstka ministra zdravotnictví Slovenské socialistické republiky Imricha Hatiara. Toho unesli Jozef Roháč a Ernest Rečka s cílem vymoci si na hranicích útěk do Rakouska. Akce skončila nezdarem, po 16 hodinách byl Hatiar propuštěn a únosci se na hranicích vzdali policii.

Fyzické napadení beze zbraně

Jedná se o nejčastější metodu útoku osob, které jsou pokládány za amatéry a mají pro svůj čin osobní, psychologické či nahodilé důvody. Tyto osoby útočí z malé vzdálenosti, od chráněné osoby. Vzhledem k tomuto způsobu provedení, předpokládanému odhalení a brzkému dopadení, se jedná, stejně jako u útočníků s chladnou zbraní, o odhodlané útočníky, kteří nehledají cestu úniku po spáchání atentátu a snaží se dokončit útok na chráněnou osobu bez ohledu na svůj život. Tomuto útoku zpravidla předchází verbální útok, který eskaluje do fyzického napadení, jako například kopy, údery pěstí nebo otevřenou rukou, hmaty a povalení na zem.

Příkladem může být fyzický útok na poslance Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky Dominika Feriho při koštu vín. Ten byl napaden dvěma muži, kteří mu způsobili lehké zranění. Útočníci ve své následné výpovědi uvedli, že nesouhlasili s politikou zmíněného poslance. Celá situace a její vyústění byla umocněna požitím většího množství alkoholu. Samotný útok na poslance před jejich setkáním nebyl naplánován a agrese se vystupňovala až při samotné diskuzi.

Verbální

Vzhledem k tomu, že vnitroresortní předpisy PČR i VP určují, že zajištěním ochrany a doprovodu chráněné osoby se rozumí mimo jiné i zajištění cti a důstojnosti chráněné osoby, jedná se i v případě verbálního (slovního) napadení o útok, i když se nejedná o útok na primárně chráněný zájem (život a zdraví). Tomuto typu útoku nelze ve většině případů

v demokratických zemích účinně zabránit. Verbální útok především vyhledávají jedinci nebo skupina obyvatel, která je nespokojena s politickými názory chráněné osoby. Jejich aktivita zpravidla po verbálním útoku končí. Občas se však mohou ve skupině objevit osoby, které eskalují své jednání a zaútočí na chráněnou osobu i jiným způsobem. Většinou se jedná o fyzický útok beze zbraně.

Příkladem takového typu útoků mohou být verbální útoky na tehdejšího předsedu ČSSD Jiřího Paroubka při volbách do Evropského parlamentu v Praze, 27. 5. 2009. Verbální protesty byly doprovázeny házením vajec, proto se sérii událostí z voleb do Evropského parlamentu z roku 2009 říká také vaječná kampaň či vaječná intifáda.

Útok pomocí vojenských nebo civilních bezpilotních prostředků

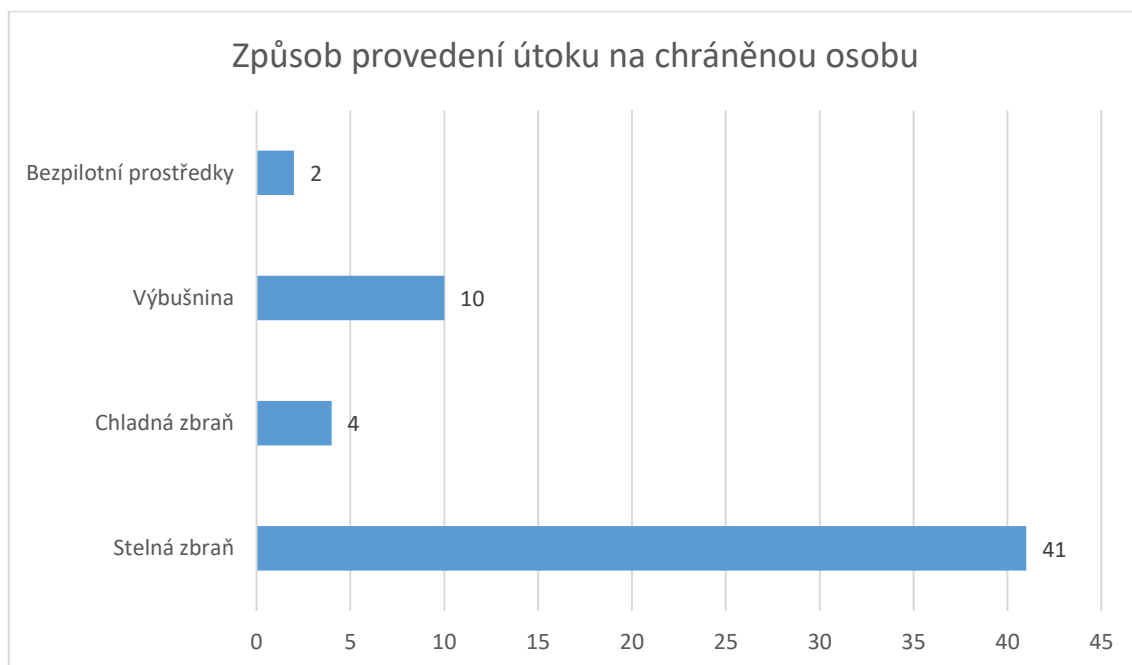
Bezpilotní prostředky – UAS (Unmanned Aircraft Systems) jak vojenského, ale i civilního sektoru v poslední době vykazují mimořádný rozmach. Jejich vývoj dosáhl takové úrovně, že získávají uplatnění při činnostech ozbrojených sil, bezpečnostních a záchranných sborů. Díky vysoké technologické vyspělosti, relativně jednoduché obsluze (za pomoci GPS je možno UAS bez fyzické přítomnosti navést na cíl a pomocí kamery sledovat úspěšnost útoku), nízké ekonomické náročnosti a snadné dostupnosti se stávají oblíbeným nástrojem k provedení útoku na jednotlivé osoby nebo jejich skupiny. Útok bývá proveden zpravidla výbušninou nesenou samotným UAS, i když se objevily pokusy s kombinací střelné zbraně. Tento způsob začaly využívat u vojenských prostředků vlády a u civilních prostředků především zločinecké organizace a teroristické skupiny. Největší výhodou je minimální riziko pro útočníka a složitá detekce UAS. Lze očekávat, že se s tímto typem útoku budeme setkávat stále častěji.

Příkladem útoku UAS je útok na iránského generálmajora Kásima Solejmáního. Útok provedlo na rozkaz amerického prezidenta Trumpa Letectvo Spojených států amerických 3. ledna 2020. Raketový útok bezpilotním letadlem byl směřován na dva automobily v blízkosti bagdádského letiště. Útok byl úspěšný a spolu se Solejmáním byli zabiti i další vojenští představitelé.

Statistika útoků na chráněné osoby dle způsobu provedení útoku

V návaznosti na již dříve zmiňovanou analýzu 57 nejznámějších útoků na chráněnou osobu uvádím níže graf, který znázorňuje nejčastější způsob provedení útoku na chráněnou osobu. [36]

Obrázek 2 – Způsob provedení útoku na chráněnou osobu [36]

Z grafu je patrné, že nejčastější způsobem provedení útoku na chráněnou osobu je použití střelné zbraně. Druhým nejoblíbenějším způsobem bylo použití výbušniny následované útoky chladnou zbraní. Jako nejméně častým způsobem provedení útoku na chráněné osoby bylo provedení útoku bezpilotním prostředkem.

3.9 Taktika ochrany chráněných osob

Cílem taktických postupů příslušníků ochranné služby zabezpečující osobní ochranu chráněných osob je správné použití vědomosti a návyků při řešení bojových i mírových taktických situací ve všech možných prostředích, formou taktických postupů. Tyto taktické postupy se učí správně aplikovat do výkonu služby a vyhodnocovat reakci omezenou především platnou legislativou. Taktika u příslušníků ochranné služby bývá rozvíjena výcvikem v taktické přípravě, jehož cílem je zdokonalovat své dovednosti, rozvíjet a upevňovat svoji psychickou odolnost, fyzickou zdatnost a schopnost čelit obtížím při plnění

nejnáročnějších úkolů. Jedná se o nejdůležitější část výcviku osobních ochránců, v níž se propojují ostatní schopnosti, které osobní ochránce k výkonu služby potřebuje.

Jedním z taktických opatření je tvorba pomyslných zón, které se mohou současně prolínat. Tyto zóny mají za úkol vytvořit mezi chráněnou osobou a útočníkem překážku.

Vnitřní zóna – jedná se o osobní prostor chráněné osoby, který zajišťuje osobní ochránce. Do této zóny by se neměla dostat žádná osoba bez souhlasu chráněné osoby a bez vědomí osobního ochránce. Jedná se o základní pozici v ochranné formaci, která musí být vždy zabezpečena.

Střední zóna – v tomto prostoru operují doprovodní a epizodní ochránci. Jedná se o prostor, který přiléhá k vnitřní zóně a do které by se měly dostat jen osoby patřící k chráněné osobě. Tato zóna se zabezpečuje až v případě, pokud je zabezpečena vnitřní zóna.

Vnější zóna – jedná se o prostor, který zpravidla zabezpečují uniformovaní policisté nebo kriminální služba. Jedná se o prvotní zónu, kde by měla být zjištěna konkrétní hrozba, a ta následně eliminována.

Výcvik v taktické přípravě je prováděn v různých (i měnících se) podmínkách a stupních obtížnosti. Komplexní výcvik ochrany chráněné osoby se provádí v prostředí, ve kterém probíhá reálný výkon služby BOT. Při těchto výcvicích je program chráněné osoby zasazen do veřejných prostor ve městě za běžného provozu mezi lidmi, ale i do nejčastěji navštěvovaných chráněných objektů. Díky těmto komplexním výcvikům se, jak u jednotlivých členů BOT, tak i u celých BOT, upevňuje schopnost správně reagovat na konkrétní situace. Dále se zvyšuje schopnost improvizace a koordinace při řešení vzniklých situací, které mohou při ochraně chráněné osoby nastat.

Důležitou součástí taktických schopností je automatizace základních reakcí na možné mimořádné situace. Tyto automatismy (dril) se po prvotním vyhodnocení situace provádějí bez přemýšlení a jsou naučeny neustálým opakováním základních dovedností. Další výhodou těchto automatismů je možnost soustředit se na jiné nebezpečí, než je aktuální činnost osobního ochránce. Jako příklad můžu uvést chůzi s chráněnou osobou, kde si ochránce již nemusí kontrolovat, zda se nachází na správné straně od chráněné osoby, nebo zda je v ideální vzdálenosti od chráněné osoby, ale může přemýšlet, kde se nachází v reálném čase

nejvhodnější kryt či ústupová cesta, anebo odkud nejpravděpodobněji hrozí nebezpečí. Tato taktická činnost se nazývá „What If“.

Výsledkem taktiky by měla být dokonalý soulad uvnitř BOT i mezi BOT a chráněnou osobou, který vede k minimalizaci všech možných rizik, které ohrožují chráněnou osobu.

3.9.1 Dělení základních taktických postupů a reakcí

Jedním z nejčastějších způsobů dělení taktických postupů a reakcí na napadení při policejním zabezpečení chráněné osoby může být dělení podle místa, kde se chráněná osoba nachází. Jedná se zpravidla o tyto základní místa:

- Pěší přesun chráněné osoby v otevřeném prostoru;
- pěší přesun chráněné osoby v budově;
- nastupování a vystupování chráněné osoby do/z vozidla;
- jízda chráněné osoby ve vozidle.

3.9.2 Pěší přesun chráněné osoby v otevřeném prostoru

Tato část se dále dělí na základní dvě podskupiny, a to: pohyb osoby v zastavěném (městském prostředí) a v nezastavěném prostředí (příroda). Následně se tyto dvě skupiny shodně dělí na to, zda je či není v místě napadení či bezprostřední blízkosti vhodný kryt či úkryt.

Pohyb chráněné osoby v zastavěném prostředí (městském prostředí)

Pohybem chráněné osoby v zastavěném prostoru je myšlen pěší přesun BOT s chráněnou osobou. Ve většině případů by osobní ochránce měl chodit za chráněnou osobou vpravo nebo vlevo na vzdálenost natažené paže. Toto pravidlo se používá, pokud ho vnější vlivy nedonutí ke změně pozice, aby předešel předpokládané hrozbě nebo reálnému útoku. Ostatní členové BOT pomocí ochranné formace tvoří kolem osobního ochránce s chráněnou osobou pomyslný kruh, který má zabezpečit bezpečnost chráněné osoby. Příslušníci BOT se vždy snaží mít takové postavení ve formaci, aby byli vždy mezi potenciálním nebezpečím a chráněnou osobou. Nejčastějšími důvody ke změně výchozí pozice ochranné formace jsou:

- volné prostranství, kde se v bezprostřední blízkosti nenacházejí žádné neznámé osoby. V tomto případě se formace roztahuje tak, aby byl kontrolovaný prostor co největší, a případné ohrožení bylo zjištěno v dostatečném předstihu.
- volné prostranství, kde se v bezprostřední blízkosti nachází větší množství neznámých osob. V tomto případě se naopak formace stahuje tak, aby se do kontrolovaného prostoru nedostala žádná neznámá osoba a všechny osoby byly pod vizuální kontrolou.
- chůze podél překážky, kdy členové BOT jdou dále od překážky, aby měli větší přehled o situaci před sebou, a nebyli případně zasaženi od odražených střel při střelbě střelnou zbraní.
- chůze kolem budov, kdy členové BOT jdou v dostatečné vzdálenosti před chráněnou osobou tak, aby měli situační přehled o dění za rohem budovy a popřípadě měli čas na reakci.
- vycházení z budovy nebo naopak vstup do budovy. Při této činnosti se členové BOT chovají stejně, jako v předešlé situaci s cílem mít v dostatečném časovém předstihu situační přehled na daném místě.

Pohyb chráněné osoby v nezastavěném prostředí (příroda)

Zásady pohybu chráněné osoby v nezastavěném prostoru se zásadně neliší od pohybu chráněné osoby v zastavěném prostředí (městském prostředí). Zásadním rozdílem je zpravidla menší přehlednost okolí a potřeba roztažení formace do všech stran. Vzhledem k menší frekvenci pohybu osob v takovém prostředí, kdy by měl potenciální útočník větší pravděpodobnost nerušené přípravy útoku, a je menší dostupnost složek IZS v případě řešení mimořádné situace, se zvyšuje riziko útoku v tomto prostředí. Nejčastější důvody ke změně výchozí pozice ochranné formace jsou stejné jako v předchozích případech.

Tyto taktické postupy jsou v neposlední řadě ovlivněny tím, zda se v předpokládané ose přesunu nachází zmíněné kryty a úkryty, které lze využít v prvotní reakci na útok. Pokud jsou při útoku tyto kryty nebo úkryty v bezprostřední blízkosti, tak ve všech taktických postupech při prvotní reakci dojde ke stažení za tento kryt nebo do úkrytu a až následně se zvolí způsob evakuace z bezprostředního ohrožení. Naproti tomu, pokud v bezprostřední blízkosti žádný kryt ani úkryt není, tak osobní ochránce musí zvolit jednu z variant taktického drilu, kterým se snaží útok na chráněnou osobu zmařit. Pro tuto činnost se využívá několik variant reakcí

na útok na chráněnou osobu. V současné době se používají tyto základní techniky při reakcích na útok:

Stažení chráněné osoby pod sebe s předstoupením

Při této reakci na útok osobní ochránce chytá chráněnou osobu za temeno hlavy a za tlaku na temeno ji stahuje dolů a zároveň před chráněnou osobu předstupuje, a taky snižuje siluetu vlastního těla. Během tohoto přesunu tasí pistoli a snaží se zneškodnit útočnicka. Tímto úkonem nutí útočnicka, aby musel měnit záměrný cíl (využívá krytí za pohybu). Je zde dokázáno, že na útočnicka působí tzv. tunelové vidění. To znamená, že když mu cíl unikne ze zóny vidění, dlouho ho znovu hledá. Další doprovodný ochránce mezitím provádí krycí palbu.

Výhody této taktiky jsou: zmenšení cíle, rychlost střelecké pohotovosti osobního ochránce, změna záměrného cíle útočnicka, předstoupení před chráněnou osobu a faktické zamezení fyzického zásahu chráněné osoby, nepřetržitá kontrola chráněné osoby osobním ochráncem.

Nevýhody této taktiky jsou: chráněná osoba zůstává delší dobu v místě útoku, prvotní střelba osobního ochránce je za pohybu (není stabilní střelecká pozice), při snížené mobilitě chráněné osoby je horší vstávání při následné evakuaci.

Balení chráněné osoby ochráncem s ústupem od útoku pod úhlem 45°

Při této reakci na útok osobní ochránce láme chráněnou osobu v pase, přičemž si pomáhá mírným úderem v oblasti podbříšku zvané „navolnění“. Následně co nejrychleji otáčí chráněnou osobu od směru útoku (tím dostává své tělo mezi útočnicka a chráněnou osobu) a provede evakuaci pod úhlem 45° od útoku, tak aby útočnick musel měnit záměrný cíl (využívá krytí za pohybu). Další doprovodný ochránce mezitím provádí krycí palbu.

Výhody této taktiky jsou: chráněná osoba se rychle evakuuje z místa útoku, změna záměrného cíle útočnicka (probíhá zde krytí za pohybu), nepřetržitá kontrola chráněné osoby osobním ochráncem.

Nevýhody této taktiky jsou: osobní ochránce nemá zbraň ve střelecké pohotovosti pro případ následného útoku, taktiku nelze využít, pokud nejsou k dispozici další osobní ochránci, při snížené mobilitě chráněné osoby je snížena efektivita taktiky z důvodu pomalé evakuace.

Předstoupení před chráněnou osobu

Při této reakci na útok osobní ochránce předstupuje před chráněnou osobu danou krokovou technikou. Jednou rukou si ji přidržuje a adekvátně reaguje na útok (střelná zbraň, teleskopický obušek). Osobní ochránce kryje chráněnou osobu vlastním tělem a během tohoto přesunu tasí pistoli a snaží se zneškodnit útočníka. Další doprovodný ochránce mezitím provádí krycí palbu.

Výhody této taktiky jsou: předstoupením před chráněnou osobu se zamezí možnosti fyzického zásahu chráněné osoby, rychlost střelecké pohotovosti osobního ochránce, stabilní střelecká pozice, nepřetržitá kontrola chráněné osoby osobním ochráncem.

Nevýhody této taktiky jsou: chráněná osoba zůstává delší dobu v místě útoku, chráněná osoba zůstává na stejném místě a je pořád ve stejném postavení.

Rozdvojení cílů

Při této reakci na útok osobní ochránce strčí do chráněné osoby, čímž dojde k rozdvojení cílů (ve chvíli, kdy máte v ruce zbraň, stáváte se také cílem) a pro útočníka je velmi obtížné zasáhnout chráněnou osobu. Během tohoto odstrčení tasí ochránce pistoli a snaží se zneškodnit útočníka. Další doprovodný ochránce mezitím provádí krycí palbu. Na základě vlastní zkušenosti a výcviku je zřejmé, že na útočníka působí tzv. tunelové vidění. To znamená, že když mu cíl unikne ze zóny vidění, dlouho ho znovu hledá.

Výhody této taktiky jsou: rozdvojení cílů, rychlost střelecké pohotovosti osobního ochránce, stabilní střelecká pozice, snížení siluety chráněné osoby, taktiku lze využít ze všech směrů útoku a za jakéhokoliv počtu členů BOT.

Nevýhody této taktiky jsou: chráněná osoba zůstává delší dobu v místě útoku, chráněná osoba není po celou dobu pod kontrolou osobního ochránce, při snížené mobilitě chráněné osoby je horší vstávání při následné evakuaci.

Stažení chráněné osoby za sebe

Při této reakci na útok osobní ochránce zatáhne za rameno chráněné osoby, čímž dojde k rotaci chráněné osoby s posunutím za osobního ochránce. Během tohoto zatažení udělá osobní ochránce krok dopředu, tasí pistoli a snaží se zneškodnit útočníka. Další doprovodný ochránce mezitím provádí krycí palbu. Díky této reakci dojde k rychlému přesunu osobního ochránce mezi chráněnou osobu a útočníka.

Výhody této taktiky jsou: rychlost střelecké pohotovosti osobního ochránce, stabilní střelecká pozice, předstoupení před chráněnou osobu a tím zamezení fyzického zásahu chráněné osoby.

Nevýhody této taktiky jsou: chráněná osoba zůstává delší dobu v místě útoku, z důvodu velké dynamiky postupu hrozí zranění chráněné osoby, chráněná osoba není po celou dobu pod kontrolou osobního ochránce, tento postup lze realizovat jen z jednoho směru útoku.

3.9.3 Pěší přesun chráněné osoby v budově

Stejně jako při pohybu v otevřeném prostoru má na zvolenou taktiku vliv, zda se v místě napadení nachází či nenachází vhodný kryt nebo úkryt. Zásadními rozdíly jsou zpravidla menší prostory (stísněné) na reakci, nemožnost roztažení formace do všech stran a zpravidla omezený počet evakuačních tras na jednu, maximálně dvě možnosti. Dále je omezeno použití taktických postupů na ty, které nevyžadují rozdělení cílů. Vzhledem k tomu, že jednotlivé taktické postupy a reakce jsou téměř identické jako v případě pěšího přesunu chráněné osoby v otevřeném prostoru, tak nebudu jednotlivé taktické postupy znovu zmiňovat.

3.9.4 Nastupování a vystupování chráněné osoby do/z vozidla

Tato činnost patří mezi činnosti s jedním z nejvyšších rizik během provádění ochrany chráněné osoby BOT. Je to proto, že se chráněná osoba nachází na předpokládaném místě (bydliště, místo výkonu zaměstnání) a při této činnosti je pohyb chráněné osoby minimální. I když BOT provede opatření k eliminaci rizik v souvislosti s předpokládaným pohybem chráněné osoby, mění trasy přesunů a chráněná osoba má nepravidelný časový harmonogram, tak výchozí a cílové místo výše zmíněné lze relativně snadno díky tomuto stereotypu vysledovat, aniž by to mohl BOT zásadně ovlivnit. Při všech taktických postupech při nastupování a vystupování chráněné osoby do/z vozidla jsou zásadní pozorovací schopnosti epizodních, osobních a doprovodných ochránců, kteří mohou při této činnosti těmto útokům předejít. Samotná reakce je díky dvěma přítomným krytům (vozidlo chráněné osoby a budova) zpravidla stejná a použití konkrétního krytu je závislé na momentu útoku. Členové BOT provádí reakci na útok dle zvolené taktiky a ustupují směrem od útoku k nejbližšímu krytu. Samotná taktika je shodná jako při pěším přesunu. Při formaci s dalšími

doprovodnými ochránci se zpravidla používá taktika „balení chráněné osoby ochráncem s ústupem od útoku pod úhlem 45°“ do výše zmíněných krytů. Pokud se jedná o samotného osobního ochránce, tak se zvolí jedna z výše zmíněných technik při reakcích na útok.

3.9.5 Jízda chráněné osoby ve vozidle

Taktické postupy a reakce BOT na útok při jízdě chráněné osoby ve vozidle se soustředí na dvě varianty činností. První variantou je řešení krizových situací, které vyplynuly z běžné dopravní situace. Druhou variantou je řešení krizových situací související s útokem na chráněnou osobu.

Situace vycházející z běžné dopravní situace jsou například: dopravní nehoda, dopravně silniční kontrola, výměna pneumatiky, porucha vozidla, uvíznutí vozidla chráněné osoby v dopravní zácpě.

Vzhledem k tomu, že jsou přesuny chráněné osoby ve vozidle jedním z nejrizikovějších momentů programu, je nutné klást během jízdy mimořádný důraz na bezpečnost. Proto se BOT snaží riziko této činnosti eliminovat souborem opatření, mezi které patří například rekognoskace tras, defenzivní způsob jízdy, jízda po trase minimálně dvěma vozidly, komunikace s doprovodnými ochránci, kteří provádí průběžnou kontrolu okolí, popř. přes operačního dozorcího. Pokud se některá z těchto mimořádných událostí stane, tak se postupuje tak, aby byla chráněná osoba vždy v pojízdném vozidle a v případě potřeby bylo vozidlo schopno okamžitě opustit prostor.

Naproti tomu řešení krizových situací souvisejících s útokem na chráněnou osobu je provedené souborem opatření, které mají zamezit sledování, zablokování vozidla, či samotnému útoku na vozidlo. Stejně jako u předešlých taktických postupů je základním bodem pozorování okolí a včasné rozpoznání možného nebezpečí. Při samotné reakci při útoku na chráněnou osobu ve vozidle se BOT snaží zachovat vozidlo v pohybu, pokud to situace dovolí, ujet z místa napadení. Osobní ochránce pomáhá chráněné osobě zaujmout co nejmenší pozici, pokud možno mimo okna vozidla. Ostatní členové, pokud to situace dovoluje, provádí krycí palbu. Jen pokud není možné odjet z místa napadení, anebo pokud jsou všechny vozidla nepojízdné, provede osobní ochránce evakuaci chráněné osoby za využití krytí vlastních vozidel a krycí palby ostatních členů BOT do předem

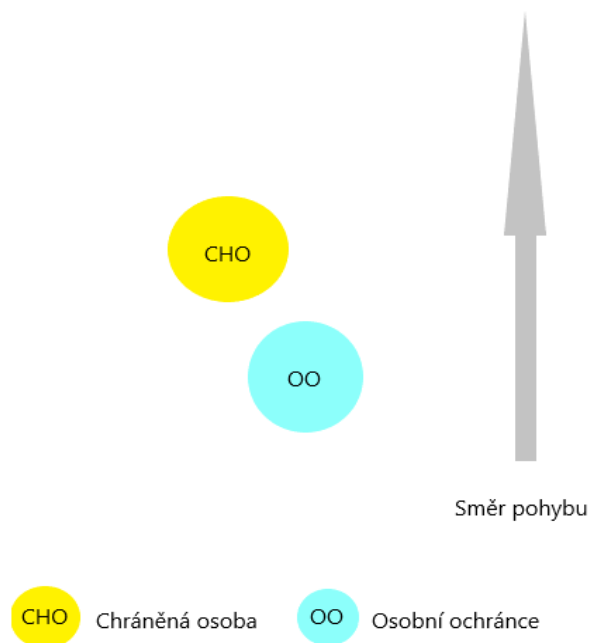
určeného směru evakuace. Zásady evakuace jsou stejné jako v předešlých taktických postupech při pohybu chráněné osoby v otevřeném prostoru.

3.9.6 Druhy ochranných formací při pěším přesunu chráněné osoby

V současné době se ochranné formace dělí podle toho, kolik má BOT ochranný tým členů. Čím víc členů má BOT, tím se zvyšuje pravděpodobnost, že v případě napadení bude útočník eliminován a chráněná osoba zůstane bez újmy na životě a zdraví.

Ochrana BOT s jedním osobním ochráncem

Jedná se o základní variantu zabezpečení bezpečnosti chráněné osoby, i když jeden osobní ochránce není schopen zajistit chráněné osobě komplexní bezpečnost (odrazit útok a zároveň evakuovat chráněnou osobu, být po celou dobu fyzicky u chráněné osoby, vědět o aktuální situaci při příchodu na místo, atd.). Osobní ochránce se pohybuje v bezprostřední blízkosti chráněné osoby, zpravidla stojí vpravo nebo vlevo za chráněnou osobou na vzdálenost natažené paže, podle toho, na které straně nosí zbraň, přičemž částí svého těla kryje půlku těla chráněné osoby, viz obr. č.3.

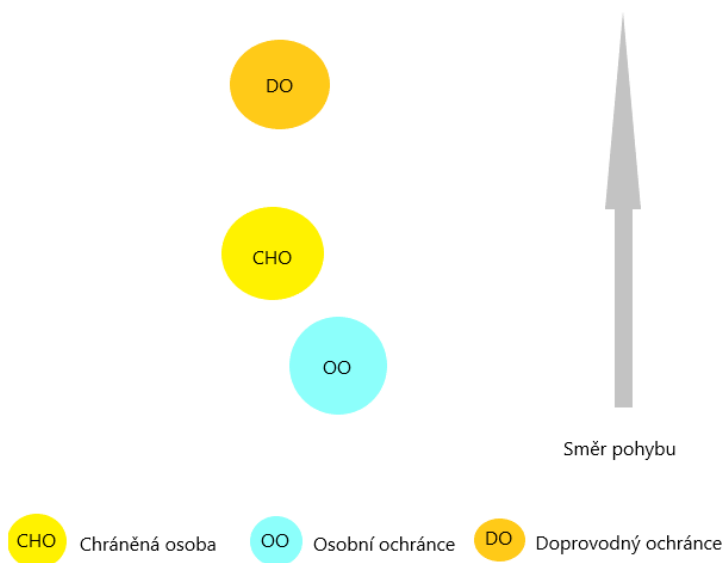
Obrázek 3 – Formace BOT s jedním osobním ochráncem [vlastní]

Tato pozice umožňuje mít kontrolu nad chráněnou osobou, přitom mít přehled o situaci v okolí a umožňuje reagovat na bezprostřední ohrožení chráněné osoby. Tento druh ochrany se používá pouze v případě nízkého bezpečnostního rizika, kdy není detekována bezprostřední hrozba útoku.

Ochrana BOT s dvěma ochránci

Tato varianta umožňuje zajistit chráněné osobě komplexní bezpečnost v nezbytné míře při použití minimálního počtu osob. Osobní ochránce se pohybuje v bezprostřední blízkosti chráněné osoby, zpravidla stojí vpravo nebo vlevo za chráněnou osobou na vzdálenost natažené paže podle toho, na které straně nosí zbraň, přičemž částí svého těla kryje půlku těla chráněné osoby. Pozice doprovodného ochránce je taková, že se pohybuje zpravidla před chráněnou osobou, protože jdou do neprověřeného místa. V případě vyhodnocení určitého rizika se doprovodný ochránce vždy pohybuje v ochranné formaci tak, aby byl vždy mezi potencionálním rizikem a chráněnou osobou s osobním ochráncem, viz obr. č.4.

Tato ochranná formace bývá proměnlivá a přizpůsobuje se momentálnímu okolnostem.

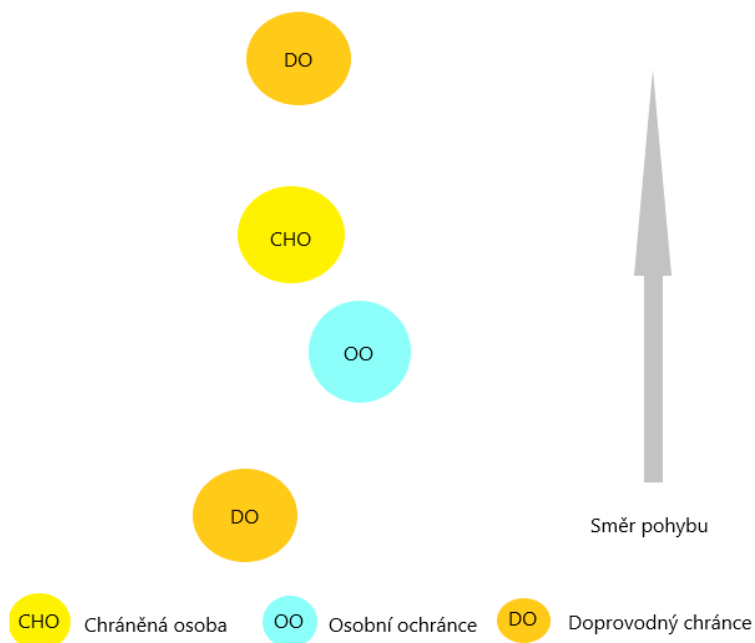

Obrázek 4 – Formace BOT s dvěma ochránci [vlastní]

Ochrana BOT s třemi ochránci

Tato varianta (viz obr. 5) umožňuje zajistit chráněné osobě komplexní bezpečnost díky tomu, že je dostatečně flexibilní. Umožňuje odražení útoku a současně evakuaci chráněné osoby. Zároveň se jedná o variantu, která je nejčastěji používaná v ČR, pokud nejsou známy žádné informace poskytující dostatečný důvod k očekávání útoku na chráněnou osobu. Zároveň se jedná o variantu, která se může aplikovat při druhém bezpečnostním stupni zajišťování chráněné osoby. Osobní ochránce se pohybuje v bezprostřední blízkosti chráněné osoby, zpravidla stojí vpravo nebo vlevo za chráněnou osobou na vzdálenost natažené paže podle toho, na které straně nosí zbraň, přičemž částí svého těla kryje půlku těla chráněné osoby. Pozice předního doprovodného ochránce je taková, že se pohybuje zpravidla před chráněnou osobou mírně vpravo nebo vlevo podle toho, jaká je výchozí pozice osobního ochránce. Pozice zadního doprovodného ochránce je taková, že se pohybuje zpravidla za chráněnou osobou a kryje svou siluetou tělo chráněnou osobu.

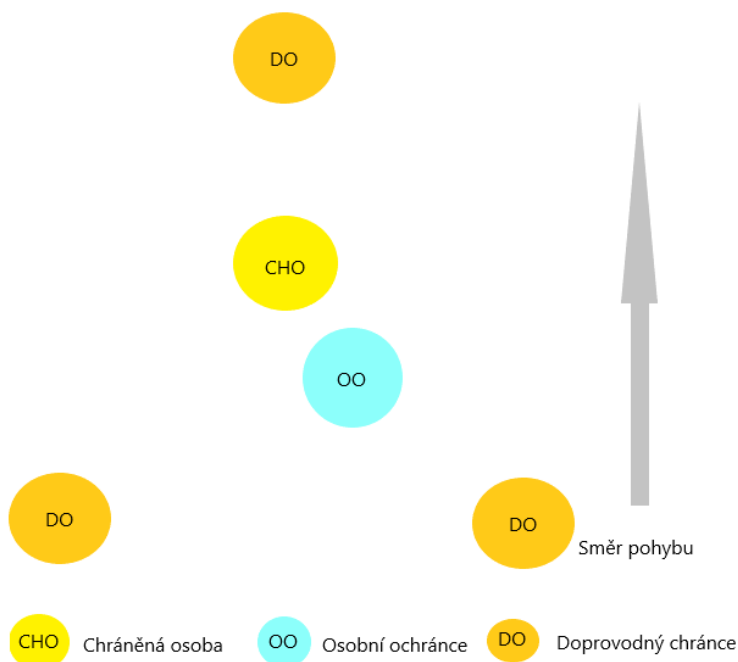
V případě vyhodnocení určitého rizika se doprovodní ochránci vždy pohybují v ochranné formaci tak, aby byl vždy mezi potenciálním rizikem a chráněnou osobou s osobním ochráncem jeden z doprovodných ochránců. Tato ochranná formace bývá proměnlivá, aby ochránci mohli svou pozici přizpůsobit momentálním okolnostem.

Obrázek 5 – Formace BOT s třemi ochránci [vlastní]

Ochrana BOT se čtyřmi ochránci

Při této variantě je BOT složen z osobního ochránce a tří doprovodných ochránců, přičemž jeden z doprovodných ochránců plní i roli velitele BOT. Velitel týmu se ve formaci nachází na konci formace, aby měl celkový přehled o situaci a mohl v případě potřeby usměrňovat doprovodné ochránce do ideální pozice v ochranné formaci. Osobní ochránce se pohybuje na stejném místě jako v předchozích formacích za dodržení stejných podmínek. Doprovodní ochránci dodržují základní taktické pravidlo a pohybují se v ochranné formaci tak, aby byl vždy mezi potencionálním rizikem a chráněnou osobou s osobním ochráncem jeden z doprovodných ochránců. Základním tvarem je pomyslný trojúhelník, ve kterém tvoří vrcholy tohoto trojúhelníku doprovodní ochránci. Uvnitř tohoto trojúhelníku, se nachází osobní ochránce s chráněnou osobou. Pozice tohoto trojúhelníku je vždy upravena tak, aby k předpokládanému riziku byli vždy blíže dva doprovodní ochránci než chráněná osoba s osobním ochráncem, viz obr. č.6.

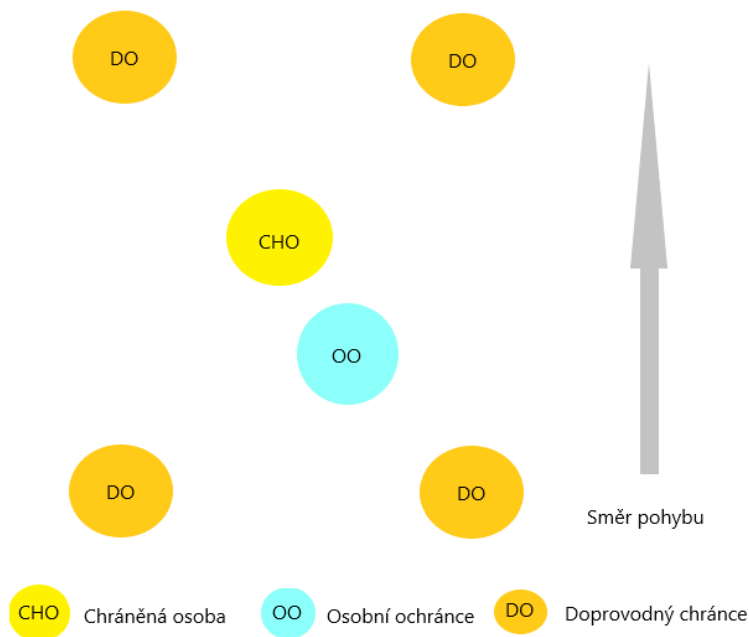

Obrázek 6 – Formace BOT s čtyřmi ochránci ve tvaru V [vlastní]

Stejně jako u předchozích ochranných formací i u této dochází k časté změně pozice ve formaci vzhledem k aktuálním okolnostem.

Ochrana BOT s pěti osobními ochránci

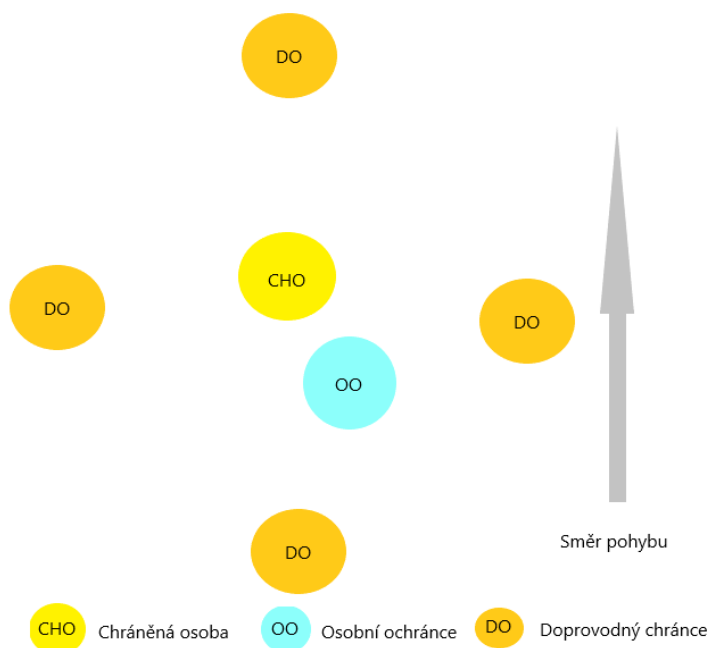
Jedná se o variantu, která se může aplikovat při druhém bezpečnostním stupni zajišťování chráněné osoby. Základní zásady této formace se neliší od předešlých, přičemž pozice osobního ochránce s chráněnou osobou je neměnná uvnitř formace. Doprovodní ochránci kolem chráněné osoby tvoří formaci ve tvaru čtverce. Tato formace má dvě základní provedení zvané jako box a diamant. Formace ve tvaru box má dva doprovodné ochránce před chráněnou osobou a dva doprovodné ochránce za chráněnou osobou. Výhodou této formace je, že z každého potencionálního směru napadení jsou mezi útočníkem a chráněnou osobou s osobním ochráncem minimálně dva doprovodní ochránci. V případě napadení střelnou zbraní se v této formaci mohou zadní doprovodní ochránci relativně rychle přesunout na úroveň chráněné osoby (přesun šikmo dopředu směrem od chráněné osoby) a vytvořit palebnou linii, na které mohou převzít v boji iniciativu, viz obr. č.7.

Obrázek 7 – Formace BOT s pěti ochránci ve tvaru boxu [vlastní]

Naproti tomu formace ve tvaru diamant má předního doprovodného ochránce přímo před chráněnou osobou. Další dva doprovodní ochránci jsou na pozici vlevo a vpravo od chráněné osoby a poslední doprovodný ochránce je za chráněnou osobou s osobním ochráncem.

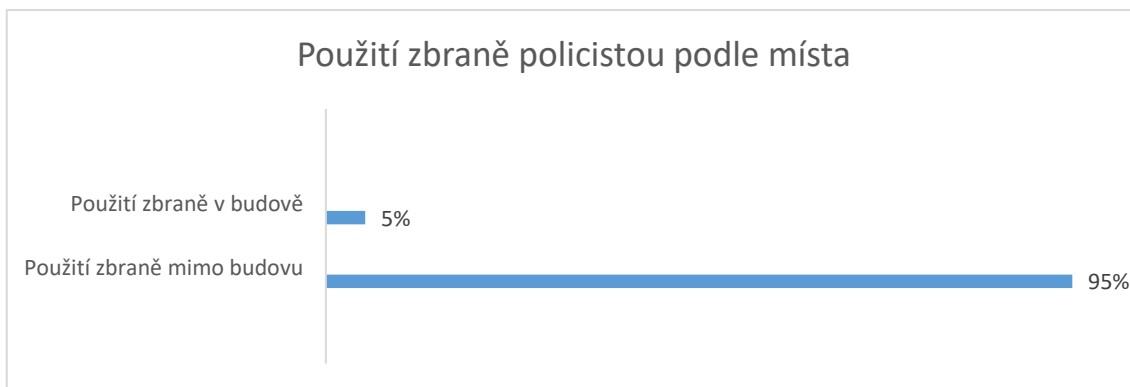
Výhodou této formace je rychlé zaujetí pozice tří doprovodných ochránců v případě napadení mezi chráněnou osobu a útočníka. Čtvrtý doprovodný ochránce kontroluje okolí před sekundárním útokem a pomáhá osobnímu ochránci při evakuaci chráněné osoby viz obr. č.8.

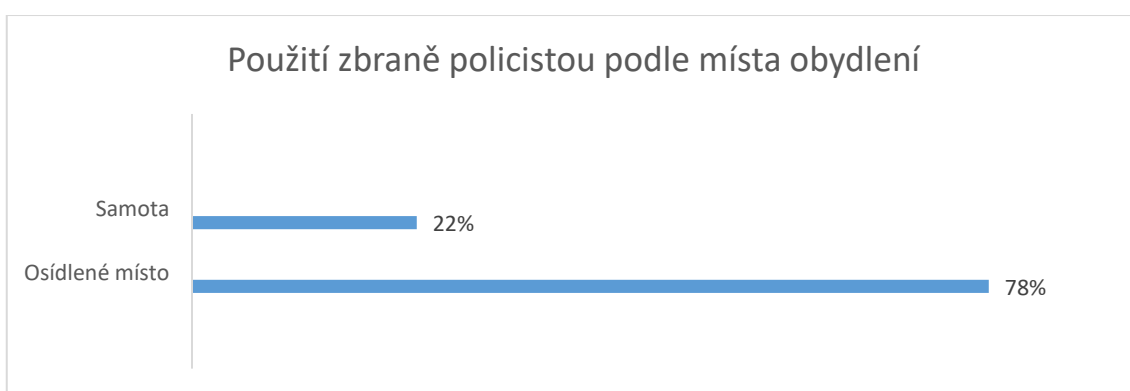
Obrázek 8 – Formace BOT s pěti ochránci ve tvaru diamant [vlastní]

3.9.7 Statistiky reálného použití zbraně u PČR

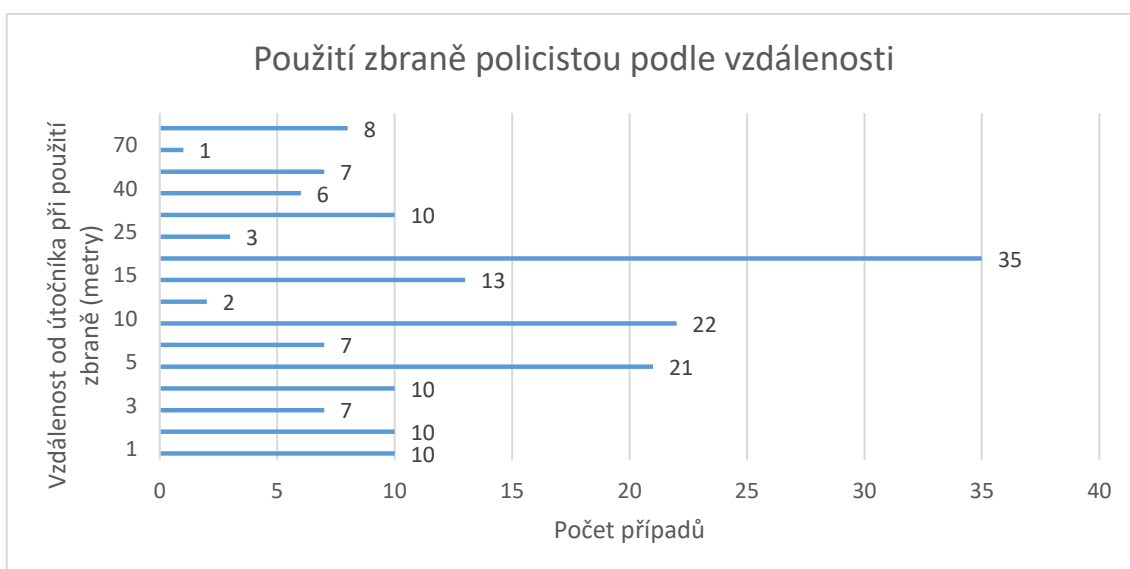
Pro správné určení konkrétních parametrů pokusů, které mají ověřit taktické postupy pro zajištění ochrany chráněné osoby v otevřeném prostoru, jsem se pokusil zjistit nejčastější způsob použití zbraně na území ČR. Zjišťoval jsem, zda byla použita zbraň v budově nebo mimo ni, vzdálenost policisty od útočníka a obydlenost místa, v němž byla zbraň použita. Tyto potřebné údaje byly získány z Odboru komunikace a vnějších vztahů Policejního prezidia Policie České republiky a zpracovány do přehledných grafů (údaje ze systému VP by vzhledem k četnosti událostí neměly vypovídající hodnotu). Ze záznamů vyplývá, že v období 2016-2021 použili policisté služební zbraň při služebních zákrocích proti ozbrojenému pachateli v rámci ČR ve 172 případech.

Obrázek 9 – Použití zbraně policistou podle místa [vlastní]

Obrázek 10 – Použití zbraně policistou podle místa obydlí [vlastní]

Obrázek 11 – Použití zbraně policistou podle vzdálenosti [vlastní]

Z výše uvedených grafů vyplývá, že policisté nejčastěji použili služební zbraň mimo budovu ze vzdáleností **5 m, 10 m a 20 m na osídleném místě**. Tato data budou zahrnuta do zadání pokusu pro ověření taktických postupů.

4 METODIKA

Hlavním tématem této práce je experiment, v rámci kterého hledám optimální variantu pro taktickou reakci na útok zbraní bez možnosti úkrytu. Experimentu budou věnovány následující stránky. Před zpracováním jeho výsledků definuju základní parametry experimentu.

4.1 Základní parametry experimentu

Prostor

Experiment bude probíhat v otevřeném prostoru (nádvoří) o minimální velikosti 20 m x 20 m, na kterém se nenacházely žádné překážky a terénní nerovnosti. Toto prostředí má imitovat náměstí, velké podium při politických vystoupeních, nebo otevřené prostory při pietních a protokolárních akcích. Obecně panuje shoda na tom, jaký taktický postup a reakci použít, nachází-li se v blízkosti útoku kryt nebo úkryt (všechny radí jej využít). Oproti tomu se vedou spory, který taktický postup je nejefektivnější v případě, že se v bezprostředním okolí žádný kryt ani úkryt nenachází. Z tohoto důvodu jsem pro svůj experiment zvolil otevřený prostor bez možnosti využití krytu nebo úkrytu, protože jeho výsledky mohou být pro praxi užitečnější.

Vzdálenost

Vzdálenosti pro experiment byly zvoleny na základě dat plynoucích z výše uvedené statistiky reálného použití zbraně v ČR. V rámci pokusů tak útočníci od chráněné osoby budou vzdáleni na 5 m, 10 m a 20 m. Jde o vzdálenosti, na které byla reálně nejčastěji použita zbraň u Policie ČR. Delší vzdálenost jsem neřešil z důvodu složitého vyhodnocení zásahů pomocí aktuálně dostupných výcvikových prostředků, a dále z důvodu jiného taktického postupu, který by se pravděpodobně použil, pokud by pozice střelce nebyla jednoznačně identifikována.

Způsob provedení útoku

Pro experiment jsem zvolil provedení útoku na chráněnou osobu střelnou zbraní, protože se jedná o nejčastější způsob provedení útoku, jak vyplývá z dat, které jsem uvedl v předchozí části této práce.

Směr útoku

Během pokusů byly provedeny všechny základní směry útoku (útok zepředu a zezadu, zprava a zleva). Směr provedených útoků byl zvolený tak, aby byl ve stejném poměru. Útok ze všech směrů má za úkol ověřit, zda jsou všechny určené taktické postupy efektivní ze všech stran.

Počet příslušníků v BOT

S ohledem na nejčastěji užívané bezpečnostní stupně ochrany chráněné osoby v ČR v uplynulých 5 letech v rámci VP, které podmiňují minimální počet členů BOT, jsem určil jako nejpřínosnější provést pokus v těchto formacích:

Jeden osobní ochránce s chráněnou osobou a jedním doprovodným ochráncem

Jeden osobní ochránce s chráněnou osobou a dvěma doprovodnými ochránci

Výchozí postavení

Varianta 1 - Jeden osobní ochránce s chráněnou osobou a jedním doprovodným ochráncem

Výchozí pozice osobního ochránce je taková že, stojí vpravo nebo vlevo za chráněnou osobou na vzdálenost natažené paže podle toho, na které straně nosí zbraň, přičemž částí svého těla kryje půlku těla chráněné osoby.

Výchozí pozice doprovodného ochránce je taková, že stojí před chráněnou osobou v určené vzdálenosti dle nákresu jednotlivých pokusů mírně vpravo nebo vlevo podle toho, jaká je výchozí pozice osobního ochránce (stojí na opačné straně, než je výchozí pozice osobního ochránce).

Celá tato formace stojí uprostřed vytyčeného území a na obvodu vytyčeného území stojí v rovnoměrných rozestupech útočníci a nezúčastněné osoby. Grafické znázornění této varianty je součástí přílohy č. 1 této diplomové práce.

Během pokusů členové BOT kontrolují okolí tak, aby měli pokrytý celý prostor v okolí chráněné osoby, přičemž se převážně věnují svěřenému sektoru.

Začátek pokusu je moment, kdy útočící osoba provede útok na chráněnou osobu. Experiment bude ukončen v momentě, kdy bude útočník zneškodněn a již nebude hrozit žádné nebezpečí, nebo útočník zmizí z místa útoku a již nebude hrozit nebezpečí, nebo bude zabita chráněná osoba a všichni příslušníci BOT.

Varianta 2 - Jeden osobní ochránce s chráněnou osobou a dvěma doprovodnými ochránci.

Výchozí pozice osobního ochránce je taková že, stojí vpravo nebo vlevo za chráněnou osobou na vzdálenost natažené paže podle toho, na které straně nosí zbraň, přičemž částí svého těla kryje půlku těla chráněné osoby.

Výchozí pozice předního doprovodného ochránce je taková, že stojí před chráněnou osobou v určené vzdálenosti dle nákresu jednotlivých pokusů mírně vpravo nebo vlevo podle toho, jaká je výchozí pozice osobního ochránce (stojí na opačné straně, než je výchozí pozice osobního ochránce).

Výchozí pozice zadního doprovodného ochránce je taková, že stojí za chráněnou osobou v určené vzdálenosti dle nákresu jednotlivých pokusů a kryje svou siluetou těla chráněnou osobu.

Celá tato formace stojí uprostřed vytyčeného území a na obvodu vytyčeného území stojí v rovnoměrných rozestupech útočníci a nezúčastněné osoby. Grafické znázornění této varianty je součástí přílohy č. 2 této diplomové práce.

Během pokusů členové BOT kontrolují okolí tak, aby měli pokrytý celý prostor v okolí chráněné osoby, přičemž se převážně věnují svěřenému sektoru.

Začátek pokusu je moment, kdy útočící osoba provede útok na chráněnou osobu. Experiment bude ukončen v momentě, kdy bude útočník zneškodněn a již nebude hrozit žádné nebezpečí, nebo útočník zmizí z místa útoku a již nebude hrozit nebezpečí, nebo bude zabita chráněná osoba a všichni příslušníci BOT.

Taktické postupy

V experimentu budou provedeny již výše popsané čtyři základní taktické reakce na útok na chráněnou osobu. Bude se tedy jednat o:

- Stažení chráněné osoby;
- balení chráněné osoby ochráncem s ústupem od útoku pod úhlem 45°;
- předstoupení před chráněnou osobu;
- rozdvojení cílů.

Tyto taktické postupy jsem zvolil z toho důvodu, že všechny tyto postupy jsou vhodné k provedení ochrany chráněné osoby ze všech možných směrů potencionálního útoku na chráněnou osobu a jsou aplikovatelné dle určeného počtu ochránců v BOT.

Taktické vybavení BOT

Všichni účastníci experimentu budou mít základní vybavení osobního ochránce dle platných SOP (standardních operačních postupů) daných jednotek. Konkrétně se bude jednat o krátkou palnou zbraň se stejným palebným průměrem, donucovací prostředky, zdravotní vybavení, spojovací prostředky a osobní balistickou ochranu. Další prostředky balistické ochrany, dlouhé palné zbraně nebo jiné speciální prostředky nebudou využity.

Místo služební zbraně a palebného průměru služební munice bylo využito výcvikových zbraní a munice. Konkrétně byly použity pistole Glock 17 FX a munice 9x19 FX Marking - Nb 9mm Blue Toxfree a Nb 9mm Red Toxfree. Tyto zbraně mají výhodu, že jsou shodné s reálnými zbraněmi a po zásahu lze v reálném čase vyhodnotit místo zásahu. Příslušníci BOT byli vybaveni municí v modrém provedení a útočníci měli červenou variantu.

Vybavení hodnotících osob

Osoby, které hodnotily výsledky experimentu, obdržely předem zadání experimentu s nákresy, hodnotící formulář experimentu, stopky a střelecký timer pro speed 3000. Zadání a hodnotící formulář je součástí přílohy č. 3 této diplomové práce.

Personální zabezpečení

Ochránci

Experimentů se zúčastnili příslušníci ochranné služby Vojenské policie, kteří úspěšně absolvovali různou úroveň odborného kurzu Ochránce I., II., III. kategorie. Příslušníci s různou úrovní kurzu byli zastoupeni v experimentu ve shodném poměru. Dále se experimentu zúčastnilo 10 příslušníků VP SVK.

Všichni cvičící příslušníci BOT budou mít oblečený společenský oděv, který bývá používán nejčastěji při výkonu služby vzhledem k prostředí, ve kterém se chráněná osoba převážně pohybuje.

Chráněné osoby

V roli chráněných osob vystupovali příslušníci VP, kteří neprovádí ochranu chráněných osob. Na počátku experimentu prošli základním výcvikem, kterým standardně prochází všechny chráněné osoby při zahájení ochranné služby. Na Slovensku tuto roli plnili příslušníci Ozbrojených sil Slovenské republiky (OSSR).

Útočníci

Útočníky jsem rozdělil na tři stejné skupiny, které by měly obsáhnout tři základní typy útočníků, kteří reálně útok provádějí. Útok se v jednotlivém experimentu účastnil pouze 1 útočník (ne více současně).

První skupinu tvořili posluchači Odborné školy Vojenské policie, kteří díky počáteční nízké vycvičenosti budou představovat útočníky silně motivované, kteří budou chtít splnit svůj úkol za každou cenu, ale jejich znalost taktiky bezpečnostního ochranného týmu je jen povrchní. Tato skupina útočníků se chová velmi emotivně a psychická stabilita je na nízké úrovni. Tuto nestabilitu jsem se pokusil navodit tvrzením, že se jedná o jednu z postupových zkoušek ve střelecké přípravě, kdy nezasáhnutí určené osoby nebo zasáhnutí jiné osoby bude znamenat nepostoupení do další etapy studia.

Druhou skupinu tvořili příslušníci štábních jednotek ochranné služby Vojenské policie, kteří budou představovat útočníky, kteří nejsou profesionálové, ale prošli určitým

výcvikem a byli speciálně školeni pro tento úkol. Od dalších členů skupiny získali kusé informace o pohybu chráněné osoby, všeobecné informace o možných reakcích bezpečnostního ochranného týmu. Polovina z této skupiny bude na základě dodaného scénáře silně motivovaná a budou chtít splnit svůj úkol za každou cenu, druhá polovina se pokusí v souladu se scénářem po splnění jejich úkolu z místa útoku zmizet a přežít, pokud možno bez úhony.

Poslední skupinou byli příslušníci ochranné služby VP, kteří působí na různých pozicích v BOT, kteří představovali profesionální útočníky, kteří jsou motivováni prostředky, které za útok dostanou. Logicky díky jejich motivaci chtějí z místa útoku zmizet a nebudou v případě efektivní obrany riskovat svůj život. Jejich velkou výhodou je, že celou akci mají do detailu naplánovanou s možnými záložními variantami. Vzhledem k tomu, že se tito útočníci rekrutují převážně z osob, které dříve působily v bezpečnostních složkách, tak mají konkrétní představu, jakým způsobem reagují ochranné týmy na napadení. Skupina provedla skryté pozorování, aby zjistila zvyky a postupy chráněné osoby. Její členové jsou díky předchozí praxi u ozbrojených složek dobře vycvičení a jejich dovednosti bývají často podpořeny prožitými zkušenostmi. Tyto schopnosti je dělají i psychicky odolnějšími při samotném útoku.

Nezúčastněné osoby

Tato skupina byla na místě experimentu z důvodu rozptýlení pozornosti ochránce chráněné osoby, který by se logicky zaměřil na jediné viditelné nebezpečí v jejich okolí. Tuto skupinu budou opět tvořit příslušníci ochranné služby VP. Skupina se skládala ze 7 lidí a byla rozmístěna v pomyslném kruhu, který svíral chráněnou osobu s chráněnou osobou po celém jeho obvodu a ve stejných rozestupech.

Celkem se tedy na každém jednotlivém pokusu podílelo minimálně 12 osob (1x chráněná osoba, 1x osobní ochránce, 1 – 2x doprovodný ochránce, 1x útočník, 7x nezúčastněná osoba, 1 – 2x vyhodnocující osoba).

Zadání

Pokus začíná po určeném rozmístění výchozí formace bezpečnostního ochranného týmu a ve výchozím postavení nezúčastněných osob a útočníka. Toto rozmístění bude určeno dle zadání určeného pokusu. Následuje v konkrétně neurčený čas útok určeným útočníkem na chráněnou osobu, který se svou reakcí snaží příslušník nebo příslušníci BOT odvrátit a eliminovat. Experiment bude ukončen v momentě, kdy bude útočník zneškodněn a již nebude hrozit žádné nebezpečí, nebo útočník zmizí z místa útoku a již nebude hrozit nebezpečí, nebo bude zabita chráněná osoby a všichni příslušníci BOT.

Vyhodnocení

Vyhodnocení se bude primárně zaměřovat na efektivnost taktických postupů s ohledem na poškození života a zdraví chráněné osoby, následně na život a zdraví příslušníků chráněné osoby a způsob eliminace útočníka.

Konkrétně se bude vyhodnocovat, zda došlo k:

- Zranění chráněné osoby s předpokládanými následky smrti (zásah v hlavní vitální ploše na těle a hlavě označované taky jako Center of mass);
- zranění chráněné osoby (zásahy mimo hlavní vitální plochu);
- zranění členů BOT s předpokládanými následky smrti;
- zranění členů BOT (zásahy mimo hlavní vitální plochu);
- zranění útočníka s předpokládanými následky smrti;
- zranění útočníka (zásahy mimo hlavní vitální plochu).

Dalšími posuzovanými údaji budou:

- efektivita použití střelné zbraně členy BOT
Do efektivity budou započítány zásahy útočníka některým z členů bezpečnostního ochranného týmu.
- rychlost použití střelné zbraně členy BOT
Při vyhodnocení rychlosti vycházím z rychlosti výstřelu nejrychlejšího člena bezpečnostního ochranného týmu.

Každý pokus se bude opakovat třicetkrát s tím, že bude vždy zachován stejný poměr popsaných skupin útočníků (3 skupiny po 10 útočnicích) a stejný poměr popsaných skupin ochránců (3 skupiny po 10 ochráncích). Během každého pokusu bude vždy zachován stejný poměr směru útoku na chráněnou osobu a to: 10 útoků zepředu, 10 útoků zezadu, 5 útoků zprava a 5 útoků zleva. Celkem bude na 24 modelových situacích, které zohledňují množství ochránců, vzdálenost útočníka a použitou taktiku, a jejichž výčet uvádím níže, provedeno 30 opakování dle výše uvedených pravidel, celkem tedy 720 pokusů. Tyto pokusy mají ověřit, zda existuje ideální taktický postup a reakce na napadení při policejní ochraně chráněné osoby za všech relevantních podmínek, které tuto taktiku ovlivňují – tzn. typ útočníka, vzdálenost útočníka od chráněné osoby, zkušenost a výcvik osobních ochránců a počet ochránců v BOT.

Výsledky provedených pokusů budou prezentovány z pohledu velikosti ochranného týmu. Jelikož pokusy byly připraveny pro 2 nejběžněji používané formace, připadá na každou z těchto formací 360 provedených pokusů.

Pro zjištění efektivity taktických postupů a reakcí jsem zvolil kombinace, které znázorňuje níže uvedená tabulka:

Tabulka 1 – Přehled kombinací provedených pokusů [vlastní]

TAKTIKA	VZDÁLENOST ÚTOČNÍKA	POČET OCHRÁNCŮ	
		1 osobní ochránce s chráněnou osobou a 1 doprovodným ochráncem	1 osobní ochránce s chráněnou osobou a 2 doprovodnými ochránci
Rozdvojení cílů	5 metrů	1. pokus	4. pokus
	10 metrů	2. pokus	5. pokus
	20 metrů	3. pokus	6. pokus
Předstoupení osobním ochráncem před chráněnou osobu	5 metrů	7. pokus	10. pokus
	10 metrů	8. pokus	11. pokus
	20 metrů	9. pokus	12. pokus
Balení chráněné osoby ochráncem s ústupem od útoku pod úhlem 45°	5 metrů	13. pokus	16. pokus
	10 metrů	14. pokus	17. pokus
	20 metrů	15. pokus	18. pokus
Stažení chráněné osoby ochráncem s následným předstoupením	5 metrů	19. pokus	22. pokus
	10 metrů	20. pokus	23. pokus
	20 metrů	21. pokus	24. pokus

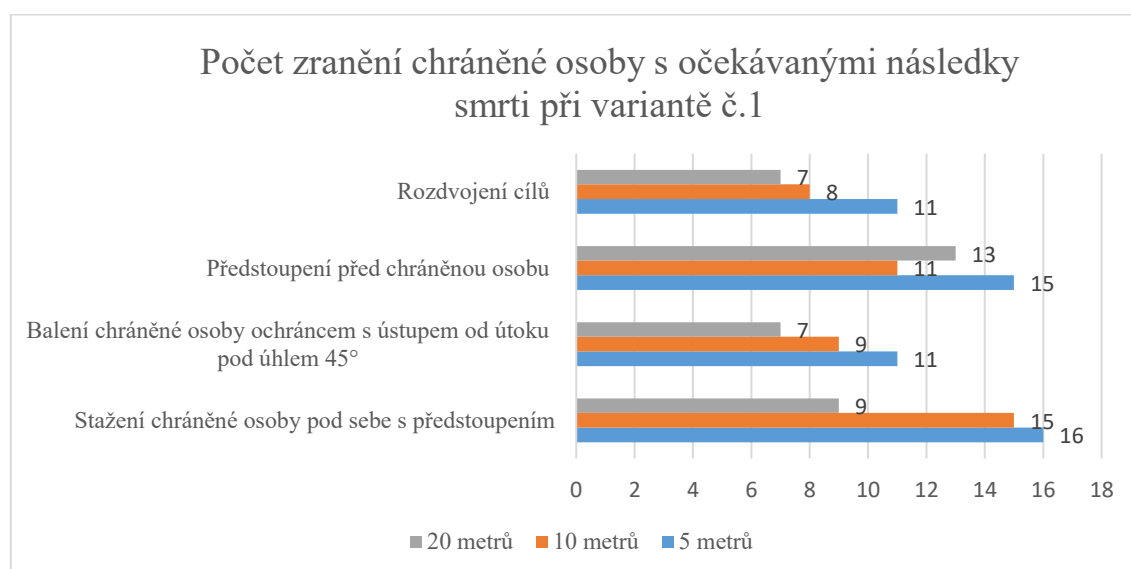
5 VÝSLEDKY

Jak již bylo zmíněno v předchozí kapitole, bude výběr nejvhodnějšího taktického postupu záviset na výsledcích provedených pokusů, které hodnotily hlavně závažnost střelných zranění chráněné osoby, příslušníků ochranného týmu a útočníka. Výsledkům jednotlivých pokusů budou patřit následující stránky.

Výsledky jednotlivých pokusů jsou vždy prezentovány z pohledu méně početného týmu (1 osobní ochránce + 1 doprovodný ochránce) a z pohledu většího týmu (1 osobní ochránce + 2 doprovodní ochránci).

5.1 Efektivnost z pohledu smrtelného zranění chráněné osoby

Varianta 1 - Jeden osobní ochránce s chráněnou osobou a jedním doprovodným ochráncem

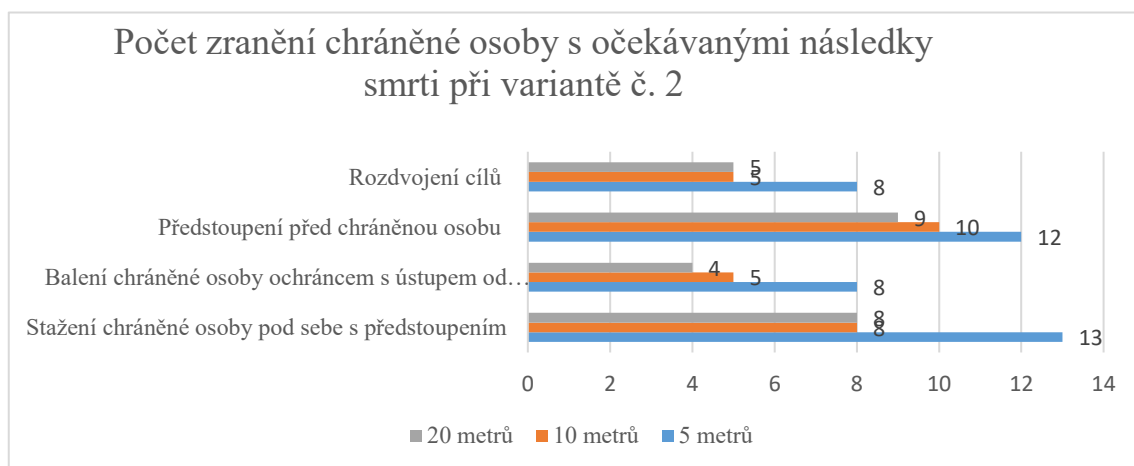
Obrázek 12 – Počet zranění chráněné osoby s očekávanými následky smrti při variantě č.1 [vlastní]

Ve variantě jednoho osobního ochránce s jedním doprovodným ochráncem došlo ve 132 případech z 360 ke smrtelnému zranění chráněné osoby. Konkrétní výsledky provedených pokusů zachycuje výše uvedený graf, který znázorňuje použitý strategický postup ochrany a vzdálenost útočníka od cíle.

Z grafu vyplývá, že neúčinnějšími taktickými postupy, z pohledu fatálních následků na chráněnou osobu, jsou rozdvojení cílů a balení chráněné osoby ochráncem s ústupem od útoku pod úhlem 45°. Tyto postupy zaznamenaly nejméně smrtelných zásahů chráněné osoby.

Z grafu rovněž vyplývá, že pravděpodobnost úspěšného útoku se snižuje se vzdáleností útočníka od chráněné osoby. Důvodem je větší chybovost útočníků při výstřelu (vliv stresu a nízké vycvičenosti), a tím i nižší pravděpodobnost úspěšného zásahu. Tato chybovost se projevila především u skupiny útočníků amatérů a proškolených amatérů, naproti tomu u skupiny profesionálů se tato chybovost v souvislosti se vzdáleností téměř neprojevila.

Varianta 2 - Jeden osobní ochránce s chráněnou osobou a dvěma doprovodnými ochránci

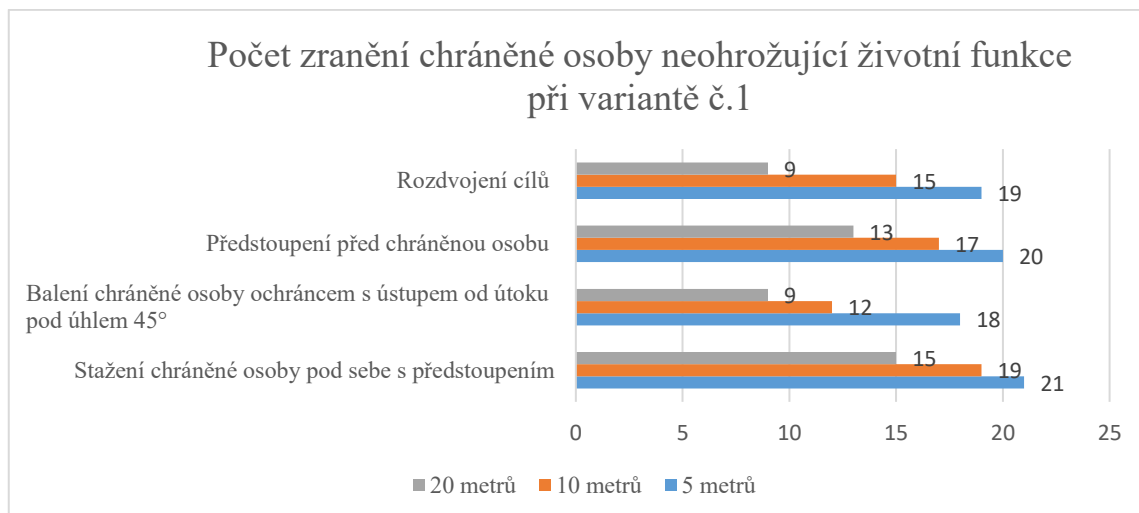
Obrázek 13 – Počet zranění chráněné osoby s očekávanými následky smrti při variantě č.2 [vlastní]

Ve variantě jednoho osobního ochránce a dvou doprovodných ochránců dochází ke smrtelnému zranění chráněné osoby v 95 případech z 360 provedených pokusů, jak ukazuje výše uvedený graf. Srovnáním s přechozí variantou zjišťujeme, že riziko smrtelného zranění chráněné osoby při zvýšení počtu členů BOT klesá o 10 %.

Jako neúčinnější se opět jeví taktika rozdvojení cílů a balení chráněné osoby ochráncem s ústupem od útoku pod úhlem 45°.

5.2 Efektivnost z pohledu zranění chráněné osoby

Varianta 1 - Jeden osobní ochránce s chráněnou osobou a jedním doprovodným ochráncem

Obrázek 14 – Počet zranění chráněné osoby neohrožující život při variantě č.1 [vlastní]

Z provedených experimentů vyplývá, že v případě, kdy je BOT tvořen pouze 1 osobním ochráncem a jedním doprovodným ochráncem, dochází ve 187 případech z 360 ke zranění chráněné osoby, které neohrožuje její život. Připočteme-li k tomu smrtelná zranění zmiňovaná v grafu 1, zjistíme, že chráněná osoba byla zasažena 319krát. Ačkoli by se mohlo na první pohled zdát, že ke zranění chráněné osoby došlo v 319 případech (pokusech) z 360, není tomu tak, protože v několika případech došlo k vícenásobnému zásahu chráněné osoby (maximálně však chráněnou osobu zasáhly 2 střely). Případy s vícenásobnými zásahy zobrazuje níže uvedená tabulka. Po jejím zohlednění můžeme konstatovat, že z 360 chráněných osob zůstalo 134 osob nezasaženo.

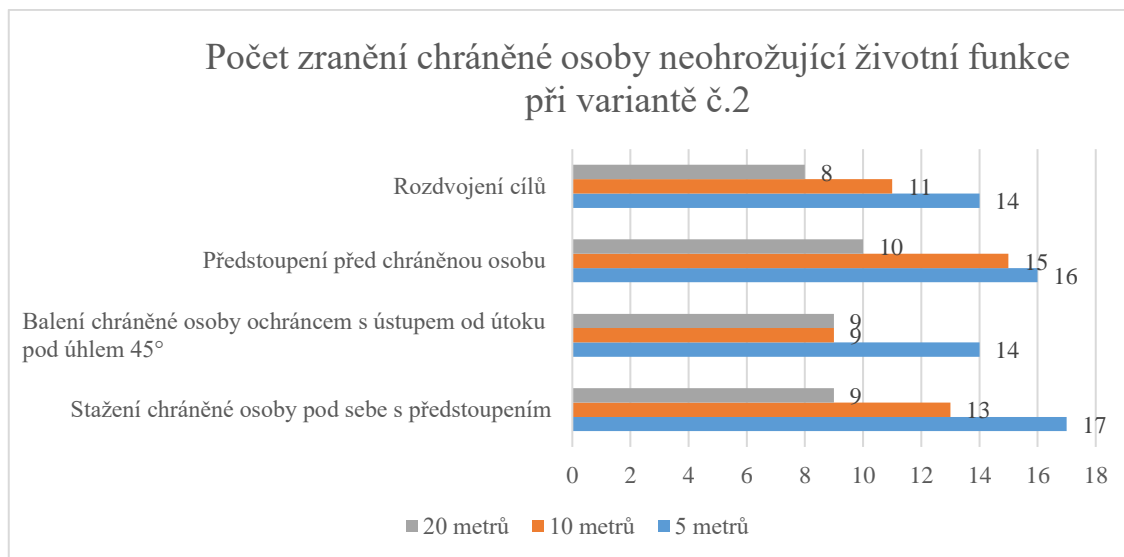
Vícenásobný zásah chráněné osoby

Tabulka 2 – Přehled vícenásobných zásahů chráněné osoby [vlastní]

Jeden osobní ochránce s chráněnou osobou a jedním doprovodným ochráncem / Jeden osobní ochránce s chráněnou osobou a dvěma doprovodnými ochránci	5 m	10 m	20 m
Rozdvojení cílů	9/7	6/3	5/2
Předstoupení před chráněnou osobu	10/8	7/8	8/7
Balení chráněné osoby ochráncem s ústupem od útoku pod úhlem 45°	7/4	5/3	4/2
Stažení chráněné osoby pod sebe s předstoupením	15/7	10/5	7/3
CELKEM	41/26	28/19	24/14

Opět platí, že neúčinněji se jeví taktika rozdvojení cílů a balení chráněné osoby ochráncem s ústupem od útoku pod úhlem 45°.

Varianta 2 - Jeden osobní ochránce s chráněnou osobou a dvěma doprovodnými ochránci

Obrázek 15 – Počet zranění chráněné osoby neohrožující život při variantě č.2 [vlastní]

Z pokusů a jejich následného grafického znázornění vyplynulo, že zvýšením počtu členů BOT dochází ke snížení pravděpodobnosti úspěchu útoku. Navýšení členů BOT vedlo k úspěšnému zasáhnutí chráněné osoby ve 146 případech. Započteme-li i smrtelná zranění, dostaneme se na 241 střelných zásahů chráněné osoby z 360 pokusů. Korekcí o vícenásobné zásahy zjistíme, že z 360 pokusů vyšla chráněná osoba bez zranění ve 178 případech. Úspěšnost útočníků je tak 50,6 %, což je o 12 % méně než v případě, kdy má tým o 1 doprovodného ochránce méně.

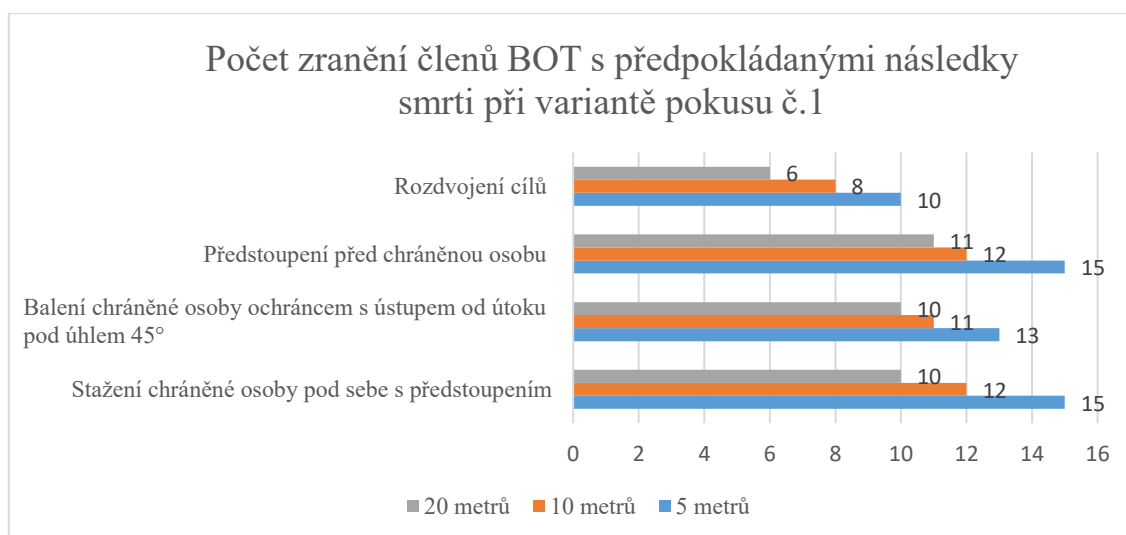
Posouzení účinnosti taktického postupu zůstává neměnné stejně jako konstatování, že pravděpodobnost úspěchu roste se zkrácením vzdálenosti mezi útočníkem a chráněnou osobou.

5.3 Efektivnost z pohledu smrtelného zranění členů BOT

Varianta 1 - Jeden osobní ochránce s chráněnou osobou a jedním doprovodným ochráncem

Posuzujeme-li provedené pokusy z hlediska rizika pro členy BOT, vychází, že v případě formace 1 osobní a 1 doprovodný ochránce došlo ke 131 smrtelným zraněním z 360 provedených pokusů.

Nejméně rizikový pro členy BOT se jeví taktický postup rozdvojení cílů. Ten je o 13% účinnější než druhá nejméně riziková varianta balení chráněné osoby ochráncem s ústupem od útoku pod úhlem 45°.

Obrázek 16 – Počet zranění členů BOT s předpokládanými následky smrti při variantě č.1 [vlastní]

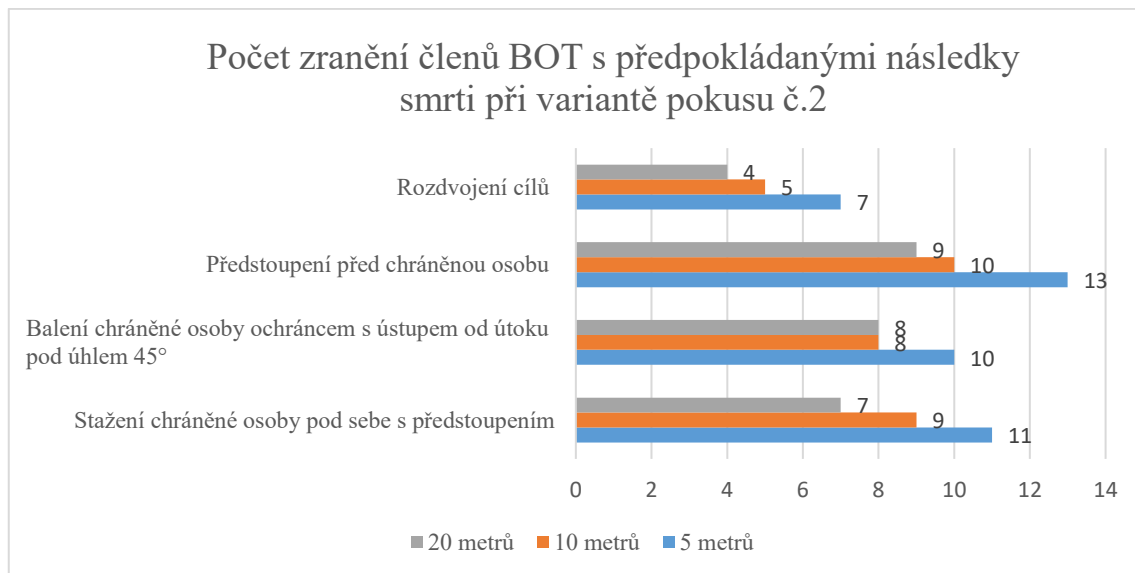
I v tomto případě platí, že čím větší je blízkost útočníka, tím vyšší je pravděpodobnost úspěšnosti útoku, resp. zásahu člena BOT.

Varianta 2 - Jeden osobní ochránce s chráněnou osobou a dvěma doprovodnými ochránci

Na základě provedených pokusů a jejich grafického znázornění v grafu vyplývá, že zvýšením počtu členů BOT klesá pravděpodobnost úspěšného smrtelného zásahu

některého z členů, a to o 9 %. Ve 101 případech z 360 byl ale útok úspěšný a došlo ke smrtelnému zásahu.

Ostatní konstatování ohledně úspěšnosti taktického postupu a vzdálenosti od útočníka zůstávají beze změny.

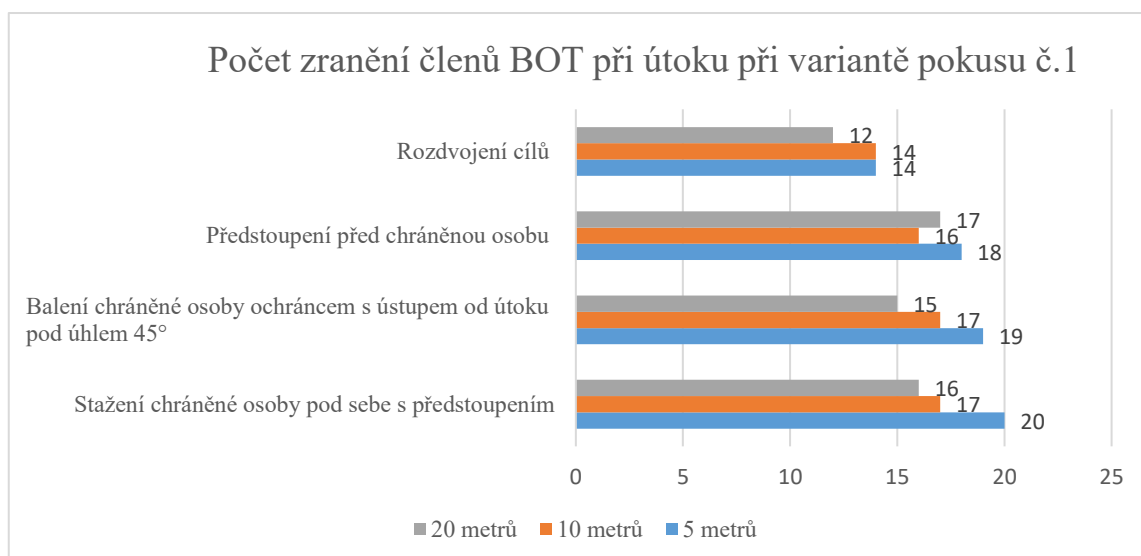

Obrázek 17 – Počet zranění členů BOT s předpokládanými následky smrti při variantě č.2 [vlastní]

5.4 Efektivnost z pohledu zranění členů BOT

Varianta 1 - Jeden osobní ochránce s chráněnou osobou a jedním doprovodným ochráncem

Z níže uvedeného grafu vyplývá, že ke zranění členů BOT došlo v 195 případech, resp. 326, započteme-li i smrtelná zranění. V rámci sérií pokusů opět došlo k vícenásobnému zranění členů BOT, jak uvádí níže uvedená tabulka. Korekcí těchto údajů zjistíme, že v rámci 360 pokusů došlo ke zranění 234 členů BOT (bez rozlišení, zda šlo o osobního nebo doprovodného ochránce).

Obrázek 18 – Počet zranění členů BOT neohrožující životní funkce při variantě č.1 [vlastní]

Vícenásobné zranění členů BOT

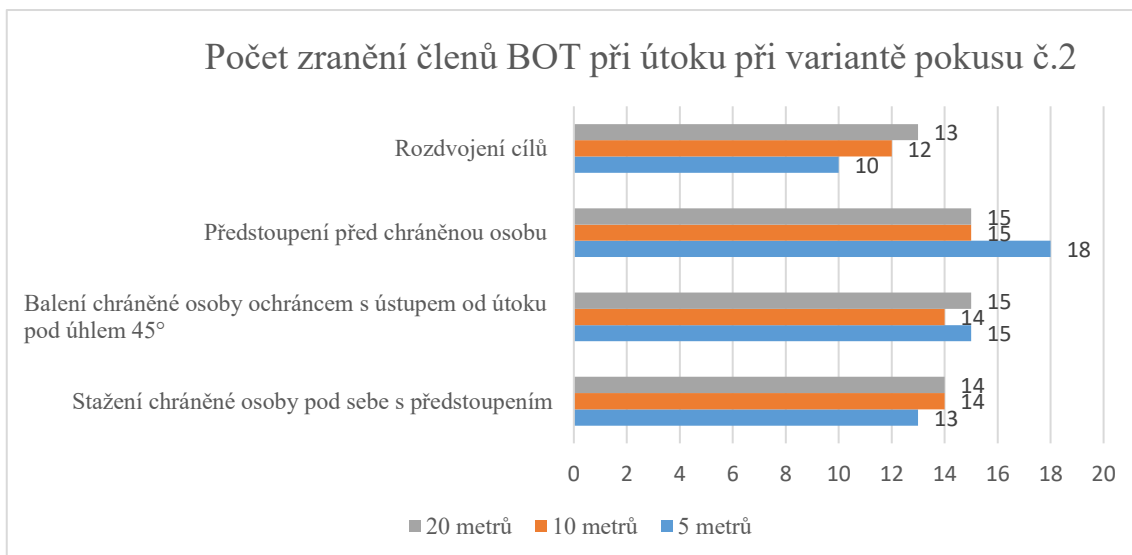
Tabulka 3 – Přehled vícenásobných zranění členů BOT [vlastní]

Jeden osobní ochránce s chráněnou osobou a jedním doprovodným ochráncem / Jeden osobní ochránce s chráněnou osobou a dvěma doprovodnými ochránci	5 m	10 m	20 m
Rozdvojení cílů	7/4	7/3	4/2
Předstoupení před chráněnou osobu	10/11	9/7	10/7
Balení chráněné osoby ochráncem s ústupem od útoku pod úhlem 45°	9/7	7/6	5/6
Stažení chráněné osoby pod sebe s předstoupením	9/6	8/6	7/4
CELKEM	35/28	31/22	26/19

V rámci pokusů bylo zjištěno, že nejméně rizikovou taktikou pro členy BOT byla taktika rozdvojení cílů následovaná taktikou předstoupení před chráněnou osobu.

Varianta 2 - Jeden osobní ochránce s chráněnou osobou a dvěma doprovodnými ochránci

Navýšením počtu členů BOT opět dochází k poklesu pravděpodobnosti zranění některého z členů ochranného týmu, jak dokládá níže uvedený graf.

Obrázek 19 – Počet zranění členů BOT neohrožující životní funkce při variantě č.2 [vlastní]

V rámci provedených pokusů bylo úspěšných 167 útoků, resp. 268 včetně smrtelných zásahů. Podíl zranění tak klesl o téměř 18 % oproti variantě s jedním osobním a jedním doprovodným ochráncem. Zohledníme-li vícenásobné zásahy, zjistíme, že zasaženo bylo 199 členů BOT, což je o 15 % méně než v případě menšího ochranného týmu.

5.5 Efektivnost z pohledu smrtelného zranění útočnicka

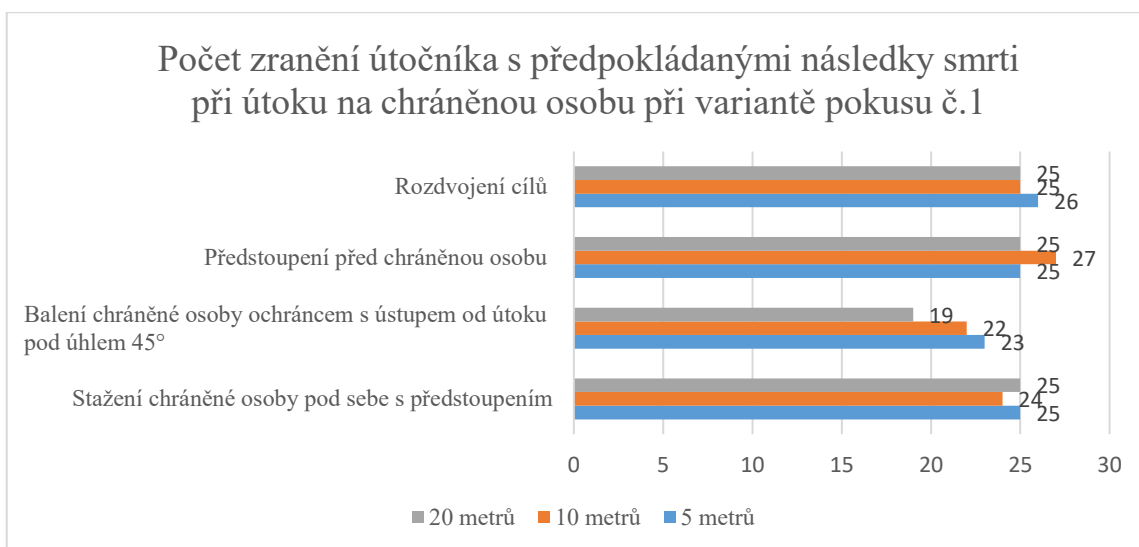
Varianta 1 - Jeden osobní ochránce s chráněnou osobou a jedním doprovodným ochráncem

Pokusy v oblasti úspěšnosti při eliminaci útočnicka přinesly tyto níže uváděné výsledky.

Ve variantě jednoho osobního a jednoho doprovodného ochránce došlo v 291 případech ke smrtelnému zranění útočnicka. Výsledky použitých taktických postupů ochrany chráněné osoby byly skoro totožné. Nejhorší dopadlo balení chráněné osoby ochráncem s ústupem od útoku pod úhlem 45°. Oproti jiným variantám byl počet zásahů o 16% nižší.

Zajímavé je, že vzdálenost při úspěchu v eliminaci útočnicka nehrála téměř žádnou roli. Důvodem je profesionalita a vycvičenost osobních ochránců.

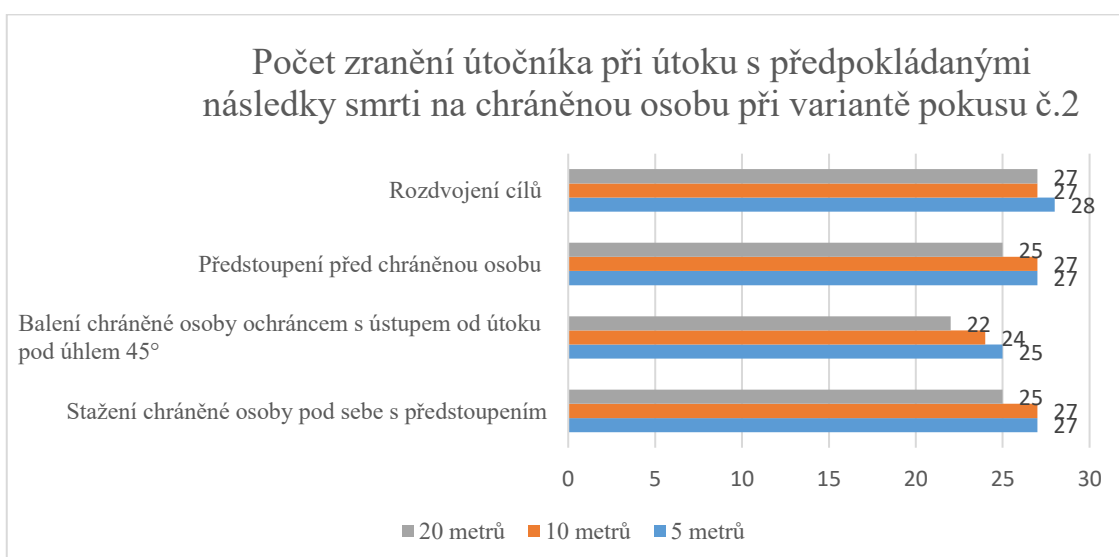

Obrázek 20 – Počet zranění útočnicka s předpokládanými následky smrti při útoku na chráněnou osobu při variantě č.1 [vlastní]

Varianta 2 - Jeden osobní ochránce s chráněnou osobou a dvěma doprovodnými ochránci

Z příloženého grafu vyplývá, že zvýšíme-li počet členů BOT, zvýší se nám úspěšnost eliminace útočnicka o 6 %, tzn. útočnick byl smrtelně zraněn v 311 případech z 360.

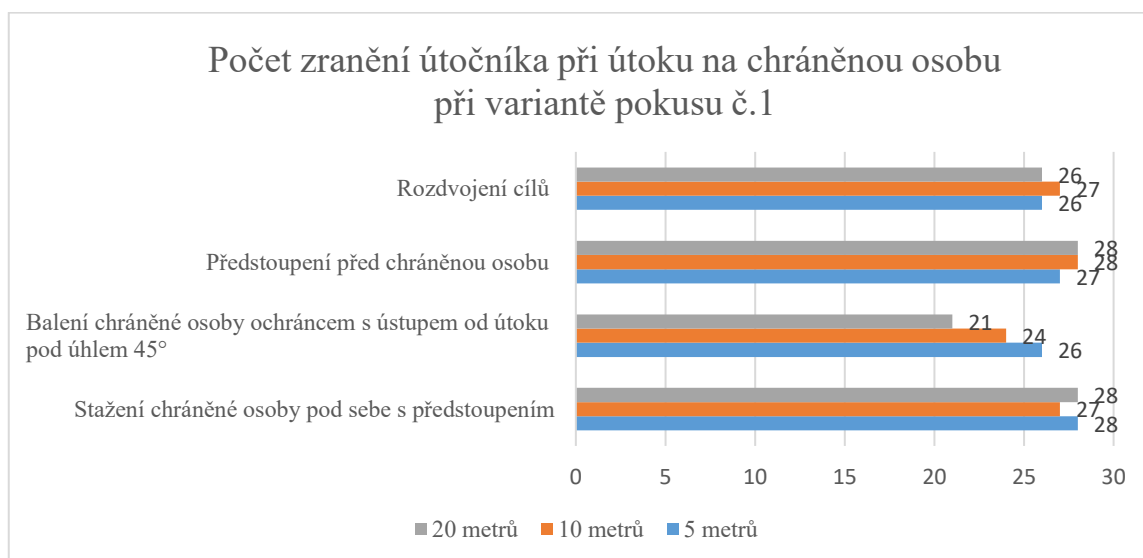
Obrázek 21 – Počet zranění útočnicka s předpokládanými následky smrti při útoku na chráněnou osobu při variantě č.2 [vlastní]

Použité taktické postupy ochrany opět nabízí srovnatelné výsledky, mírně (o 13 %) opět zaostává taktika balení chráněné osoby ochráncem s ústupem od útoku pod úhlem 45°.

5.6 Efektivnost z pohledu zranění útočníka

Varianta 1 - Jeden osobní ochránce s chráněnou osobou a jedním doprovodným ochráncem

Při pokusech ve variantě s jedním ochráncem a jedním doprovodným ochráncem došlo k 257 střelným zraněním útočníka. Připočítáme-li i smrtelné zásahy, dostaneme se na číslo 548 z 360 provedených pokusů. Odečteme-li vícenásobné zásahy, které ukazuje níže uvedená tabulka, zjistíme, že útočníka se podařilo zasáhnout (před ukončením experimentu) ve 265 případech z 360 pokusů (tj. 74 %).

Obrázek 22 – Počet zranění útočníka při útoku na chráněnou osobu při variantě č.1 [vlastní]

Z pokusů vyplývá:

- Nadpoloviční část střelných zásahů byla pro útočníka smrtelná;
- útočník byl v rámci pokusů zasažen několika ranami (první způsobené střelné zranění tak vždy nevedlo k eliminaci rizika a ukončení pokusu);
- vzdálenost útočníka (v rámci zvolených alternativ) nehraje zásadní roli při jeho eliminaci;

- nejméně uspokojivá se při eliminaci útočnicka jeví taktika balení chráněné osoby ochráncem s ústupem od útoku pod úhlem 45°.

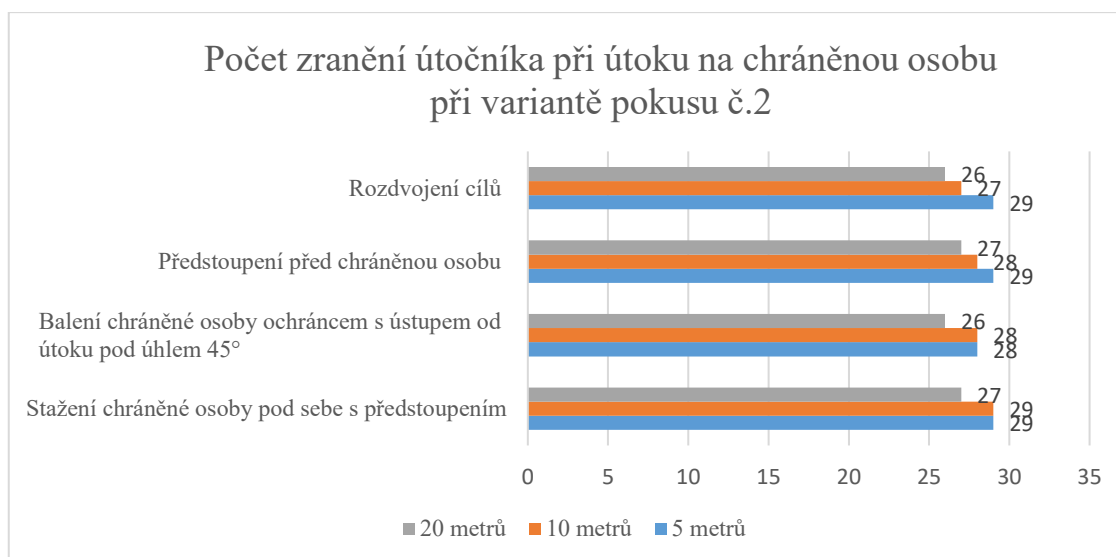
Vícenásobné zásahy útočnicka členy BOT

Tabulka 4 - Přehled vícenásobných zásahů útočnicka členy BOT [vlastní]

Jeden osobní ochránce s chráněnou osobou a jedním doprovodným ochráncem / Jeden osobní ochránce s chráněnou osobou a dvěma doprovodnými ochránci	5 m	10 m	20 m
Rozdvojení cílů	25/28	24/26	24/24
Předstoupení před chráněnou osobu	26/26	26/25	23/24
Balení chráněné osoby ochráncem s ústupem od útoku pod úhlem 45°	17/25	20/22	24/21
Stažení chráněné osoby pod sebe s předstoupením	25/27	24/27	25/24
CELKEM	93/106	94/100	96/93

Varianta 2 - Jeden osobní ochránce s chráněnou osobou a dvěma doprovodnými ochránci

Zapojením dalšího člena BOT došlo ke zvýšení počtu zásahů útočnicka, a to na 333. Přičteme-li i zásahy smrtelné, dostaneme se na hodnotu 644 střelných zranění útočnicka. Celkový počet úspěšných zásahů útočnicka se nám zvýší téměř o 18 %. Do naplnění podmínek pro ukončení pokusu došlo k zasažení útočnicka v 345 případech z 360.

Obrázek 23 – Počet zranění útočnicka při útoku na chráněnou osobu při variantě č.2 [vlastní]

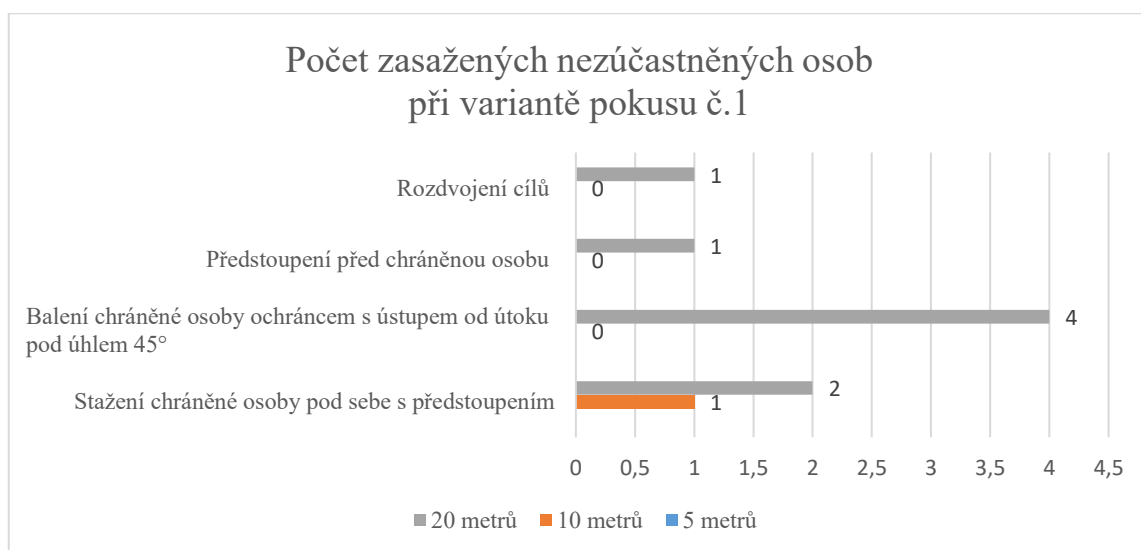
Z přiloženého grafu vyplývá, že v součtu jednotlivé taktické postupy dávají srovnatelné výsledky a vzdálenost útočníka sehrává spíše menší roli.

Jelikož útočníci obdrželi 644 zásahů v 360 pokusech, vyplývá, že do naplnění podmínek ukončení testu musel být útočník zasáhnout průměrně 1,8x.

5.7 Efektivnost dle počtu zasažení nezúčastněných osob členy BOT

Varianta 1 - Jeden osobní ochránce s chráněnou osobou a jedním doprovodným ochráncem

Zahrneme-li v provedených pokusech riziko zasažení nezúčastněných osob, zjistíme, že k zásahu došlo pouze u nejvyšší vzdálenosti, která byla testována. Výjimkou je taktika stažení chráněné osoby pod sebe s předstoupením, kdy k zasažení nezúčastněné osoby došlo i u vzdálenosti 10 metrů.

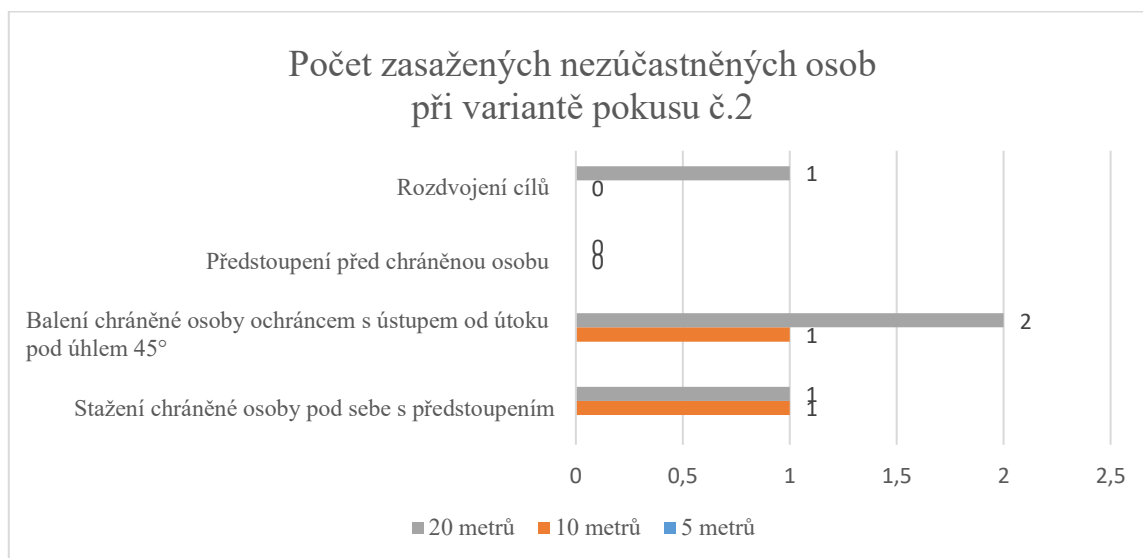

Obrázek 24 – Počet zasažených nezúčastněných osob při variantě pokusu č.1 [vlastní]

Z provedených pokusů se jako nejúčinnější jeví taktika rozdvojení cílů a předstoupení před chráněnou osobu (proti ostatním byly výsledky 3x až 4x lepší).

Zajímavé rovněž je, že k zásahu nezúčastněné osoby došlo u 2,5 % provedených pokusů.

Varianta 2 - Jeden osobní ochránce s chráněnou osobou a dvěma doprovodnými ochránci

Obrázek 25 – Počet zasažených nezúčastněných osob při variantě pokusu č.2 [vlastní]

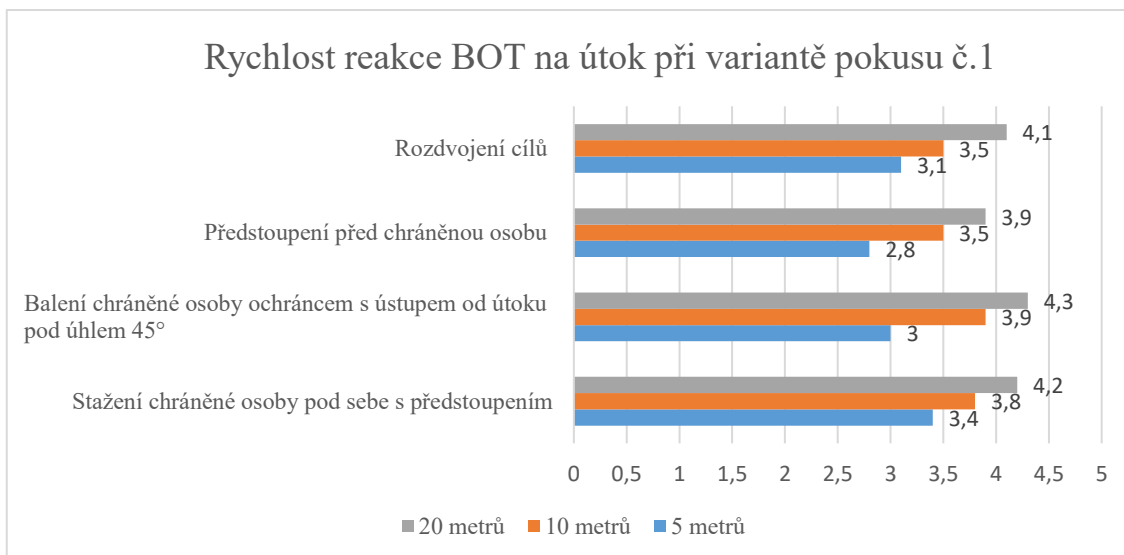
Zvýšením počtu členů BOT došlo ke snížení počtu zásahů nezúčastněných osob. Riziko zásahu nezúčastněné osoby se snížilo o téměř 1 %.

Nejúčinnější metodou se ukazuje být taktika předstoupení před chráněnou osobu následovaná taktikou rozdvojení cílů. Ostatní taktiky dosahují opět horších výsledků, a to i na kratší vzdálenost.

5.8 Efektivnost dle rychlosti použití střelné zbraně členy BOT

Varianta 1 - Jeden osobní ochránce s chráněnou osobou a jedním doprovodným ochráncem

Z provedených pokusů a jejich grafického znázornění vyplývá, že vzdálenost i zvolená taktika sehrávají při rychlosti reakce svou úlohu.

Obrázek 26 – Rychlost reakce BOT na útok při variantě pokusu č.1 [vlastní]

V rychlosti reakce na vzdálenost 5 metrů nejlépe obstála taktika předstoupení před chráněnou osobu a taktika balení chráněné osoby ochráncem s ústupem od útoku pod úhlem 45 °.

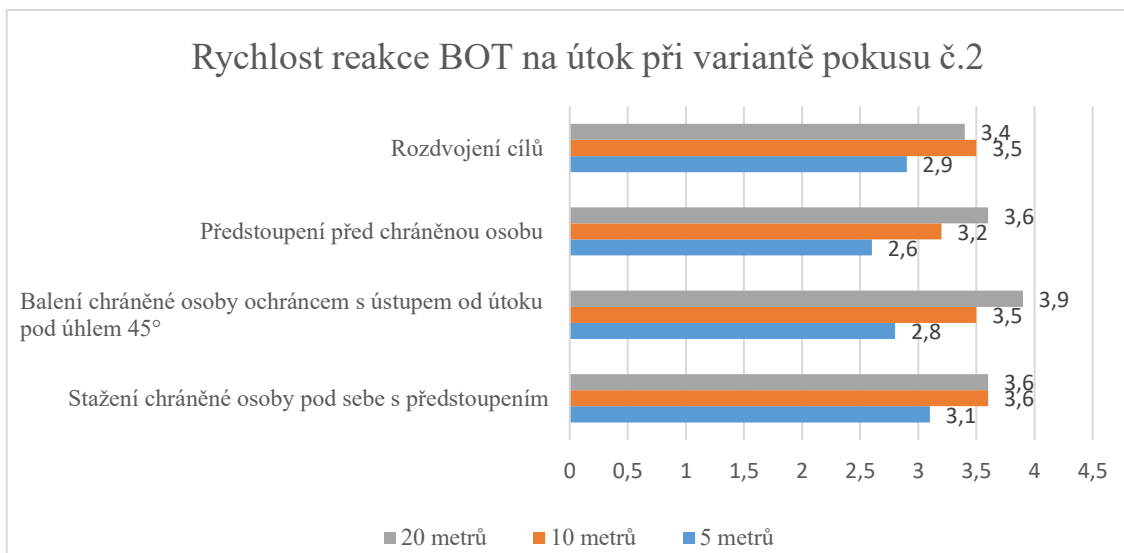
Na větší vzdálenost nejlepších reakčních časů dosahovaly taktiky předstoupení před chráněnou osobu a rozdvojení cílů.

Varianta 2 - Jeden osobní ochránce s chráněnou osobou a dvěma doprovodnými ochránci

Zvýšením počtu členů BOT se nám reakční rychlost zvýšila. Opětovně můžeme konstatovat, že rychlost reakce je různá v závislosti na použité taktice a vzdálenosti členů BOT od útočníka.

Každopádně můžeme konstatovat, že v rychlosti reakce na vzdálenost 5 metrů nejlépe obstála taktika předstoupení před chráněnou osobu a taktika balení chráněné osoby ochráncem s ústupem od útoku pod úhlem 45 °.

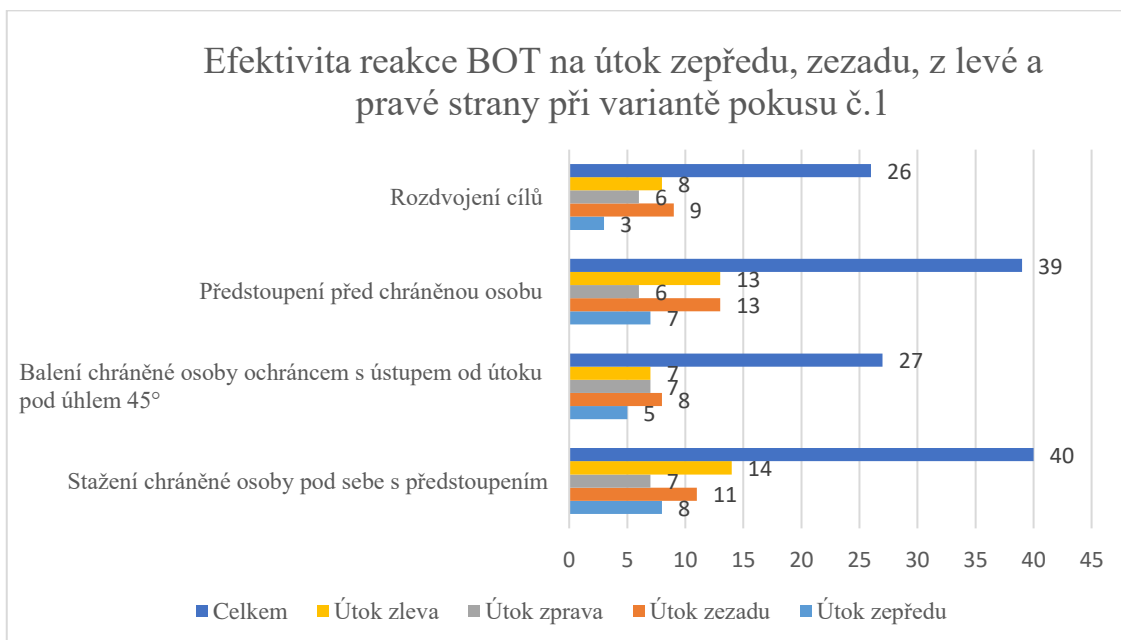
Na větší vzdálenost nejlepších reakčních časů dosahovaly taktiky předstoupení před chráněnou osobu a rozdvojení cílů.

Obrázek 27 – Rychlost reakce BOT na útok při variantě pokusu č.2 [vlastní]

5.9 Efektivnost podle útoku z různých směrů se smrtelným zraněním chráněné osoby

Varianta 1 - Jeden osobní ochránce s chráněnou osobou a jedním doprovodným ochráncem

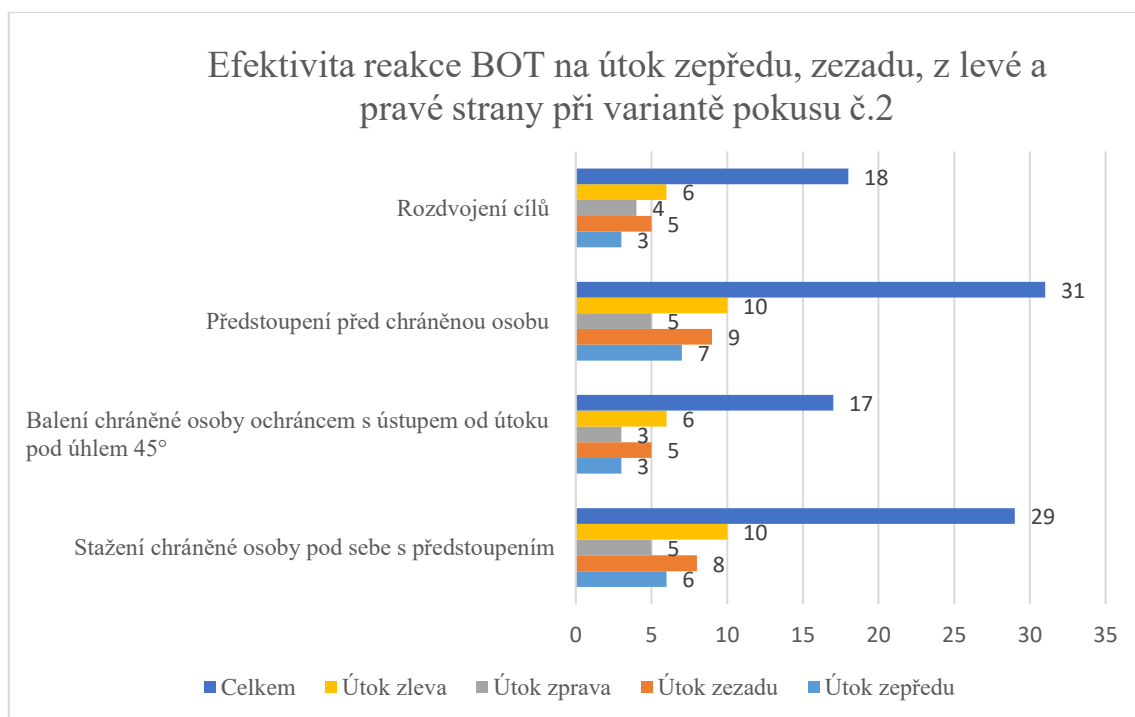
Obrázek 28 – Efektivita reakce BOT na útok zepředu, z levé a pravé strany a zezadu při variantě pokusu č.1 [vlastní]

Z provedených pokusů vyplynulo, že nejefektivnější (tzn. s nejnižší pravděpodobností smrtelného zranění chráněné osoby) jsou taktika rozdvojení cílů a balení chráněné osoby ochráncem s ústupem od útoku pod úhlem 45°. Oproti jiným taktickým postupům jsou zmiňované taktické postupy efektivnější o více než 35 %.

Efektivita ochrany je vyšší, je-li útok směřován zepředu či ze stran, nejnižší naopak při útoku zezadu.

Varianta 2 - Jeden osobní ochránce s chráněnou osobou a dvěma doprovodnými ochránci

Z provedených pokusů vyplynulo, že zvýšením členů BOT snížíme pravděpodobnost úspěchu útočníka. Počet smrtelných zranění chráněné osoby poklesl s nárůstem ochránců až o 37 % (v závislosti na zvolené taktice). Opět platí, že nejefektivnějšími se ukázala být taktika rozdvojení cílů a balení chráněné osoby ochráncem s ústupem od útoku pod úhlem 45°. Oproti jiným taktickým postupům jsou zmiňované taktické postupy efektivnější 1,5x.

Obrázek 29 – Efektivita reakce BOT na útok zepředu, z levé a pravé strany a zezadu při variantě pokusu č.2 [vlastní]

Efektivita ochrany je opět vyšší, je-li útok směřován zepředu či ze stran, nejnižší naopak při útoku zezadu.

5.10 Celkové výsledky

Jelikož nám v rámci dílčích výsledků vyšly jako nejúčinnější různé druhy taktických postupů, byly jednotlivé výsledky pokusů zpracovány hromadně do přehledné tabulky (viz níže uvedená tabulka č. 5), abychom zjistili, který taktický postup lze považovat za nejúčinnější celkově.

Metodika posouzení byla následující:

Taktickému postupu, který byl v rámci dané vzdálenosti a charakteristiky nejúčinnější, bylo přiděleno 1. místo a 1 bod, postupu nejhoršímu 4. místo a 4 body. Pokud se např. na 2. místě umístily 2 taktiky, získaly obě 2 body a taktika následující 4 body, jako taktika nejhorší (3 body za třetí místo tak uděleny nebyly).

Taktiku s celkově nejnižším počtem bodů tak můžeme dle výše uvedené logiky hodnotit jako nejúspěšnější, a té bude věnována následující SWOT analýza.

Zpracovaná tabulka obsahuje navíc mezisoučty, které ukazují efektivnost taktického postupu v konkrétní charakteristice (tj. zranění chráněné osoby, zranění člena BOT, zranění útočníka, zranění nezúčastněné osoby, rychlost střelby a efektivnost taktiky z různých směrů). Taktika s nejlepší bilancí je v rámci mezisoučtů i celkového součtu označena růžovým podbarvením.

Tabulka 5 - Přehled účinnosti posuzovaných taktických postupů [vlastní]

		Rozdvojení cílů		Předstoupení před chráněnou osobu		Balení chráněné osoby ochráncem s ústupem od útoku pod úhlem 45°		Stažení chráněné osoby pod sebe s předstoupením	
		Varianta 1	Varianta 2	Varianta 1	Varianta 2	Varianta 1	Varianta 2	Varianta 1	Varianta 2
Smrtelné zranění chráněné osoby	5 metrů	1	1	3	3	1	1	4	4
	10 metrů	1	1	3	4	2	1	4	3
	20 metrů	1	2	4	4	1	1	3	3
Jiné zranění chráněné osoby	5 metrů	2	1	3	3	1	1	4	4
	10 metrů	2	2	3	4	1	1	4	3
	20 metrů	1	1	3	4	1	2	4	2
MEZISOUČET		8	8	19	22	7	7	23	19
Smrtelné zranění člena BOT	5 metrů	1	1	3	4	2	2	3	3
	10 metrů	1	1	3	3	2	2	3	4
	20 metrů	1	1	4	4	2	3	2	2
Jiné zranění člena BOT	5 metrů	1	1	2	4	3	3	4	2
	10 metrů	1	1	2	4	3	2	3	2
	20 metrů	1	1	4	3	2	3	3	2
MEZISOUČET		6	6	18	22	14	15	18	15
Smrtelné zranění útočnicka	5 metrů	1	1	2	2	4	4	2	2
	10 metrů	2	1	1	1	4	4	3	1
	20 metrů	1	1	1	2	4	4	1	2
Jiné zranění útočnicka	5 metrů	1	1	2	1	3	2	1	1
	10 metrů	4	4	1	2	4	2	2	1
	20 metrů	3	3	1	1	4	3	1	1
MEZISOUČET		12	11	8	9	23	19	10	8
Zranění nezičastněné osoby	5 metrů	1	1	1	1	1	1	1	1
	10 metrů	1	1	1	1	1	3	4	3
	20 metrů	1	2	1	1	4	4	3	2
MEZISOUČET		3	4	3	3	6	8	8	6
Rychlost střelby na útočnicka	5 metrů	3	3	1	1	2	2	4	4
	10 metrů	1	2	1	1	4	2	3	4
	20 metrů	2	1	1	2	4	4	3	2
MEZISOUČET		6	6	3	4	10	8	10	10
Účinnost taktiky z různých směrů	zleva	2	1	3	3	1	1	4	3
	zprava	1	2	1	3	3	1	3	3
	zezadu	2	1	4	4	1	1	3	3
	zepředu	1	1	3	4	2	1	4	3
MEZISOUČET		6	5	11	14	7	4	14	12
CELKEM		41	40	62	74	67	61	83	70

Z tabulky vyplývá:

- Z pohledu zranění (smrtného či jiného) chráněné osoby se nejúspěšněji jeví taktika balení chráněné osoby ochráncem s ústupem od útoku pod úhlem 45°. Tuto taktiku těsně následuje taktika rozdvojení cílů;
- z pohledu zranění členů BOT jednoznačně vyplývá, že taktika rozdvojení cílů je pro členy BOT nejméně riziková;
- při eliminaci útočníka (jeho zranění) dosahovaly nejlepších výsledků taktika předstoupení před chráněnou osobu a taktika stažení chráněné osoby pod sebe s předstoupením;
- obecně všechny taktické postupy si během pokusů vedly dobře z pohledu dotčení (zranění) nezúčastněných osob. Nejlepší výsledky ovšem můžeme pozorovat u taktiky předstoupení před chráněnou osobu a taktiky rozdvojení cílů;
- pro efektivnost ochrany je nutná rychlá reakce na útok. Rozdíly v reakci v rámci jednotlivých taktik byly povětšinou v řádu desetin sekund. Nejrychlejší reakce byla opakovaně zaznamenána u taktiky předstoupení před chráněnou osobu a taktiky rozdvojení cílů;
- v rámci posouzení účinnosti taktického postupu při útoku z různých směrů bylo nejlepších výsledků dosaženo u taktiky rozdvojení cílů a taktiky balení chráněné osoby ochráncem s ústupem od útoku pod úhlem 45°.

Celkové pořadí taktických postupů bylo stanoveno následovně:

- 1) taktika rozdvojení cílů;
- 2) taktika balení chráněné osoby ochráncem s ústupem od útoku pod úhlem 45°;
- 3) taktika předstoupení před chráněnou osobu;
- 4) taktika stažení chráněné osoby pod sebe s předstoupením.

5.11 SWOT analýza

Protože taktiky umístěné na prvních dvou místech dosahovaly výborných výsledků z pohledu rizikovosti pro chráněnou osobu i účinnosti taktiky při útoku z různých směrů, bude k těmto taktikám zpracována SWOT analýza.

SWOT analýzy byly zpracovány ze získaných dat z provedených pokusů a teoretických zásad určených pro taktické postupy při ochraně chráněné osoby.

Rozdvojení cílů

Silné stránky

Nejvyšší pravděpodobnost přežití chráněné osoby

Vysoká pravděpodobnost, že nedojde ke zranění chráněné osoby

Nejvyšší pravděpodobnost přežití členů BOT

Nejvyšší pravděpodobnost, že nedojde ke zranění BOT

Vysoká pravděpodobnost, že dojde k eliminaci útočnicka

Vysoká pravděpodobnost, že nedojde k zasažení nezúčastněné osoby členy BOT

Vysoce efektivní postup z pohledu reakčního času na útok

Nejefektivnější taktický postup při útoku ze všech směrů

Slabé stránky

Nízká pravděpodobnost, že dojde pouze ke zranění útočnicka bez následků smrti

V prvotní fázi útoku není při rozdělení cílů krátkodobá fyzická kontrola chráněné osoby

Příležitosti

Taktiku lze využít při jakémkoliv počtu členů BOT

Taktika využívá v prvotní fázi krytí za pohybu a následně krytí osobním ochráncem

Taktiku lze využít u více tvarů ochranné formace

Využití všech členů týmu k prvotnímu odražení útoku

Hrozby

Taktika není vhodná v místech s omezeným prostorem z důvodu rozdělení cílů

Snížená efektivita taktického postupu při terénních nerovnostech z důvodu nedostatečné vzdálenosti rozdělení cílů

Nestabilní střelecká pozice osobního ochránce v prvotní fázi reakce na útok

Obrázek 30 – SWOT analýza taktického postupu rozdělení cílů [vlastní]

Balení chráněné osoby ochráncem s ústupem od útoku pod úhlem 45°

Silné stránky

Nejvyšší pravděpodobnost , že nedojde ke zranění chráněné osoby

Vysoká pravděpodobnost, že nedojde ke smrtelnému zranění chráněné osoby

Nejefektivnější taktický postup při útoku ze všech směrů útoku

Slabé stránky

Vysoká pravděpodobnost , že dojde ke zranění některého z členů BOT

Nízká pravděpodobnost, že dojde k eliminaci útočnicka

Nízká pravděpodobnost, že dojde pouze ke zranění útočnicka bez následků smrti

Vysoká pravděpodobnost, že dojde k zásahu nezúčastněné osoby

Nejhorší taktický postup z pohledu reakčního času na útok

Příležitosti

Taktika využívá krytí za pohybu a následně krytí osobním ochráncem

Taktiku lze využít u více tvarů ochranné formace

Rychlá evakuace chráněné osoby

Krytí chráněné osoby tělem osobního ochránce v prvotní fázi útoku

Hrozby

Taktiku nelze využít ve variantě - osobní ochránce bez doprovodných ochránců

Taktika není vhodná v místech s omezeným prostorem z důvodu potřeby ústupu pod úhlem 45° v dostatečné vzdálenosti

V prvotní fázi útoku se o sobní ochránce nemůže zapojit do odražení útoku a eliminace útočnicka

Snížený přehled osobního ochránce o situaci v prvotní fázi reakce na útok

Nestabilní střelecká pozice osobního ochránce v prvotní fázi reakce na útok

Obrázek 31 – SWOT analýza taktického postupu balení chráněné osoby ochráncem s ústupem od útoku pod úhlem 45° [vlastní]

6 DISKUZE

Policejní zabezpečení chráněných osob patří mezi základní úkoly bezpečnostních složek státu, přičemž tento úkol definují zákony upravující jejich činnost. Primárně v oblasti policejního zabezpečení chráněných osob působí Policie ČR a Vojenská policie prostřednictvím svých specializovaných útvarů. Ty musí své dovednosti a schopnosti související s ochranou osob přizpůsobovat vývoji bezpečnostního prostředí v ČR, ale i zahraničí. V bezpečnostní praxi jsou veškeré bezpečnostní hrozby detekovány zpravodajskými a analytickými útvary. Zpravodajsko-analytické pracoviště sleduje a analyzuje rizika a hrozby, které se vážou ke konkrétním chráněným osobám a které následně vedou k nastavení bezpečnostních opatření a taktických postupů k eliminaci hrozícího napadení.

Na základě informací zpravodajsko-analytického pracoviště provádí bezpečností ochranný tým analýzu proveditelnosti útoku v České republice. Přesáhne-li pravděpodobnost útoku akceptovatelnou mez, volí členové BOT bezpečnostní opatření a taktické postupy tak, aby byl zajištěn bezpečný pohyb chráněné osoby v otevřeném prostoru, při pěším přesunu v budově, jízdě vozidlem, při nastupování a vystupování do/z vozidla. Výběr nejefektivnějšího taktického postupu vychází z fyzických simulací útoku (jeho pravděpodobné podoby) a reakcí na něj. Po vyzkoušení všech známých variant se vybere nejefektivnější varianta taktického postupu a reakce, která se implementuje do bezpečnostních opatření BOT.

Tato finální část tvorby ochranných opatření je předmětem této diplomové práce, a to konkrétně část věnující se provedenímu experimentu. V ní se snažím najít odpověď na jednu z nejvíce diskutovaných a zpochybňovaných otázek, a to existence jediné optimální (resp. nejlepší) taktiky při napadení střelnou zbraní v otevřeném prostoru bez možnosti využití blízkého krytu. Profesionální ochránci se neshodují (na rozdíl od jiných situací) v názoru, jaký taktický postup je za takové situace nejvhodnější. Provedený experiment má na tuto otázku odpovědět.

Součástí experimentu jsou čtyři nejběžnější taktické postupy, které jsou používané při ochraně osob.

Zadání experimentu definovalo všechny potřebné údaje k jeho provedení, následnému opakování a ověření platnosti. Konkrétně jsem určil potřebný prostor k samotnému provedení pokusu, vzdálenost mezi útočníkem a chráněnou osobou vycházející ze statistiky reálného použití zbraně u PČR za období 2016 – 2021, způsob provedení

útočce, směr útoku a jeho poměr, počet příslušníků v BOT, jejich výchozí postavení a velikost, čtyři základní posuzované taktické postupy, taktické vybavení členů BOT a potřebné vybavení hodnotících osob. Důležitým prvkem experimentu bylo zajištění potřebného počtu figurantů a jejich přiřazení. Výsledné vyhodnocení provedeného experimentu se primárně zaměřovalo na efektivnost taktických postupů s ohledem na poškození života a zdraví chráněné osoby, následně na život a zdraví příslušníků chráněné osoby a způsob eliminace útočníka.

Výsledky provedených pokusů byly prezentovány z pohledu velikosti ochranného týmu. Jelikož pokusy byly připraveny pro 2 nejběžněji používané formace, připadlo na každou z těchto formací 360 provedených pokusů.

Vyhodnocení hypotézy 1

Hypotéza 1: *Předpokládáme, že existuje ideální taktický postup a reakce na útok střelnou zbraní při policejní ochraně chráněné osoby v otevřeném prostoru bez možnosti využití blízkého krytu za všech určených podmínek.*

Během pokusů, které byly provedeny pro ověření této hypotézy vyplynulo, že z pohledu zranění (smrtelného či jiného) chráněné osoby se nejlépe jeví taktika balení chráněné osoby ochráncem s ústupem od útoku pod úhlem 45° z důvodu rychlé evakuace z místa napadení. Tuto taktiku těsně následuje taktika rozdvojení cílů.

Z pohledu zranění členů BOT jednoznačně vyplývá, že taktika rozdvojení cílů je pro členy BOT nejméně riziková, z důvodu přenášení střelby na rozdílné postavení členů BOT.

Při eliminaci útočníka (jeho zranění) dosahovaly nejlepších výsledků taktika předstoupení před chráněnou osobu a taktika stažení chráněné osoby pod sebe s předstoupením, z důvodu rychlého a stabilního zaujetí střeleckého postoje.

Obecně si všechny taktiky v rámci pokusů vedly dobře z pohledu dotčení (zranění) nezúčastněných osob. Nejlepší výsledky ovšem můžeme pozorovat u taktiky předstoupení před chráněnou osobu a taktiky rozdvojení cílů.

Pro efektivnost ochrany je nutná rychlá reakce na útok. Rozdíly v reakci v rámci jednotlivých taktik byly povětšinou v řádu desetin sekund. Nejrychlejší reakce byla opakovaně zaznamenána u taktiky předstoupení před chráněnou osobu a taktiky rozdvojení cílů.

V rámci posouzení účinnosti taktického postupu při útoku z různých směrů bylo nejlepších výsledků dosaženo u taktiky rozdvojení cílů a taktiky balení chráněné osoby ochráncem s ústupem od útoku pod úhlem 45°.

Z těchto výsledků a následné analýzy vyplývá, že neexistuje ideální taktický postup a reakce na útok střelnou zbraní při policejní ochraně chráněné osoby v otevřeném prostoru bez možnosti využití blízkého krytu za všech určených podmínek. Lze ale určit nejvíce efektivní způsob taktického postupu a reakce, který dosahoval výborných výsledků z pohledu rizikovosti pro chráněnou osobu a účinnosti taktiky při útoku z různých směrů.

Hypotéza 1: je tím nepotvrzena

Vyhodnocení hypotézy 2

Hypotéza 2: *Předpokládáme, že existuje ideální taktický postup a reakce na útok střelnou zbraní při policejní ochraně chráněné osoby v otevřeném prostoru bez možnosti využití blízkého krytu na základě vzdálenosti útočnicka od chráněné osoby.*

Během pokusů, které byly provedeny na ověření této hypotézy vyplynulo, že na vzdálenost 5 metrů byl vyhodnocen jako ideální taktický postup rozdvojení cílů. Tato taktika byla vyhodnocena jako nejefektivnější u všech posuzovaných údajů kromě varianty „jiné zranění chráněné osoby“, kde se umístila až jako druhá.

Na vzdálenost 10 metrů byl ze všech posuzovaných údajů vyhodnocen jako nejefektivnější taktický postup rozdvojení cílů. Tato taktika byla ve 4 případech vyhodnocena jako nejlepší, ve 2 případech jako druhá a pouze 1x nejhorší (při hodnocení jiného zranění útočnicka).

Na vzdálenost 20 metrů byl vyhodnocen jako nejefektivnější taktický postup rozdvojení cílů. I na vzdálenost 20 metrů byla tato taktika ve 4 případech vyhodnocena jako nejlepší, ve 2 případech jako druhá a pouze 1x jako druhá nejhorší (při hodnocení jiného zranění útočnicka).

Z těchto výsledků a následné analýzy vyplývá, že existuje ideální taktický postup a reakce na útok střelnou zbraní při policejní ochraně chráněné osoby v otevřeném prostoru bez možnosti využití blízkého krytu na základě vzdálenosti útočnicka od chráněné osoby. Jedná se o taktiku rozdvojení cílů.

Hypotéza 2: je tím potvrzena

Vyhodnocení hypotézy 3

Hypotéza 3: *Předpokládáme, že existuje ideální taktický postup a reakce na útok střelnou zbraní při policejní ochraně chráněné osoby v otevřeném prostoru bez možnosti využití blízkého krytu na základě počtu ochránců v BOT.*

Během pokusů, které byly provedeny na ověření této hypotézy vyplynulo, že z pohledu zranění (smrtného či jiného) chráněné osoby je ideální taktika „jeden osobní ochránce s chráněnou osobou a dvěma doprovodnými ochránci“ oproti taktice „jeden osobní ochránce s chráněnou osobou a jedním doprovodným ochráncem“. Úspěšnost ochrany vzrostla v takovém případě téměř o 25 %, resp. o 25 % méně zásahů (smrtných či jiných) utrpěly chráněné osoby.

Z pohledu zranění členů BOT jednoznačně vyplývá, že početnější tým vede k nižšímu počtu zranění jednotlivých členů BOT. V rámci experimentu byl početnější tým zraněn v 279 případech, tým o velikosti „jeden osobní ochránce s chráněnou osobou a jedním doprovodným ochráncem“ byl zraněn 332krát. U většího týmu tak pozorujeme o 16% zranění méně.

Při eliminaci útočnicka (jeho zranění) dosahovala nejlepších výsledků taktika „jeden osobní ochránce s chráněnou osobou a dvěma doprovodnými ochránci“ (693 zásahů) oproti taktice „jeden osobní ochránce s chráněnou osobou a jedním doprovodným ochráncem“ (657 zásahů). Větší bezpečnostní tým tak zaznamenal o 5 % zásahů více do plné eliminace útočnicka.

V rámci pokusů z pohledu dotčení (zranění) nezúčastněných osob dosahovala nejlepších výsledků taktika „jeden osobní ochránce s chráněnou osobou a dvěma doprovodnými ochránci“ (6 zásahů) oproti taktice „jeden osobní ochránce s chráněnou osobou a jedním doprovodným ochráncem“ (11 zásahů). Důvodem vyšší úspěšnosti početnějšího týmu v této charakteristice je větší pravděpodobnost výhodnějšího postavení ochránců vůči útočnickovi a tím i zaujetí stabilnější střelecké pozice. Dochází také k menší stresové zátěži členů BOT, protože v jeden okamžik nemůže útočnick ohrožovat všechny příslušníky BOT. V neposlední řadě hraje roli opakovaný výstřel, kdy při druhém a dalším výstřelu je jeden ochránce neustále pod velkým tlakem, kdežto pokud reaguje více ochránců, tak druhý a další výstřel od dalších ochránců je víc zaměřen na přesnost, a ne na rychlost.

Pro efektivnost ochrany je nutná rychlá reakce na útok. Nejlepších výsledků dosahovala taktika „jeden osobní ochránce s chráněnou osobou a dvěma doprovodnými ochránci“

(3,30 sekund) oproti taktice „jeden osobní ochránce s chráněnou osobou a jedním doprovodným ochráncem“ (3,62 sekund). Rozdíly v rychlosti reakce jsou způsobeny větší pravděpodobností výhodnějšího postavení ochránců vůči útočníkovi, a tím i rychlejším zaujetím stabilnější střelecké pozice. S počtem členů BOT roste také pravděpodobnost, že je v BOT větší počet rychlých střelců s rychlým reakčním časem. Tím, že členové BOT kontrolují menší výseč v kruhové obraně, jsou schopni rychleji zjistit útok na chráněnou osobu a reagovat na něj.

V rámci posouzení účinnosti taktického postupu při útoku z různých směrů bylo nejlepších výsledků dosaženo u taktiky „jeden osobní ochránce s chráněnou osobou a dvěma doprovodnými ochránci“ (95 případů se smrtelným zraněním chráněné osoby) oproti taktice „jeden osobní ochránce s chráněnou osobou a jedním doprovodným ochráncem“ (132 případů se smrtelným zraněním chráněné osoby). Rozšířením počtu ochránců tak došlo ke snížení rizika, resp. počtu zásahů o plných 28 %.

Z těchto výsledků a následné analýzy vyplývá, že existuje ideální taktický postup a reakce na útok střelnou zbraní při policejní ochraně chráněné osoby v otevřeném prostoru bez možnosti využití blízkého krytu za všech určených podmínek. Touto taktikou je varianta č. 2 - jeden osobní ochránce s chráněnou osobou a dvěma doprovodnými ochránci.

Hypotéza 3: je tím potvrzena

Na základě experimentu – útoku na chráněnou osobu v otevřeném prostoru bez možnosti využití blízkého krytu a jeho analýzy jsem se pokusil určit ideální, nebo pokud možno nejvíce efektivní taktický postup pro eliminaci útoku na chráněnou osobu. Jak z dat experimentu, tak i ze SWOT analýzy vyplývá, že nejefektivnější způsob taktiky je taktika rozdvojení cílů. Tato taktika ale není nejúčinnější ve všech posuzovaných směrech, proto nemůže být považována za ideální taktický postup.

Tento experiment potvrdil, že se oprávněně jedná o jeden z nejvíce diskutovaných a zpochybňovaných taktických postupů a že neexistuje ideální taktický postup a reakce na napadení při policejní ochraně chráněné osoby. Zároveň se ale podařilo snížit uvažovaný počet taktických postupů na dva. Detailní posouzení těchto vybraných postupů prostřednictvím další série pokusů může pomoci nalézt ideální taktický postup nebo novou taktickou variantu.

Mé výroky v hypotézách jsou tedy v částečné shodě s výsledky experimentu a následné SWOT analýzy. První hypotéza se nepotvrdila, protože žádný z porovnávaných taktických postupů nebyl nejúčinnější ve všech porovnávaných oblastech. Druhá hypotéza byla potvrzena, protože existuje ideální taktický postup a reakce na útok střelnou zbraní při policejní ochraně chráněné osoby v otevřeném prostoru bez možnosti využití blízkého krytu za všech určených podmínek. A nakonec i třetí hypotéza byla také potvrzena. Varianta početnějšího bezpečnostního ochranného týmu se zcela bez výhrad a pochybností ukázala jako nejúčinnější za všech určených podmínek. V tomto případě lze předpokládat, že čím více členů bude mít BOT, tím účinnější ochrana bude.

Na základě zjištěných údajů doporučuji používat taktický postup rozdvojení cílů ve většině případů útoku na chráněnou osobu v otevřeném prostoru bez možnosti využití blízkého krytu, která by mohla zefektivnit ochranu určené osoby. Tento taktický postup doporučuji doplnit o další výše zmiňované postupy a jejich použití uplatnit v návaznosti na zpracovanou tabulku účinnosti posuzovaných postupů. S ohledem na situaci a prostředí tak bude vybrán optimální taktický postup.

7 ZÁVĚR

Téma práce – Analýza vybraných taktických postupů a reakcí na napadení při policejní ochraně chráněné osoby – bylo zvoleno v návaznosti na mé působení u Velitelství ochranné služby Vojenské policie. S ohledem na mé praktické zkušenosti s úkoly na pozici ochránce jsem dospěl k závěru, že by bylo vhodné toto téma zpracovat v rámci diplomové práce.

Je nutné říci, že vypracování této diplomové práce bylo náročnější, než jsem očekával. Komplikace nastaly hlavně u praktické části práce, v rámci které probíhal experiment zaměřený na výběr nejvhodnějšího taktického postupu v případě napadení chráněné osoby a jejího ochranného týmu v otevřeném prostoru. Naplánované pokusy narušil COVID-19 a protiepidemická opatření s ním spojená. Plánovaný harmonogram a rozsah pokusů tak musel být operativně upraven, vypořádat jsem se musel s omezenou účastí ochranných útvarů ze zahraničí i kvalifikovaných účastníků z ČR.

Navzdory nepříznivému vývoji se podařilo experiment dokončit v celém jeho zamýšleném rozsahu. Z provedených pokusů vyplynulo, že jednoznačně nejúčinnějším taktickým postupem při napadení v otevřeném prostoru bez možnosti využití krytu je taktika rozdvojení cílů. Taktika v rámci sledovaných hledisek poskytla výborné výsledky v oblasti zranění chráněné osoby, nezúčastněné osoby či člena BOT a dobré výsledky v oblasti eliminace útočníka i rychlosti střelby. Výborné výsledky si zachovala při realizaci útoku z různých směrů.

Výsledky získané při tvorbě této diplomové práce byly poskytnuty příslušníkům ochranné služby VP a příslušníkům oddělení Ochrany a sprevidziania Vojenskej policie OSSR, kteří získaná data využijí pro určení optimálního taktického postupu v daném prostředí s ohledem na počet členů bezpečnostního ochranného týmu a bezpečnostní prostředí, v kterém se bude chráněná osoba nacházet.

Seznam použitých zkratk

PČR - Policie České republiky

ČR - Česká republika

ČSR – Československá republika

ČSSR – Československá socialistická republika

OdD - Oddělení doprovodů

BOT - Bezpečnostní ochranný tým

IZS - Integrovaný záchranný systém

USA – Spojené státy americké

NATO – Severoatlantická aliance

EU – Evropská unie

IRA – Irská republikánská armáda

ETA - Baskický stát a svoboda

OAS – Organizace tajné armády

NKVD - Lidový komisariát vnitřních záležitostí

SARS-CoV-2 – Severe acute respiratory syndrome-related coronavirus

SNB – Sbor národní bezpečnosti

SS - Ochranný oddíl NSDAP

SWOT – Analýza zaměřená na vnitřní silné a slabé stránky a vnější hrozby a příležitosti

VP – Vojenská policie

V.V.I.P. – Very very important person

NVP – Náčelník Vojenské policie

IBG - Individual bodyguard

IED – Improvised explosive device

MEDEVAC – Medical evacuation

METHANE – metodika přivolání nemoci

MZV – Ministerstvo zahraničních věcí

UAS - Unmanned Aircraft Systems

GPS – Global position systém

SOP – Standartní operační postup

OSSR - Ozbrojené síly Slovenské republiky

8 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. ECK, Werner. Augustus: Augustus a jeho doba. Praha: Vyšehrad, 2004. Velké postavy světových dějin. ISBN 80-7021-688-3
2. HURBANIČ, Martin. *Konstantinopol 626: poslední bitva antiky*. Přeložil Vlastimil DRBAL. Praha: Academia, 2016. Historie. ISBN 978-80-200-2559-3.
3. ERBACHER, Jürgen. Vatikán. Přeložil Anna FEJGLOVÁ. Praha: Grada, 2012. ISBN 9788024739113.
4. BROŽ, Ivan. *Kennedyové: klan osudem prokletý*. Praha: Petrklíč, 2002. ISBN 80-7229-081-9.
5. BOROVIČKA, V. P. Atentáty, které měly změnit svět. Praha: Svoboda, 1992. ISBN 8020501215.
6. CIMICKÝ, Jan. Atentáty na de Gaulla: když při někom stojí štěstí. Praha: Olympia, 2015. Dějiny do kapsy (Olympia). ISBN 978-80-7376-389-3.
7. CLEMENTI, Marco. Marco Storia delle Brigate rosse. Rome: Odradek, 2007, EAN 9788886973861.
8. COOGAN, Tim Pat. The I.R.A.. Wallingford: HarperCollins, 1980, ISBN 978-0006531555.
9. EPHRON, Dan. Zabití krále: vražda Jicchaka Rabina, která proměnila Izrael. Přeložil Gita ZBAVITELOVÁ. Praha: Knižní klub, 2017. Universum. ISBN 978-80-242-5642-9.
10. SIFAKIS, Carl. Encyklopedie politických vražd a atentátů. 1. vyd. Překlad Miloš Štěpánek. Praha: Olympia, 1998, str. 108. ISBN 80-703-3527-0.
11. ČECHUROVÁ, Jana. Alois Rašín: dramatický život českého politika. Praha: Argo, 1997. ISBN 80-7203-061-2.
12. HERZÁN, Martin. Historie ochranné služby: 1918-2015. Praha: PČR -Útvar pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby, 2015. ISBN 978-80-260-7248-5.
13. Historie útvaru. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY [online]. © 2018 [cit. 8.2.2022]. Dostupný na WWW: <http://www.policie.cz/clanek/ochranna-sluzba-historie-utvaru.aspx>
14. DOLEJŠÍ, Ladislav a Ladislav. DOLEJŠÍ. Vojenská policie: Military Police Czech Republic. 4., přepracované vydání. Přeložil Jan JINDRA, přeložil Jan ŠMÍD. Praha: Ministerstvo obrany České republiky –VHÚ Praha, 2020. ISBN 978-80-7278-613-2.

15. Úplné znění zákona č. 300/2013 o Vojenské policii a o změně některých zákonů (zákon o Vojenské policii). Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2013, ISSN 1211-1244.
16. Úplné znění zákona č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky: Úplné znění zákona č. 200/1990 Sb. o přestupcích. Vyd. 9. Praha: Armex, 2015. Edice kapesních zákonů. ISBN 978-80-87451-35-9.
17. KESSLER, Ronald. V prezidentově tajné službě: pohled do zákulisí života agentů i jejich chráněnců. 1. vyd. Brno: Jota, 2010, ISBN 978-80-7217-731-8.
18. HLAVNÍ VELITELSTVÍ VOJENSKÉ POLICIE. Závazný pokyn náčelníka Vojenské policie č. 10 - Ochrana a doprovod chráněných osob. Praha: Tiskárna Ministerstva obrany, 2021, EV. Č. 8/12/71/2016-5104.
19. O'CONNOR, Richard, Bodyguardi aneb svět ochrany důležitých osobnosti, nakladatelství Book, Brno 1999, ISBN 80-7242-049-6.
20. MINISTERSTVO ZAHRANIČÍ SPOJENÝCH STÁTŮ AMERICKÝCH. Program pomoci v boji proti terorismu. Boston: Výcvikové centrum diplomatické bezpečnosti, 1991.
21. THOMPSON, Leroy. Manuál bodyguarda: profesionální techniky ochrany osob. 1. vyd. Frýdek Místek: Alpress, 2005. 358 s. ISBN 80 7362 078 2.
22. MÁDL, Josef. BODYGUARD novodobý samuraj, úplný manuál pro osobní strážce. 1. vydání. Praha: HUBERTLOV BOHEMIA, 2000. ISBN 80-902755-3-2.
ČERNÝ Pavel, DUŠEK Ondřej, DOLEŽAL, Jaromír, a kol. Základy střelecké přípravy pro policisty. 1. Vyd. Praha: Policejní akademie ČR, 1997. 96 s. ISBN 80-85981-71-8.
23. KAŠTÁNEK, Pavel. *Použití zbraně při služebním zákroku*. Praha: Policejní akademie ČR, 2003 Č.j.: PA-172/TV-2002.
24. THE ROYAL MILITARY POLICE. Close protection operation. Fareham: Defence School of Policing and Guarding, 2014.
25. MINISTERSTVO OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Metodické usmernenie upravujúce postup pri preprave určených osôb osobnou prepravou, navedením a sprevádzaním vojenskými policajtmí. Trenčín: 2008, SPVP-2/129-24
26. BUREAU OF DIPLOMATIC SECURITY. Protective Security Training program. Boston: Diplomatic security servise, 1994.

27. CzechIndustry magazín: Bezpečnostní prostředí včera, dnes a zítra –pohled z Prahy. Praha: STUDIO P+P, 2015, 2/2015(2015). ISSN 24645664.
28. LUKÁŠ, Luděk. Bezpečnostní technologie, systémy a management I. Zlín: VeRBuM, 2011. ISBN 978-80-87500-05-7.
29. MIKA, Otakar J. Současný terorismus. Praha: Existencialia a TRITON, 2003. ISBN 80-7254-409-8. S. 20
30. ARMÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. Metodika č. 11 k činnosti stálé směny společného operačního centra VeOper při uvedení MO a AČR do vyšších stupňů do bojové pohotovosti, Tiskárna Ministerstva obrany, 2019, Čj. V1/1/2019-2120.
31. Stupně ohrožení terorismem. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. © 2018 [cit. 8.1.2022]. Dostupný na WWW: <http://www.mvcr.cz/cthh/clanek/stupne-ohrozeni-terorismem.aspx>
32. NATO MILITARY POLICE – CENTRE OF EXCELENCE. Close protection handbook. Bydgoszcz: NATO Centre of Excellence – Military Police, 2021
33. ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Policejní psychologie*. 2. rozšířené vydání. Praha: Portál, s.r.o., 2004, 272 s. ISBN 80-7178- 931-3.
34. HOLUBOVÁ, Drahomíra a kolektiv. *Psychologie pro právníky*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. 279 s. ISBN 978-80-7380-7.
35. Úplné znění vyhlášky č. 357/2016 o posuzování zdravotní způsobilosti k vojenské činné službě Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2016.
36. SA.BODYGUARD TRAINING ACADEMY. VIP/Close protection. Pretoria: SOUTH AFRICAN QUALIFICATIONS AUTHORITY, 2010, SAQA US ID 11510.
37. MÁDL, Josef. BODYGUARD novodobý samuraj, úplný manuál pro osobní strážce. 1. vydání. Praha: HUBERTLOV BOHEMIA, 2000. ISBN 80-902755-3-2.
38. POLÁK, Jaroslav. Jak přežít terorismus. Kladno: JAMA, 2001. 204 s. ISBN 80-902374-3-6. S. 57.

9 SEZNAM POUŽITÝCH OBRÁZKŮ

Obrázek 1 – Motiv útočníka na chráněnou osobu [36].....	43
Obrázek 2 – Způsob provedení útoku na chráněnou osobu [36].....	49
Obrázek 3 – Formace BOT s jedním osobním ochráncem [vlastní]	57
Obrázek 4 – Formace BOT s dvěma ochránci [vlastní]	58
Obrázek 5 – Formace BOT s třemi ochránci [vlastní]	59
Obrázek 6 – Formace BOT s čtyřmi ochránci ve tvaru V [vlastní]	60
Obrázek 7 – Formace BOT s pěti ochránci ve tvaru boxu [vlastní].....	61
Obrázek 8 – Formace BOT s pěti ochránci ve tvaru diamant [vlastní].....	62
Obrázek 9 – Použití zbraně policistou podle místa [vlastní].....	63
Obrázek 10 – Použití zbraně policistou podle místa obydlení [vlastní]	63
Obrázek 11 – Použití zbraně policistou podle vzdálenosti [vlastní]	63
Obrázek 12 – Počet zranění chráněné osoby s očekávanými následky smrti při variantě č.1 [vlastní]	73
Obrázek 13 – Počet zranění chráněné osoby s očekávanými následky smrti při variantě č.2 [vlastní].....	74
Obrázek 14 – Počet zranění chráněné osoby neohrožující život při variantě č.1 [vlastní]	75
Obrázek 15 – Počet zranění chráněné osoby neohrožující život při variantě č.2 [vlastní]	76
Obrázek 16 – Počet zranění členů BOT s předpokládanými následky smrti při variantě č.1 [vlastní]	77
Obrázek 17 – Počet zranění členů BOT s předpokládanými následky smrti při variantě č.2 [vlastní].....	78
Obrázek 18 – Počet zranění členů BOT neohrožující životní funkce při variantě č.1 [vlastní]	79
Obrázek 19 – Počet zranění členů BOT neohrožující životní funkce při variantě č.2 [vlastní]	80
Obrázek 20 – Počet zranění útočníka s předpokládanými následky smrti při útoku na chráněnou osobu při variantě č.1 [vlastní].....	81

Obrázek 21 – Počet zranění útočníka s předpokládanými následky smrti při útoku na chráněnou osobu při variantě č.2 [vlastní]	81
Obrázek 22 – Počet zranění útočníka při útoku na chráněnou osobu při variantě č.1 [vlastní]	82
Obrázek 23 – Počet zranění útočníka při útoku na chráněnou osobu při variantě č.2 [vlastní]	83
Obrázek 24 – Počet zasažených nezúčastněných osob při variantě pokusu č.1 [vlastní]	84
Obrázek 25 – Počet zasažených nezúčastněných osob při variantě pokusu č.2 [vlastní]	85
Obrázek 26 – Rychlost reakce BOT na útok při variantě pokusu č.1 [vlastní].....	86
Obrázek 27 – Rychlost reakce BOT na útok při variantě pokusu č.2 [vlastní]	87
Obrázek 28 – Efektivita reakce BOT na útok zepředu, z levé a pravé strany a zezadu při variantě pokusu č.1 [vlastní]	87
Obrázek 29 – Efektivita reakce BOT na útok zepředu, z levé a pravé strany a zezadu při variantě pokusu č.2 [vlastní].....	88
Obrázek 30 – SWOT analýza taktického postupu rozdělení cílů [vlastní]	92
Obrázek 31 – SWOT analýza taktického postupu balení chráněné osoby ochráncem s ústupem od útoku pod úhlem 45° [vlastní]	93

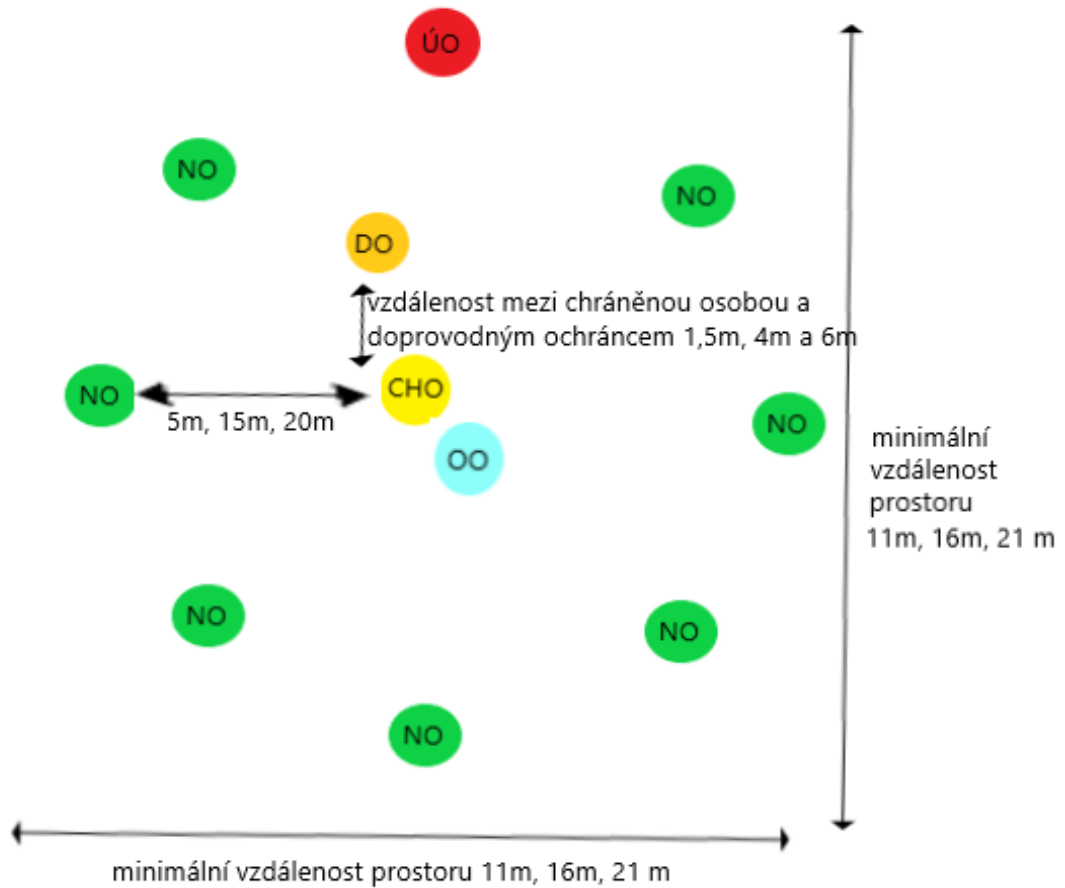
10 SEZNAM POUŽITÝCH TABULEK

Tabulka 1 – Přehled kombinací provedených pokusů [vlastní]	72
Tabulka 2 – Přehled vícenásobných zásahů chráněné osoby [vlastní].....	75
Tabulka 3 – Přehled vícenásobných zranění členů BOT [vlastní]	79
Tabulka 4 - Přehled vícenásobných zásahů útočníka členy BOT [vlastní]	83
Tabulka 5 - Přehled účinnosti posuzovaných taktických postupů [vlastní]	90

11 SEZNAM PŘÍLOH

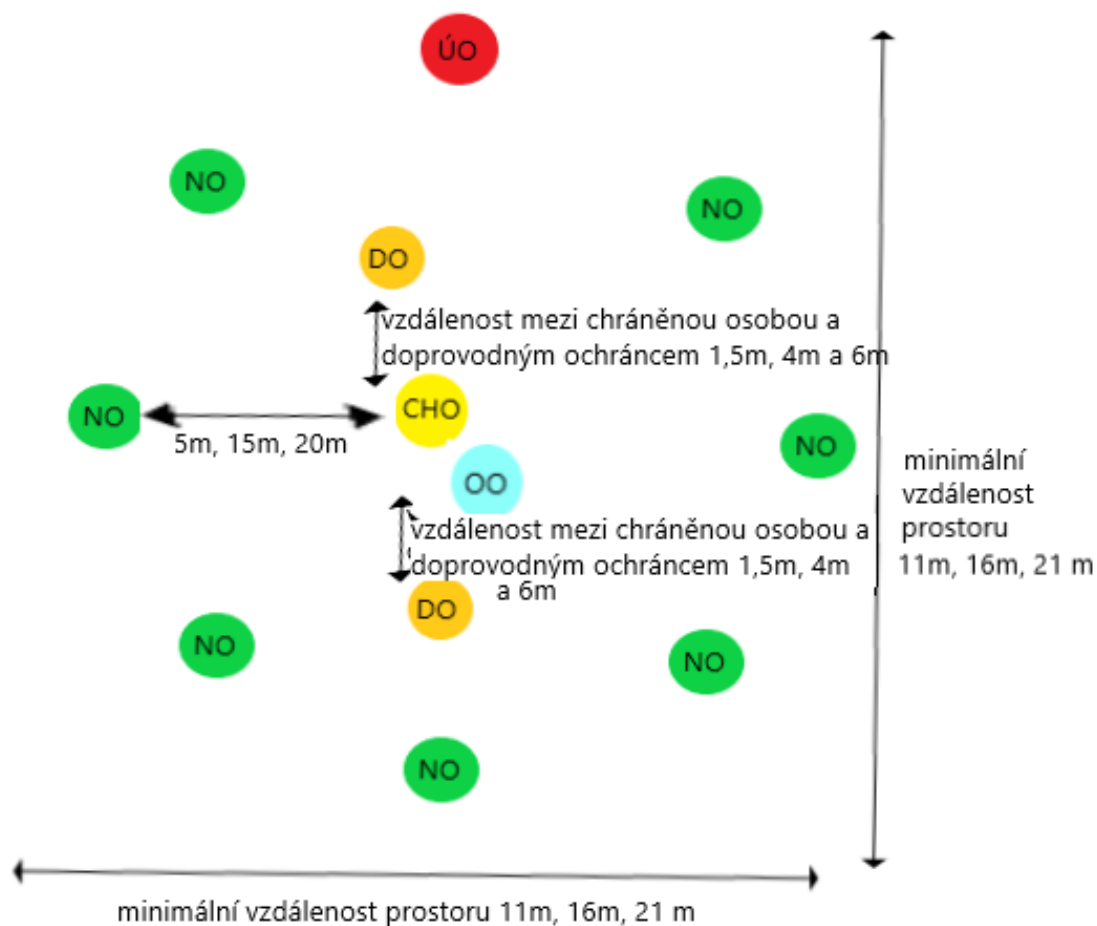
Příloha č. 1 – Výchozí formace při útoku zepředu u varianty 1	109
Příloha č. 2 – Výchozí formace při útoku zepředu u varianty 2	110
Příloha č. 3 – Hodnotící formulář	111

Varianta I. - výchozí formace při útoku zepředu

CHO	Chráněná osoba	ÚO	Útočící osoba
OO	Osobní ochránce	NO	Nezúčastněná osoba
DO	Doprovodný ochránce		

Varianta II. - výchozí formace při útoku zepředu

CHO	Chráněná osoba	ÚO	Útočící osoba
OO	Osobní ochránce	NO	Nezúčastněná osoba
DO	Doprovodný ochránce		

Hodnoticí formulář experimentu

Varianta

I. / II.

Vzdálenost chráněné osoby od útočníka

5m / 15m / 20m

Směr útoku

útok zepředu / zezadu / z pravé strany / z levé strany

Taktický postup

Stažení chráněné osoby / Předstoupení před chráněnou osobu / Rozdvojení cílů /

Balení chráněné osoby ochráncem s ústupem od útoku pod úhlem 45°

Odborná úroveň osobního ochránce

I. kategorie/ II. kategorie/ III. Kategorie

Došlo ke zranění chráněné osoby s předpokládanými následky smrti?	Ano / Ne
Došlo ke zranění chráněné osoby?	Ano / Ne
Došlo ke zranění členů BOT s předpokládanými následky smrti?	Ano / Ne
Došlo ke zranění členů BOT?	Ano / Ne
Došlo ke zranění útočníka s předpokládanými následky smrti?	Ano / Ne
Došlo ke zranění útočníka?	Ano / Ne
Byla zasažena nezúčastněná osoba osobním, nebo doprovodným ochráncem?	Ano / Ne
Reakční čas členů BOT- první výstřel členů BOT	sekund

Zakroužkujte vhodnou variantu, mimo posledního bodu.